

เรียนรู้เพื่อรับใช้สังคม

ความคาดหวังของสถานประกอบการที่มีต่อคุณลักษณะของนักศึกษา
ฝึกงานระบบทวิภาคีของสถาบันอาชีวศึกษาในจังหวัดฉะเชิงเทรา
THE EXPECTATIONS OF WORKING PLACES TOWARDS TRAINEE
STUDENT CHARACTERISTICS IN DUAL VOCATIONAL
TRAINING SYSTEM OF VOCATIONAL EDUCATION
INSTITUTES IN CHACHOENGSARO PROVINCE

สรีดา บุญประคอง

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
หลักสูตรการจัดการมหาบัณฑิต (การจัดการอุตสาหกรรม)
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ
พ.ศ. 2561

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

ความคาดหวังของสถานประกอบการที่มีต่อคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกงานระบบทวิภาคี
ของสถาบันอาชีวศึกษาในจังหวัดฉะเชิงเทรา

THE EXPECTATIONS OF WORKING PLACES TOWARDS TRAINEE STUDENT
CHARACTERISTICS IN DUAL VOCATIONAL TRAINING SYSTEM
OF VOCATIONAL EDUCATION INSTITUTES
IN CHACHOENGSAO PROVINCE

สรिता บุญประคอง

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ ตรวจสอบและอนุมัติให้
วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
หลักสูตรการจัดการมหาบัณฑิต (การจัดการอุตสาหกรรม)
เมื่อวันที่ 18 ตุลาคม พ.ศ. 2561

รองศาสตราจารย์ ดร.พงศ์ ทรดาล
ประธานกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชุตีระ ระเบอบ
อาจารย์ที่ปรึกษา

อาจารย์ ดร.สิทธิโชค สิ้นรัตน์
กรรมการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชุตีระ ระเบอบ
กรรมการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชุตีระ ระเบอบ
ประธานหลักสูตรการจัดการมหาบัณฑิต
(การจัดการอุตสาหกรรม)

รองศาสตราจารย์อัสยา จันทรวินิจฉัย
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

อาจารย์พีระพงษ์ เอื้อสุนทรวัฒนา
คณบดีคณะบริหารธุรกิจ

ความคาดหวังของสถานประกอบการที่มีต่อคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกงานระบบทวิภาคี ของสถาบันอาชีวศึกษาในจังหวัดฉะเชิงเทรา

สรिता บุญประคอง 596003

การจัดการมหาบัณฑิต (การจัดการอุตสาหกรรม)

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์: ชูติระ ระบอบ, Ph.D.

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคาดหวังของสถานประกอบการที่มีต่อคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกงานระบบทวิภาคีของสถาบันอาชีวศึกษาในจังหวัดฉะเชิงเทรา และเพื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบความความคาดหวังของสถานประกอบการที่มีต่อคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกงานระบบทวิภาคีกับคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกงานระบบทวิภาคีตามสภาพจริง โดยจำแนกคุณลักษณะตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิอาชีวศึกษาแห่งชาติ 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ 2) ด้านสมรรถนะหลักและสมรรถนะทั่วไป 3) ด้านสมรรถนะวิชาชีพ ซึ่งมีกลุ่มตัวอย่าง คือ สถานประกอบการที่รับนักศึกษาเข้าฝึกงานระบบทวิภาคีและส่งตัวนักศึกษากลับ จำนวน 37 แห่ง เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม และการสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group) ข้อมูลทางสถิติเพื่อวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการศึกษา พบว่า ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.41) รองลงมา คือ ด้านสมรรถนะวิชาชีพ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.36) และด้านสมรรถนะหลักและสมรรถนะทั่วไป (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.24) โดยในภาพรวมทั้ง 3 ด้าน อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.36) และผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคาดหวังของสถานประกอบการที่มีต่อคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกงานระบบทวิภาคี พบว่า ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาที่ต่างกันส่งผลต่อความคาดหวังของสถานประกอบการไม่แตกต่างกัน ด้านสมรรถนะหลักและสมรรถนะทั่วไปของนักศึกษาที่ต่างกันส่งผลต่อความคาดหวังของสถานประกอบการแตกต่างกัน และด้านสมรรถนะวิชาชีพของนักศึกษาที่ต่างกันส่งผลต่อความคาดหวังของสถานประกอบการไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

คำสำคัญ: ความคาดหวัง คุณลักษณะ นักศึกษาฝึกงานระบบทวิภาคี

THE EXPECTATIONS OF WORKING PLACES TOWARDS TRAINEE STUDENT
CHARACTERISTICS IN DUAL VOCATIONAL TRAINING SYSTEM
OF VOCATIONAL EDUCATION INSTITUTES
IN CHACHOENGSAO PROVINCE

SARIDA BUNPRAKHONG 596003

MASTER OF MANAGEMENT (INDUSTRIAL MANAGEMENT)

THESIS ADVISORY COMMITTEE: CHUTIRA RABOB, Ph.D.

ABSTRACT

The purpose of this study was to study the expectations of working places towards student trainee characteristics in dual vocational training system of vocational education institutes in chachoengsao province, and to compare the expectations of working places in real conditions of vocational education institutes. 1) Desirable characteristics 2) Main competencies and general competencies 3) Professional competencies. The sample is the establishment of students to practice the bilateral experience and send back 37 work place with the tools used as a questionnaire and focus group, The data One-way ANOVA, percentage mean and standard deviation. The results show that the desirable characteristics. (Mean = 4.41), followed by professional competencies. (Mean = 4.36), Main competencies and general competencies. (Mean = 4.24) The overall picture is 3 levels. (Average = 4.36) The comparison of the expectations of the working place on the characteristics of the trainees student. It was found that the desirable attributes of the different students had no effect on the expectations of the working place. The main competencies and general competencies of different students affect the expectations of different working place. The students professional competencies differed significantly from the expectations of the working place. The statistical significance was 0.05.

Keywords: Expectations, Characteristics, Student Trainee in Dual Vocational Training System

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี เนื่องจากได้รับความกรุณาและความช่วยเหลือในการให้คำปรึกษาแนะนำ จาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชุตินะ ระบอบ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และประธานหลักสูตรการจัดการมหาบัณฑิต ที่ได้กรุณาเสียสละเวลาอันมีค่านับตั้งแต่ต้นจนสำเร็จเรียบร้อยสมบูรณ์ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณา และขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.พงศ์ หรดาล อาจารย์ ดร.สิทธิโชค สิ้นรัตน์ และอาจารย์ ดร.วิรัตน์ ทองรอด ที่กรุณาเป็นประธานกรรมการและกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ซึ่งได้ให้ข้อเสนอแนะต่าง ๆ เพื่อปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องอันเป็นประโยชน์และกรุณาให้ความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจคุณภาพเครื่องมือ อีกทั้งยังให้คำแนะนำในการวิจัยครั้งนี้ด้วยความเมตตา

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่าน ในหลักสูตรการจัดการมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการอุตสาหกรรม คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ให้ความช่วยเหลือตลอดจนประสบการณ์ที่ดี นอกจากนี้ขอกราบขอบพระคุณเพื่อนร่วมงาน ได้แก่ อาจารย์วินัย นาคเจือทอง อาจารย์วรวิษณุ เขียนประสิทธิ์ และนางสาวขวัญใจ มั่นถาวรวงศ์ ที่ให้ข้อมูลด้านงานระบบทวิภาคีของนักศึกษาฝึกงาน

สุดท้ายขอขอบพระคุณบิดา มารดา บริษัท ห้างร้าน สถานประกอบการต่าง ๆ ในจังหวัดฉะเชิงเทรา ลูกศิษย์วิทยาลัยเทคนิคฉะเชิงเทรา และ นางสาวกมลรักษ์ ศรีเมือง ที่ให้ข้อมูล คอยให้ความช่วยเหลือ ให้กำลังใจ และให้คำแนะนำในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้มาโดยตลอด ทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีคุณค่าและเกิดคุณประโยชน์ต่อไป

สรिता บุญประคอง

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ข
กิตติกรรมประกาศ	ค
สารบัญ	ง
สารบัญตาราง	ฉ
สารบัญแผนภูมิ	ช
บทที่ 1 บทนำ	
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
1.3 ความสำคัญของงานวิจัย	5
1.4 ขอบเขตของการวิจัย	5
1.5 สมมติฐานการวิจัย	6
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	6
1.7 นิยามศัพท์เฉพาะ	7
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
2.1 แนวคิดทฤษฎีความคาดหวัง	8
2.2 การบริหารจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีและสภาพปัญหา ของสถานประกอบการต่อนักศึกษาฝึกงานระบบทวิภาคี	9
2.3 คุณลักษณะของนักศึกษาที่สถานประกอบการพึงประสงค์	49
2.4 กรอบแนวคิดการวิจัย	57
2.5 ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	58
บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย	
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	63
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลและการแปลผลข้อมูล	65
3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล	67
3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล	67
3.5 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	68

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิจัย	
4.1 วิเคราะห์ข้อมูลสภาพทั่วไปของเจ้าของสถานประกอบการหรือตัวแทน สถานประกอบการที่ตอบแบบสอบถาม	70
4.2 วิเคราะห์ระดับความคาดหวังของสถานประกอบการที่มีต่อคุณลักษณะ นักศึกษาฝึกงานระบบทวิภาคีของสถาบันอาชีวศึกษาในจังหวัดฉะเชิงเทรา	72
4.3 วิเคราะห์ระดับความคาดหวังของสถานประกอบการที่มีต่อคุณลักษณะของนักศึกษา ฝึกงานระบบทวิภาคีของสถาบันอาชีวศึกษาในจังหวัดฉะเชิงเทราสภาพที่เป็นจริง	77
4.4 ข้อมูลเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคาดหวังของ สถานประกอบการที่มีต่อคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกงานระบบทวิภาคี ของสถาบันอาชีวศึกษาในจังหวัดฉะเชิงเทรากับสภาพที่เป็นจริง	80
4.5 สรุปผลการสนทนากลุ่มย่อย	80
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	
5.1 สรุปผลการวิจัย	84
5.2 อภิปรายผลการวิจัย	85
5.3 ข้อเสนอแนะ	87
บรรณานุกรม	88
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก เอกสารรับรองจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัย	96
ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์ตรวจเครื่องมือวิจัย	97
ภาคผนวก ค แบบฟอร์มการตรวจสอบข้อความคำถามกับความสอดคล้องของเครื่องมือ โดยผู้เชี่ยวชาญ	100
ภาคผนวก ง หนังสือขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม	104
ภาคผนวก จ แบบสอบถาม	105
ภาคผนวก ฉ หนังสือขอเชิญสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group)	115
ภาคผนวก ช แบบสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group)	129
ภาคผนวก ซ รูปภาพการสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group)	130
ภาคผนวก ฌ ตัวอย่างแบบสอบถามที่สถานประกอบการกรอกแล้ว	131
ประวัติผู้เขียน	140

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า	
1	สาเหตุของการส่งตัวกลับของสถานประกอบการ	4
2	การเปรียบเทียบการจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษาระบบปกติกับระบบทวิภาคี	18
3	จำนวนสถิติการส่งนักเรียน-นักศึกษาออกฝึกงานในสถานประกอบการของระบบทวิภาคีวิทยาลัยเทคนิคฉะเชิงเทรา	30
4	จำนวนสถิติการส่งนักศึกษาฝึกงานในสถานประกอบการและสถิติการส่งตัวกลับของสถานประกอบการของวิทยาลัยอื่น ๆ ในเขตภาคตะวันออก	31
5	จำนวนบริษัทหรือสถานประกอบการที่รับนักศึกษาฝึกงาน ปีการศึกษา 2559-2560	63
6	จำนวนสถานประกอบการที่ส่งตัวนักศึกษากลับ ปีการศึกษา 2559 และปีการศึกษา 2560	64
7	จำนวนและร้อยละปัจจัยส่วนบุคคลของสถานประกอบการจำแนกตามเพศ	70
8	จำนวนและร้อยละปัจจัยส่วนบุคคลของสถานประกอบการจำแนกตามระดับการศึกษา	70
9	จำนวนและร้อยละปัจจัยส่วนบุคคลของสถานประกอบการจำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ในปัจจุบัน	71
10	จำนวนและร้อยละปัจจัยส่วนบุคคลของสถานประกอบการจำแนกตามประสบการณ์การทำงาน	71
11	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานคะแนนความคาดหวังของสถานประกอบการที่มีต่อคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกงานระบบทวิภาคีด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์	72
12	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานคะแนนความคาดหวังของสถานประกอบการที่มีต่อคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกงานระบบทวิภาคีด้านสมรรถนะหลักและสมรรถนะทั่วไป	73
13	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานคะแนนความคาดหวังของสถานประกอบการที่มีต่อคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกงานระบบทวิภาคีด้านสมรรถนะวิชาชีพ	74
14	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานคะแนนสภาพปัญหาที่เกิดจากการฝึกงานในสถานประกอบการของนักศึกษาระบบทวิภาคีของสถาบันอาชีวศึกษาในจังหวัดฉะเชิงเทรา	75
15	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานคะแนนสภาพที่เป็นจริงของสถานประกอบการที่มีคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกงานต่อคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกงานระบบทวิภาคีด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์	77
16	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานคะแนนสภาพที่เป็นจริงของสถานประกอบการที่มีต่อคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกงานระบบทวิภาคีด้านสมรรถนะหลักและสมรรถนะทั่วไป	78

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
17	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานคะแนนสภาพที่เป็นจริงของสถานประกอบการที่มีต่อคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกงานระบบทวิภาคีด้านสมรรถนะวิชาชีพ	79
18	การเปรียบเทียบข้อมูลความคาดหวังของสถานประกอบการที่มีต่อคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกงานระบบทวิภาคี ทั้ง 3 ด้านกับสภาพที่เป็นจริง	80

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่

หน้า

1   กรอบแนวคิดในการวิจัย

58

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การสร้างการแข่งขันและความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศในภาวะการแข่งขันปัจจุบันและอนาคต จำเป็นต้องมีกำลังแรงงานในประเทศที่มีคุณภาพ แต่ปัญหาหลักของการพัฒนาเศรษฐกิจ คือ ทรัพยากรมนุษย์ เนื่องจากอิทธิพลของเทคโนโลยีใหม่ ๆ ในยุค 4.0 ที่มีผลต่อกระบวนการผลิตและการบริโภค ดังนั้น จึงต้องเร่งสร้างกำลังคนในระดับกลางและระดับสูงในสายอาชีพ ให้มีความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพ เพื่อสนองตอบความต้องการของตลาดแรงงานในปัจจุบัน ซึ่งเป็นจุดมุ่งหมายที่สำคัญ ขณะเดียวกันแนวนโยบายด้านการศึกษารัฐได้มุ่งส่งเสริมสนับสนุนการศึกษาด้านวิชาชีพอย่างจริงจัง ด้วยการให้สถานศึกษาปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรแบบครบวงจร เน้นให้นักศึกษาได้ฝึกประสบการณ์ตรงในสถานประกอบการเพื่อให้เรียนรู้ได้ทั้งทฤษฎีและปฏิบัติ อันจะก่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ตามความมุ่งหมายของหลักสูตรได้

สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) ได้กำหนดแผนยุทธศาสตร์ไปสู่การปฏิบัติให้เกิดผลสัมฤทธิ์ได้อย่างแท้จริง ในประเด็นต่าง ๆ ด้านการเตรียมพร้อมด้านกำลังคนและการเสริมสร้างศักยภาพของประชากรในทุกช่วงวัย มุ่งเน้นการยกระดับคุณภาพทุนมนุษย์ของประเทศ โดยพัฒนาคนให้เหมาะสมตามช่วงวัย เพื่อให้เติบโตอย่างมีคุณภาพ การหล่อหลอมให้คนไทยมีค่านิยมตามบรรทัดฐานที่ดีทางสังคม เป็นคนดี มีสุขภาพที่ดี มีคุณธรรม จริยธรรม มีระเบียบวินัย และมีจิตสำนึกที่ดีต่อสังคมส่วนรวม การพัฒนาทักษะที่สอดคล้องกับความต้องการในตลาดแรงงานและทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตในทศวรรษที่ 21 ของคนในแต่ละช่วงวัย ตามความเหมาะสม การเตรียมพร้อมของกำลังคนด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่จะเปลี่ยนแปลงโลกในอนาคต ตลอดจนการยกระดับคุณภาพการศึกษาสู่ความเป็นเลิศ การสร้างเสริมให้คนมีสุขภาพที่ดี เน้นการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมทางสุขภาพ และการลดปัจจัยเสี่ยงด้านสภาพแวดล้อมที่ส่งผลต่อสุขภาพ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2560 : ออนไลน์) ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 6 การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2545 : 5) มาตรา 22 การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้ และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ และมาตรา 24 การจัดการกระบวนการเรียนรู้ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ดำเนินการดังต่อไปนี้ (1) จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล (2) ฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา และ (3) จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติ ให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2545 : 13-14)

การจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพ ตามพระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2551 มาตรา 6 บัญญัติว่า การจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพต้องเป็นการจัดการศึกษาในด้านวิชาชีพที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนการศึกษาแห่งชาติ เพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนในด้านวิชาชีพพระดับฝีมือ ระดับเทคนิค และระดับเทคโนโลยี รวมทั้งเป็นการยกระดับการศึกษาวิชาชีพให้สูงขึ้น เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน โดยนำความรู้ในทางทฤษฎีอันเป็นสากลและภูมิปัญญาไทยมาพัฒนา ผู้รับการศึกษาให้มีความรู้ความสามารถในทางปฏิบัติและมีสมรรถนะจนสามารถนำไปประกอบอาชีพในลักษณะผู้ปฏิบัติหรือประกอบอาชีพอิสระได้ (พระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา. 2551 : 3) และมาตรา 8 ได้กำหนดรูปแบบการจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพให้จัดได้ 3 รูปแบบ คือ 1) การศึกษาในระบบ 2) การศึกษานอกระบบ และ 3) การศึกษาระบบทวิภาคี ซึ่งเป็นการจัดการศึกษาที่เกิดจากข้อตกลงระหว่างสถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบันกับสถานประกอบการ รัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานของรัฐ ในเรื่องการจัดหลักสูตร การเรียนการสอน การวัดผลและประเมินผล โดยผู้เรียนใช้เวลาส่วนหนึ่งในสถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบัน และเรียนภาคปฏิบัติในสถานประกอบการรัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐ (พระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา. 2551 : 3) นอกจากนี้หมวด 4 ว่าด้วยความร่วมมือในการจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพให้จัดการสอนตามหลักสูตรการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพ หรือจัดการสอนตามหลักสูตรที่สถานประกอบการร่วมกับสถานศึกษาหรือสถาบันจัดทำขึ้น (พระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา. 2551 : 19)

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เป็นหน่วยงานหลักในการจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพเพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนทั้งในระดับฝีมือ ระดับเทคนิคและระดับเทคโนโลยีในทุกสาขาวิชาให้มีคุณภาพมาตรฐานตามความต้องการของสถานประกอบการ ชุมชน สังคม ตลาดแรงงาน รวมทั้งประกอบอาชีพอิสระ สามารถแข่งขันทั้งด้านการผลิตและบริการของประเทศ ตลอดจนมีคุณธรรม จริยธรรมและกิจนิสัยที่พึงประสงค์ โดยเน้นการเรียนรู้จากการปฏิบัติจริงตามศักยภาพของผู้เรียนและได้ให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีทั้งในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ซึ่งเป็นการจัดการศึกษาที่เน้นการฝึกปฏิบัติจริง โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ศึกษาเรียนรู้ควบคู่ไปกับการฝึกอาชีพในสถานประกอบการหรือแหล่งวิทยาการต่าง ๆ ซึ่งผู้เรียนจะได้รับประสบการณ์การทำงานโดยตรงจากแหล่ง

สถานที่ทำงานจริงและมีรายได้ระหว่างเรียน (สำนักงานมาตรฐานการอาชีวศึกษาและวิชาชีพ. 2550) จึงได้มอบเป็นนโยบายให้สถานศึกษาในสังกัดทุกแห่งทำความร่วมมือกับสถานประกอบการและดำเนินการอย่างต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน

ความคาดหวังของสถานประกอบการ พบว่า สถานประกอบการของเอกชนและรัฐบาลมีความคาดหวังและมีความพึงพอใจต่อนักศึกษาฝึกงานหลายด้าน คือ ด้านความพร้อมของนักศึกษาฝึกงาน ด้านระเบียบ ข้อปฏิบัติของนักศึกษาฝึกงาน ด้านหน้าที่รับผิดชอบของนักศึกษาฝึกงาน ด้านคุณลักษณะของลูกจ้างที่นายจ้างต้องการ และด้านการประเมินผลการฝึกงาน เป็นต้น (สง่า ภูสีฤทธิ์. 2550) ดังนั้น สถานประกอบการจึงมีความคาดหวังว่า นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพทุกคนจะมีแนวคิด ทักษะคิด พฤติกรรม การแสดงออกในทางที่ดีตามที่คาดคิดไว้ล่วงหน้า แต่ด้วยสาเหตุหลายประการของสภาพปัญหาซึ่งพบในปัจจุบัน จากผลการปฏิรูปการศึกษาและการปฏิรูปการอาชีวศึกษา ในด้านการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน/สถานศึกษา พบว่า ร้อยละ 50 ผู้สำเร็จการศึกษาอาชีวศึกษามีความสามารถและสมรรถนะยังไม่สอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้แรงงานและขาดทักษะความรู้พื้นฐานที่จำเป็น ส่วนหนึ่งเนื่องมาจากเนื้อหาในสูตรที่เรียนไม่สอดคล้องกับความต้องการของสถานประกอบการ ซึ่งอาจเป็นผลมาจากการจัดทำหลักสูตรขาดความยืดหยุ่นและคล่องตัวในระดับสถานศึกษา นอกจากนั้นการจัดการเรียนการสอนยังเน้นภาคทฤษฎี ส่วนการฝึกปฏิบัติในสถานศึกษามากกว่าสถานประกอบการ (ชินภัทร. 2543 : 143-145 อ้างถึงใน นवलอนงค์ ธรรมเจริญ. 2558 : 3) นอกจากนี้งานวิจัยของ (บรรเลง และคณะ. 2548 : 45) ยังพบว่า ผู้จบอาชีวศึกษามีความรู้และทักษะรวมทั้งคุณลักษณะที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานค่อนข้างต่ำ ไม่ตรงตามความต้องการของตลาดแรงงาน และงานวิจัยของ (วรรณมา สุขสำราญ. 2549 : 1) ได้กล่าวว่า การไปฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษาในสถานประกอบการต่าง ๆ จะต้องได้รับความร่วมมือจากทางสถานประกอบการด้วย โดยสภาพแล้วสถานประกอบการอาจมีสภาพปัญหาในการฝึกงานของนักศึกษา ทั้งทางด้านคุณลักษณะของนักศึกษา ด้านบุคลิกภาพ ด้านมนุษยสัมพันธ์ ความรู้ความสามารถทางวิชาชีพ คุณธรรมจริยธรรมและความพร้อมของสถานประกอบการ ด้านการกำหนดลักษณะงาน อุปกรณ์และเครื่องมือ การควบคุมการฝึกงาน เป็นต้น การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ยังมีปัญหาที่ทำให้การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคียังไม่บรรลุตามวัตถุประสงค์ คือ บุคลากรที่เกี่ยวข้องในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของสถานประกอบการ และสถานศึกษายังขาดความตระหนัก ความรู้ความเข้าใจ และทักษะในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในด้านต่าง ๆ (วิทยา จันทคล้าย. 2546 : 3)

ตารางที่ 1 สาเหตุของการส่งตัวกลับของสถานประกอบการ

คุณลักษณะของนักศึกษา 3 ด้าน	สาเหตุของการส่งตัวกลับ
ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ได้แก่คุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพ พฤติกรรม ลักษณะนิสัย และทักษะทางปัญญา	- ขาดงานโดยไม่มีเหตุอันควรติดต่อกัน - มาปฏิบัติงานสาย ไม่ตรงต่อเวลา - ก่อเหตุทะเลาะวิวาทกับพนักงาน
ด้านสมรรถนะหลักและสมรรถนะทั่วไป ได้แก่ ความรู้และทักษะการสื่อสาร การใช้เทคโนโลยี สารสนเทศ การพัฒนาการเรียนรู้และการ ปฏิบัติงาน การทำงานร่วมกับผู้อื่น การใช้ กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ การประยุกต์ใช้ ตัวเลข การจัดการและการพัฒนางาน	- เข้ากับเพื่อนร่วมงานไม่ได้ ทำให้เกิดข้อขัดแย้ง กับเพื่อนร่วมงาน - ไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับของสถาน ประกอบการ
ด้านสมรรถนะวิชาชีพ ได้แก่ ความสามารถในการ การประยุกต์ใช้ความรู้และทักษะในสาขาวิชาชีพ สู่การปฏิบัติจริง รวมทั้งประยุกต์สู่ออาชีพ	

ที่มา: งานทวิภาควิทยาลัยเทคนิคะเชิงเทรา. 2559-2560.

จากข้อมูลย้อนหลังดังกล่าวปรากฏว่า ปัญหาการขาดงานโดยไม่มีเหตุอันควรติดต่อกัน และการมาปฏิบัติงานสายเป็นปัญหามากที่สุด ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาความคาดหวังของสถานประกอบการที่มีต่อคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกงานระบบทวิภาควิทยาของสถาบันอาชีวศึกษาในจังหวัดฉะเชิงเทรา เพื่อนำผลงานการวิจัยที่ได้เสนอต่อผู้บริหารระดับสูงในการวางแผนพัฒนาปรับปรุงการจัดการศึกษาระบบทวิภาควิทยาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งจุดมุ่งหมายของการวิจัยไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาความคาดหวังของสถานประกอบการที่มีต่อคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกงานระบบทวิภาควิทยาของสถาบันอาชีวศึกษาในจังหวัดฉะเชิงเทรา
2. เพื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบความคาดหวังของสถานประกอบการที่มีต่อคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกงานระบบทวิภาควิทยาของสถาบันอาชีวศึกษาในจังหวัดฉะเชิงเทรากับคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกงานระบบทวิภาควิทยาตามสภาพจริง

1.3 ความสำคัญของงานวิจัย

ผลการวิจัยครั้งนี้จะทำให้ทราบข้อมูลดังนี้

1. ความคาดหวังของสถานประกอบการที่มีต่อคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกงานระบบทวิภาคีของสถาบันอาชีวศึกษาในจังหวัดฉะเชิงเทรา สามารถนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ในการวางแผนพัฒนาการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีให้สถาบันอาชีวศึกษาเตรียมความพร้อมด้านการบริหารจัดการให้แก่ นักศึกษาตรงกับความต้องการของสถานประกอบการต่อไป

2. คุณลักษณะของนักศึกษาฝึกงานระบบทวิภาคีที่แตกต่างกันจะทำให้ความคาดหวังของสถานประกอบการแต่ละแห่งแตกต่างกันซึ่งจะช่วยลดหรือแก้ไขปัญหาการส่งตัวกลับของนักศึกษาฝึกงาน

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

1) ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้ประกอบการธุรกิจใจในจังหวัดฉะเชิงเทรา ที่สถาบันอาชีวศึกษาส่งนักศึกษาฝึกงานระบบทวิภาคีในจังหวัดฉะเชิงเทรา จำนวน 150 แห่ง ในปีการศึกษา 2560 (จากสถานประกอบการที่ส่งนักศึกษาไปฝึกงาน ปีการศึกษา 2560)

2) การเลือกกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ใช้ประชากรซึ่งเป็นผู้ประกอบการธุรกิจที่นักศึกษาเข้าฝึกงานระบบทวิภาคี ได้จากการสุ่มแบบเจาะจง จำนวน 37 แห่ง (กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามมาจากเจ้าของสถานประกอบการ ตัวแทนสถานประกอบการ ฝ่ายทรัพยากรมนุษย์ หรือหัวหน้างานที่ส่งตัวนักศึกษากลับ เนื่องจากนักศึกษาฝึกงานมีปัญหาขาดงานติดต่อกันโดยไม่มีเหตุอันควร มาสาย ไม่เข้าฝึกงาน ทะเลาะวิวาท ไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบของบริษัทในปีการศึกษา 2559 จำนวน 22 แห่ง และปีการศึกษา 2560 จำนวน 15 แห่ง)

2. ขอบเขตด้านระยะเวลา

การวิจัยนี้ ทำการสำรวจความคาดหวังของสถานประกอบการในช่วงที่มีการออกนิเทศนักศึกษาฝึกงานระบบทวิภาคี ระยะเวลาดำเนินการ เริ่มตั้งแต่วันที่ 16 ตุลาคม 2560-วันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2561 และวันที่ 15 พฤษภาคม 2561-วันที่ 15 กันยายน 2561

3. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษาคครอบคลุมเรื่องความคาดหวังของสถานประกอบการที่มีต่อคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกงานระบบทวิภาคีของสถาบันอาชีวศึกษาในจังหวัดฉะเชิงเทรา 3 ด้าน คือ 1) ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ได้แก่ คุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพ พฤติกรรมลักษณะนิสัย และทักษะทางปัญญา 2) ด้านสมรรถนะหลักและสมรรถนะทั่วไป ได้แก่ ความรู้และทักษะการสื่อสาร การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ การพัฒนาการเรียนรู้และการปฏิบัติงาน การทำงานร่วมกับผู้อื่น การใช้

กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ การประยุกต์ใช้ตัวเลข การจัดการและการพัฒนางาน 3) ด้านสมรรถนะวิชาชีพ ได้แก่ ความสามารถในการประยุกต์ใช้ความรู้และทักษะในสาขาวิชาชีพสู่การปฏิบัติจริง รวมทั้งประยุกต์สู่อาชีพ

4. ตัวแปรที่ศึกษา

1) ตัวแปรต้น

- (1) ข้อมูลสภาพทั่วไปของสถานประกอบการ
- (2) คุณลักษณะนักศึกษาฝึกงานระบบทวิภาคีตามกรอบมาตรฐาน คุณวุฒิอาชีวศึกษาแห่งชาติ 3 ด้าน

2) ตัวแปรตาม

- (1) ความคาดหวังของสถานประกอบการที่มีต่อคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกงานระบบทวิภาคี ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิอาชีวศึกษาแห่งชาติ 3 ด้าน ได้แก่
  - ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์
  - ด้านสมรรถนะหลักและสมรรถนะทั่วไป
  - ด้านสมรรถนะวิชาชีพ

1.5 สมมติฐานการวิจัย

คุณลักษณะของนักศึกษาฝึกงานที่ต่างกันส่งผลต่อความคาดหวังของสถานประกอบการแตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 1 ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาที่ต่างกันส่งผลต่อความคาดหวังของสถานประกอบการแตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 2 ด้านสมรรถนะหลักและสมรรถนะทั่วไปของนักศึกษาที่ต่างกันส่งผลต่อความคาดหวังของสถานประกอบการแตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 3 ด้านสมรรถนะวิชาชีพของนักศึกษาที่ต่างกันส่งผลต่อความคาดหวังของสถานประกอบการแตกต่างกัน

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ผลการวิจัยเป็นข้อมูลสารสนเทศให้กับผู้บริหาร สถานประกอบการและผู้เกี่ยวข้องกับสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจะได้นำไปพิจารณาประกอบการเตรียมความพร้อม การวางแผน การพัฒนา การป้องกันและปรับปรุงส่งเสริมการศึกษาระบบทวิภาคีในสถานประกอบการของนักศึกษาในจังหวัดฉะเชิงเทราให้เกิดประสิทธิภาพต่อไป

2. เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ ในการเสนอแนวทางเตรียมความพร้อม การป้องกัน และปรับปรุง คุณภาพของนัศึกษาระบบทวิภาคีให้สอดคล้องกับคุณลักษณะของผู้ปฏิบัติงานที่ดีในการเข้าทำงาน กับสถานประกอบการตามที่สถานประกอบการต้องการและให้ตรงกับความต้องการของตลาดแรงงาน เพื่อเตรียมความพร้อมต่อการปฏิบัติงานจริง เช่น การจัดสัมมนาก่อนออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพ การจับนัดพบระหว่างนักศึกษา กับสถานประกอบการ การจัดปฐมนิเทศ 3. สถานประกอบการได้ แนวทางในการประยุกต์ใช้ความคาดหวังที่มีต่อคุณลักษณะนักศึกษาฝึกงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ไปพัฒนาคัดเลือกปรับปรุงการฝึกปฏิบัติงานในสถานประกอบการของนักศึกษาให้มีประสิทธิภาพและ ได้พนักงานที่มีสมรรถนะตรงตามความต้องการของสถานประกอบการ

1.7 นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ความคาดหวัง หมายถึง ทศนคติเกี่ยวกับความปรารถนา หรือความต้องการ ความมุ่งหวัง ของแต่ละบุคคล ที่คาดหวังว่าจะเกิดขึ้นในสิ่งนั้น ๆ เพื่อตอบสนองความต้องการที่เฉพาะเจาะจง และจะประเมินผลโดยมีพื้นฐานจากสิ่งที่คาดหวังว่าจะได้รับ ซึ่งในที่นี้คือความคาดหวังของสถาน ประกอบการที่มีต่อคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกงานระบบทวิภาคีของสถาบันอาชีวศึกษาในจังหวัด ฉะเชิงเทรา

2. สถานประกอบการ หมายถึง บริษัทมหาชน บริษัทจำกัด ห้างหุ้นส่วนจำกัด ร้าน อยู่ สถาน ประกอบการอาชีวศึกษา ผู้บริหารหรือเจ้าของสถานประกอบการ ตัวแทนสถานประกอบการ หัวหน้า งานและแหล่งวิทยากรในจังหวัดฉะเชิงเทราที่รับนักศึกษาเข้าฝึกงานระบบทวิภาคี

3. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ หมายถึง มีคุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพ พฤติกรรม ลักษณะนิสัย และทักษะทางปัญญา

4. สมรรถนะหลักและสมรรถนะทั่วไป หมายถึง ความรู้และทักษะการสื่อสาร การใช้ เทคโนโลยีสารสนเทศ การพัฒนาการเรียนรู้และการปฏิบัติงาน การทำงานร่วมกับผู้อื่น การใช้ กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ การประยุกต์ใช้ตัวเลข การจัดการและการพัฒนางาน

5. สมรรถนะวิชาชีพ หมายถึง ความสามารถในการประยุกต์ใช้ความรู้และทักษะในสาขา วิชาชีพสู่การปฏิบัติจริง รวมทั้งประยุกต์สู่อาชีพ

6. การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี หมายถึง การจัดการอาชีวศึกษาโดยให้ผู้เรียนเรียน ภาคทฤษฎีและปฏิบัติพื้นฐานในสถานศึกษา และผู้เรียนฝึกอาชีพปฏิบัติงานในสถานประกอบการ

7. สถาบันอาชีวศึกษา หมายถึง สถาบันที่จัดการเรียนด้านอาชีวศึกษาตามหลักสูตร ประกาศนียบัตรวิชาชีพ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพเทคนิค ระดับประกาศนียบัตรครูเทคนิคชั้นสูง

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาความคาดหวังของสถานประกอบการที่มีต่อคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกงานระบบทวิภาคีของสถาบันการอาชีวศึกษาในจังหวัดฉะเชิงเทรา โดยผู้วิจัยศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

2.1 แนวคิดทฤษฎีความคาดหวัง

2.2 การบริหารจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีและสภาพปัญหาของสถานประกอบการต่อนักศึกษาฝึกงานระบบทวิภาคี

2.3 คุณลักษณะของนักศึกษาฝึกงานที่สถานประกอบการพึงประสงค์

2.4 กรอบแนวคิดการวิจัย

2.5 ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 แนวคิดทฤษฎีความคาดหวัง

Vroom (1964) ได้เสนอรูปแบบของความคาดหวังในการทำงานซึ่งได้รับความนิยมเป็นอย่างมากในการอธิบายกระบวนการจูงใจของมนุษย์ในการทำงาน โดยมีความเห็นว่าการที่จะจูงใจให้พนักงานทำงานเพิ่มขึ้นนั้น จะต้องเข้าใจกระบวนการทางความคิดและการรับรู้ของบุคคลก่อน โดยปกติเมื่อคนจะทำงานเพิ่มขึ้นจากระดับปกติ เขาจะคิดว่าเขาจะได้อะไรจากการกระทำนั้น หรือการคาดคิดว่าอะไรจะเกิดขึ้นเมื่อเขาได้แสดงพฤติกรรมบางอย่าง ในกรณีของการทำงาน พนักงานจะเพิ่มความพยายามมากขึ้นเมื่อเขาคิดว่าการกระทำนั้นนำไปสู่ผลลัพธ์บางประการที่เขามีความพึงพอใจ เช่น เมื่อทำงานหนักขึ้นผลการปฏิบัติงานของเขาอยู่ในเกณฑ์ที่ดีขึ้นทำให้เขาได้รับการพิจารณาเลื่อนขั้น เลื่อนตำแหน่งและได้ค่าจ้างเพิ่มขึ้น ค่าจ้างกับตำแหน่งเป็นผลของการทำงานหนักและเป็นรางวัลที่เขาต้องการ เนื่องจากทำให้เขารู้สึกว่าได้รับการยกย่องจากผู้อื่นมากขึ้น แต่ถ้าเขาคิดว่าแม้เขาจะทำงานหนักขึ้นเท่าไรก็ตาม หัวหน้างานของเขาก็ไม่เคยสนใจดูแลยกย่องเขา จึงเป็นไปได้ที่เขาจะได้รับการพิจารณาเลื่อนขั้นเลื่อนตำแหน่ง เขาก็ไม่เห็นความจำเป็นของการทำงานเพิ่มขึ้น ความรุนแรงของพฤติกรรมที่จะทำงานขึ้นอยู่กับความคาดหวังที่จะกระทำตามความคาดหวังนั้น รวมถึงความดึงดูดใจของผลลัพธ์ที่จะได้รับซึ่งจะมีเรื่องของความดึงดูดใจ การเชื่อมโยงรางวัลกับผลงานกับความพยายาม โดยทฤษฎีนี้จะเน้นเรื่องของรางวัลตอบแทน พฤติกรรมที่คาดหวังเอาไว้ต่อเรื่องผลงาน ผลรางวัลและผลลัพธ์ของความพึงพอใจต่อเป้าหมายจะเป็นตัวกำหนดระดับของความพยายามในตัวพนักงาน

อริยา คูหา (2546 : 73) ได้กล่าวถึง ความคาดหวังว่ามนุษย์ทุกคนที่เกิดมาบนโลกใบนี้ เมื่อเติบโตขึ้นในช่วงอายุหนึ่งที่มีความต้องการ ความรู้สึกเป็นของตัวเอง หรือเมื่อมีวุฒิภาวะเจริญเติบโตขึ้นในทางความคิด ทุกคนต่างก็มีเป้าหมายให้กับตัวเองเพื่อต้องการให้เกิดความสำเร็จ และในการเดินทางที่จะไปสู่เป้าหมายนั้น ทุกคนก็จะต้องมีความคาดหวังให้กับความสำเร็จนั้นเพื่อให้มีความคาดหวังนั้น อาจจะเป็นความคาดหวังให้กับตัวเองหรือเป็นความคาดหวังให้กับบุคคลอื่น โดยทำการคาดหวังให้บุคคลอื่นเป็นไปตามมีตัวเองต้องการตามเป้าหมายที่วางไว้

พรพิมล รียาย และคณะ (2555 : 5) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ความคาดหวัง หมายถึง ความต้องการ ความรู้สึก การรับรู้ การคาดการณ์ถึงสิ่งที่คุณคลปรารถนาจะเป็นหรือจะได้อะไรมาในอนาคต

อรทัย ชุ่มเย็น และคณะ (2557 : 7) ได้สรุปความหมายไว้ว่า ความคาดหวัง หมายถึง ความคิด ความเชื่อ ความต้องการ ความมุ่งหวังหรือความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งหนึ่ง เช่น บุคคล การกระทำหรือเหตุการณ์ เป็นต้น จึงเป็นการคิดล่วงหน้าโดยมุ่งหวังในสิ่งที่เป็นไปได้ว่าจะเกิดตามที่คุณคิดไว้ ทั้งนี้ ความคาดหวังของบุคคลจะขึ้นอยู่กับความต้องการและเป็นไปตามประสบการณ์ของแต่ละบุคคล

สรุปได้ว่าความคาดหวังของสถานประกอบการ คือ การที่บุคคลหรือสถานประกอบการมีความต้องการ มีความมุ่งหวัง คาดคะเนที่จะให้นักศึกษาฝึกประสบการณ์มีความรับรู้ในสิ่งที่มีความสามารถ มีความรับผิดชอบ มีทักษะวิชาชีพและประสบความสำเร็จในการฝึกประสบการณ์

2.2 การบริหารจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีและสภาพปัญหาของสถานประกอบการต่อนักศึกษาฝึกงานระบบทวิภาคี

2.2.1 ความหมายของการอาชีวศึกษา

พระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2551 มาตรา 4 ให้ความหมายว่า การอาชีวศึกษา หมายถึง กระบวนการศึกษาเพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนในด้านวิชาชีพและระดับฝีมือระดับเทคนิค และระดับเทคโนโลยี (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. 2551 : 2)

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2552 : 5) ให้ความหมายว่า การอาชีวศึกษา หมายถึง การเตรียมบุคลากรด้านฝีมือสำหรับอาชีพหนึ่ง หรือกลุ่มอาชีพ สาขาหรืองานตามปกติจัดในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายซึ่งจะรวมทั้งการเรียนวิชาสามัญ การฝึกปฏิบัติและวิชาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง สัดส่วนของวิชาเหล่านั้นอาจมีได้หลากหลาย แต่ต้องเน้นภาคปฏิบัติ

ณรงค์ ฤทธิเดช (2552 : 16) การอาชีวศึกษา คือ การศึกษาที่มุ่งพัฒนาคนเข้าสู่อาชีพ เป็นการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนากำลังคนทั้งก่อนทำงานและที่ทำงานแล้ว โดยเน้นการเพิ่มสมรรถนะให้เพียงพอ ที่จะเข้าสู่อาชีพได้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน ซึ่งสามารถจัดได้ทั้งในระบบและนอกระบบ และตามอัธยาศัย

สิริชัย นัยกองศิริ (2554 : 18) อาชีวศึกษา คือ เป็นกระบวนการศึกษาเพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนในด้านวิชาชีพ ที่มุ่งพัฒนาและเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของบุคคลในด้านความรู้ ทักษะ และเจตคติ เพื่อพัฒนาคนเข้าสู่อาชีพให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน

Good (1973 : 603) ให้ความหมายของการอาชีวศึกษาไว้ว่า การอาชีวศึกษาเป็นโครงการการศึกษาที่มีระดับต่ำกว่าวิทยาลัย มีจุดมุ่งหมายเพื่อฝึกอบรมบุคคลออกไปประกอบอาชีพที่ตนเลือกสรรได้เฉพาะตน

UNESCO (1992 : 23) ให้ความหมายการอาชีวศึกษาไว้ว่า การอาชีวศึกษา หมายถึง การศึกษาเพื่อเตรียมบุคลากรด้านฝีมือ ระดับคุณวุฒิที่ต่ำกว่าสำหรับอาชีพหนึ่งหรือกลุ่มอาชีพช่าง และงานต่าง ๆ โดยจัดให้มีการศึกษาวิชาพื้นฐานทั่วไป วิชาทฤษฎีสัมพันธ์ และฝึกภาคปฏิบัติสัดส่วนของวิชาจะแตกต่างกันตามปกติแล้วจะต้องเน้นการฝึกภาคปฏิบัติ

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่าการอาชีวศึกษา คือ การจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนากำลังคนในด้านวิชาชีพระดับฝีมือ ระดับเทคนิค และระดับเทคโนโลยี ให้ความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ และเจตคติที่ดีต่องานอาชีพ สามารถที่จะเข้าสู่อาชีพได้ตรงตามความต้องการของตลาดแรงงาน

2.2.2 ความสำคัญของอาชีวศึกษา

ความสำคัญของอาชีวศึกษา มีนักวิชาการได้กล่าวถึงความสำคัญของอาชีวศึกษาไว้ดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (2546 : 20) ได้กำหนดบทบาทและความสำคัญของอาชีวศึกษาในมาตรา 20 ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ระบุว่า “การอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพให้จัดในสถานศึกษาของรัฐ โรงเรียนของเอกชน สถานประกอบการ หรือโดยความร่วมมือระหว่างสถาบันกับสถานประกอบการ ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการอาชีวศึกษาและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง” นอกจากนี้ในมาตรา 32 บัญญัติว่าให้มีคณะกรรมการอาชีวศึกษาเป็น 1 ใน 4 องค์กรหลักในการจัดระเบียบบริหารกระทรวงศึกษาธิการและกำหนดหน้าที่ไว้ในมาตรา 34 ให้ “คณะกรรมการการอาชีวศึกษามีหน้าที่พิจารณาเสนอนโยบายแผนพัฒนามาตรฐานและหลักสูตรการอาชีวศึกษาทุกระดับที่สอดคล้องกับความต้องการตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และแผนการศึกษาแห่งชาติ การติดตามตรวจสอบและประเมินผลการจัดการอาชีวศึกษา โดยคำนึงถึงคุณภาพและความเป็นเลิศทางวิชาชีพ”

นอกจากนี้รัฐบาลและสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาได้ให้ความสำคัญอย่างยิ่งในด้านการจัดการเรียนการสอนที่สนองความต้องการของตลาดแรงงานการจัดการอาชีวศึกษาเป็นการศึกษาที่เฉพาะเจาะจงสำหรับการเตรียมคนเข้าสู่อาชีพ สร้างแรงงานและอาชีพของชาติ โดยการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อมและเทคโนโลยี

นักศึกษาต้องรู้จริงมีการปฏิบัติได้จริง รวมทั้งเข้าใจชีวิต อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข เพื่อความเป็นเลิศทางวิชาชีพ โดยนำความรู้มาประยุกต์ใช้และสามารถประกอบอาชีพได้ นอกจากนี้สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาได้กำหนดยุทธศาสตร์ มุ่งเน้นให้นักศึกษามีสมรรถนะอาชีพเป็นหลัก ส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยการปฏิบัติงานจริง สร้างความเข้มแข็ง ด้วยการประสานความร่วมมือระหว่างสถาบันกับสถานประกอบการ เตรียมความพร้อมให้แก่เยาวชน โดยสถาบันมีส่วนร่วมในการสอนวิชาภาคบังคับพื้นฐาน ผู้ประกอบการมีสถานะเป็นผู้ฝึกอาชีพ การฝึกอาชีพในสถานประกอบการเป็นการศึกษาก่อให้เกิดสิ่งที่ทำลายอย่างมาก คือ ทั้งสองฝ่ายที่เข้าร่วมการจัดการอาชีวศึกษาจะต้องมีความเห็นพ้องต้องกันในวัตถุประสงค์ขั้นพื้นฐาน การดำเนินงานมาตรฐานการตรวจสอบและการประเมินผลจะต้องมีการวางแผนร่วมกัน เตรียมการและการควบคุมขั้นตอนในการดำเนินงาน เพื่อให้บรรลุถึงวัตถุประสงค์

สรุปได้ว่าสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาได้ดำเนินนโยบายตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มุ่งเน้นการประสานความร่วมมือกับสถานประกอบการเพื่อฝึกประสบการณ์สายอาชีพ และตอบสนองความต้องการด้านแรงงานของสถานประกอบการ กำลังคนด้านอาชีวศึกษาจึงมีความสำคัญในการขับเคลื่อนระบบเศรษฐกิจเป็นอย่างมาก

2.2.3 การแบ่งส่วนราชการการอาชีวศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (2546ข : 1-5) ได้แบ่งส่วนราชการตามกฎหมายกระทรวง พ.ศ. 2546 ดังนี้

1. ให้แบ่งส่วนราชการสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ดังต่อไปนี้
  - 1) สำนักอำนวยการ
  - 2) สำนักความร่วมมือ
  - 3) สำนักติดตามและประเมินผลการอาชีวศึกษา
  - 4) สำนักงานนโยบายและแผนการอาชีวศึกษา
  - 5) สำนักพัฒนาสมรรถนะครูและบุคลากรอาชีวศึกษา
  - 6) สำนักมาตรฐานการอาชีวศึกษาและวิชาชีพ
  - 7) สำนักวิจัยและพัฒนาการอาชีวศึกษา
2. ส่วนราชการของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้
  - 1) สำนักอำนวยการ มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(1) ดำเนินการเกี่ยวกับงานช่วยอำนวยการและงานเลขานุการของสำนักงาน

คณะกรรมการการอาชีวศึกษา งานเลขานุการของคณะกรรมการการอาชีวศึกษาประสานราชการ ดำเนินการเกี่ยวกับการบริหารงานทั่วไป กิจกรรมพิเศษ การประชาสัมพันธ์และงานเผยแพร่การ

อาชีวศึกษาและฝึกอบรมวิชาชีพ และงานอื่นใดที่มีได้กำหนดให้เป็นหน้าที่ของส่วนราชการใดในสังกัด สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

(2) พัฒนาระบบงานและการบริหารงานบุคคลของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

(3) ดำเนินการเกี่ยวกับการเงิน การบัญชี การพัสดุ งานอาคารสถานที่ งบประมาณและสินทรัพย์ของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กำหนดและตรวจสอบมาตรฐานอาคารงานออกแบบและก่อสร้าง รวมทั้งการประสานงานและส่งเสริมการดำเนินงานของสถาบัน

(4) ดำเนินการเกี่ยวกับการส่งเสริมวินัยและระบบคุณธรรม กฎหมาย นิติกรรม และสัญญา งานเกี่ยวกับความรับผิดชอบทางแพ่ง อาญา งานคดีปกครอง และงานคดีอื่นที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

(5) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

2) สำนักงานความร่วมมือ มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(1) พัฒนาระบบ รูปแบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการเกี่ยวกับความร่วมมือกับเอกชนในการจัดการอาชีวศึกษา รวมทั้งติดตามและประเมินผล

(2) ส่งเสริมและสนับสนุนเอกชนและสถานประกอบการให้จัดการอาชีวศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรและมาตรฐานการอาชีวศึกษารวมทั้งการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

(3) ส่งเสริมและพัฒนาระบบการสนับสนุนทรัพยากรและการจัดให้มีกองทุนอาชีวศึกษา

(4) ส่งเสริมสนับสนุน และพัฒนาองค์กรวิชาชีพ กลุ่มอาชีพ และสมาคมอาชีพ

(5) ปฏิบัติร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

3) สำนักติดตามและประเมินผลการอาชีวศึกษา มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(1) ดำเนินการเกี่ยวกับการติดตามและประเมินผลการอาชีวศึกษาในภาพรวมของประเทศ

(2) ส่งเสริมและประสานงานการติดตามและประเมินผลการอาชีวศึกษาร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

(3) ให้คำปรึกษาแนะนำเพื่อปรับปรุงและพัฒนาการบริหารและการจัดการอาชีวศึกษา

(4) ปฏิบัติงานร่วมหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

4) สำนักนโยบายและแผนการอาชีวศึกษา มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(1) จัดทำข้อเสนอนโยบาย แผนยุทธศาสตร์การอาชีวศึกษา และเป้าหมายการผลิตและพัฒนากำลังคนอาชีวศึกษา

(2) จัดทำข้อเสนอแนะ หลักเกณฑ์เกี่ยวกับการสนับสนุนทรัพยากรและงบประมาณเพื่อการอาชีวศึกษา รวมทั้งการติดตามและประเมินผล

(3) พัฒนาระบบข้อมูลเครือข่ายสารสนเทศและส่งเสริมการนำเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมาใช้ในการบริหารจัดการอาชีวศึกษา

(4) ดำเนินการเกี่ยวกับงานวิเทศสัมพันธ์ การประสานนโยบายและความร่วมมือทางการอาชีวศึกษากับองค์กรและหน่วยงานในและต่างประเทศ

(5) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

5) สำนักพัฒนาสมรรถนะครูและบุคลากรอาชีวศึกษา มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(1) จัดทำและประเมินมาตรฐานครูและบุคลากรการอาชีวศึกษา พร้อมทั้งจัดทำข้อเสนอแผนการพัฒนาสมรรถนะครูและบุคลากรการอาชีวศึกษา

(2) ติดตามและประเมินผลการพัฒนาสมรรถนะครูและบุคลากรการอาชีวศึกษา

(3) ดำเนินการฝึกอบรมและพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษารวมทั้งประสานความร่วมมือกับภาครัฐและเอกชนในการฝึกอบรมและพัฒนาครู บุคลากรการอาชีวศึกษา และครูฝึกในสถานประกอบการด้านอาชีพ

(4) วิจัยและพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีการอาชีวศึกษาและฝึกอบรมวิชาชีพผลิตและบริการเครื่องจักรกลและเทคโนโลยี พัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเรียนการสอนเพื่อเพิ่มขีดความสามารถของครูและบุคลากรการอาชีวศึกษา

(5) สร้างและพัฒนารูปแบบการฝึกสมรรถนะของครูและบุคลากรทางการศึกษา และสร้างเครือข่ายการฝึกอบรมวิชาชีพครูและบุคลากรการอาชีวศึกษา

(6) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือได้รับมอบหมาย

6) สำนักมาตรฐานการอาชีวศึกษาและวิชาชีพ มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(1) วิจัยและพัฒนามาตรฐานและหลักสูตรแกนกลางการอาชีวศึกษาทุกระดับ

(2) วิจัยและพัฒนามาตรฐานสื่อด้านแบบและนวัตกรรมการอาชีวศึกษา

(3) ส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนาาระบบมาตรฐาน การแนะแนวการศึกษา และอาชีพ การกำหนดคุณวุฒิวิชาชีพ มาตรฐานวิชาชีพ การเทียบประสบการณ์และการรับรองคุณวุฒิวิชาชีพ

(4) พัฒนาระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพในสถาบันการศึกษา โรงเรียน รวมทั้งระบบการเรียนรู้ที่บูรณาการศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม และการกีฬากับการอาชีวศึกษา

(5) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

7) สำนักวิจัยและพัฒนาการอาชีวศึกษา มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(1) วิจัยและพัฒนาองค์ความรู้ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการอาชีวศึกษา เพื่อประกอบการเสนอแนะนโยบาย แผนงาน โครงการ ความต้องการกำลังคนด้านอาชีวศึกษาและฝึกอบรมวิชาชีพ

(2) วิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีการเรียนการสอนและการบริหารจัดการอาชีวศึกษาของสถาบัน รวมทั้งติดตามและประเมินผล

(3) ส่งเสริม ผลิต พัฒนา และเผยแพร่นวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ทางการอาชีวศึกษาและวิชาชีพเพื่อพัฒนาเทคโนโลยีการอาชีวศึกษา และคุณภาพของนักศึกษา

(4) รวบรวมการศึกษา วิเคราะห์ สังเคราะห์ จัดทำสารสนเทศงานการวิจัยอาชีวศึกษา

(5) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

สรุปได้ว่าสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา แบ่งส่วนราชการออกเป็น 7 สำนัก ได้แก่ สำนักอำนวยการ สำนักความร่วมมือ สำนักติดตามและประเมินผลการอาชีวศึกษา สำนักนโยบายและแผนการอาชีวศึกษา สำนักพัฒนาสมรรถนะครูและบุคลากรอาชีวศึกษา สำนักมาตรฐานการอาชีวศึกษาและวิชาชีพ สำนักงานวิจัยและพัฒนาการอาชีวศึกษา โดยทุกหน่วยงานต้องทำงานประสานงานกันอย่างมีระบบ โดยปัจจุบันสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาได้นำระบบ PDCA เข้ามาใช้ในการบริหารจัดการ เพื่อให้มีความก้าวหน้าและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

2.2.4 ระบบบริหารจัดการอาชีวศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (2546ข : 29-37) ได้ดำเนินการปฏิรูประบบการบริหารจัดการ โดยใช้แนวทางการดำเนินการดังต่อไปนี้

1. การรวมกลุ่มสถาบันเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการสถาบันสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาได้ดำเนินการรวมกลุ่มสถาบันทั้งหมดในสังกัด 412 แห่ง เป็น 28 กลุ่ม

หรือ 28 สถาบันการอาชีวศึกษา บริหารจัดการโดยคณะกรรมการ 2 คณะ คือ คณะกรรมการสภาสถาบัน และคณะกรรมการบริหารสถาบัน โดยมีจุดมุ่งหมายสำคัญคือ

- 1) เพื่อให้มีการผนึกกำลังกันสร้างความเข้มแข็งให้การอาชีวศึกษาด้วยการประสานการใช้ทรัพยากรและการเกื้อกูลด้านวิชาการ
- 2) เพื่อสร้างคุณภาพมาตรฐานให้สอดคล้องกับมาตรฐานความต้องการกำลังคน
- 3) เพื่อสามารถระดมทรัพยากรผลิตกำลังคนสาขาวิชาใหม่ที่เป็นความต้องการของพื้นที่
- 4) เพื่อสร้างระบบบริหารจัดการที่เข้มแข็ง พร้อมในการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานผู้ประกอบการ องค์กรวิชาชีพ กลุ่มอาชีพ ในพื้นที่
- 5) เพื่อขยายการบริการอาชีวศึกษาครอบคลุมศาสตร์ที่จำเป็นในการพัฒนาอาชีพ และสนองความต้องการในการใช้เทคโนโลยีที่สูงขึ้นแก่ท้องถิ่นและชุมชนได้กว้างขวางขึ้น
- 6) เพื่อการปรับเปลี่ยนการลงทุนด้านการอาชีวศึกษาไปสู่ผลตอบแทนที่มีมูลค่าน้อยกว่าไปสู่ผลตอบแทนที่มีมูลค่ามากกว่า

2. การกระจายอำนาจ การมอบอำนาจ สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาได้ดำเนินการตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาและการปฏิรูประบบราชการโดยการกระจายอำนาจ การมอบอำนาจให้สถาบันการอาชีวศึกษา 28 แห่ง เท่าที่กฎหมายเอื้ออำนวย ในช่วงระหว่างรอกฎหมายที่เกี่ยวข้องโดยมอบอำนาจด้านการบริหารงานทั่วไป การบริหาร การบริหารงานวิชาการ และการบริหารคน รวม 11 เรื่อง เพื่อให้มีการทำงานร่วมกันในรูปคณะกรรมการของระดับปฏิบัติในพื้นที่เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและแก้ปัญหาได้อย่างทัน่วงที

3. การกำหนดความเชี่ยวชาญหรือความเป็นเลิศ เพื่อให้การลงทุนจัดการอาชีวศึกษาเป็นไปอย่างมีคุณภาพ ลดปัญหาความซ้ำซ้อนสิ้นเปลือง ได้มีกาหนดให้มีการวิเคราะห์ศักยภาพสถาบันในแต่ละกลุ่มสถาบันการอาชีวศึกษา ศึกษาความต้องการพัฒนาอาชีพของประชาชน ช่องทางการประกอบอาชีพของประชาชนในพื้นที่และความต้องการของผู้ประกอบการ เพื่อกำหนดที่ตั้งเชิงยุทธศาสตร์ ในส่วนที่แต่ละสถาบันการอาชีวศึกษาสามารถทำได้ดีที่สุด สอดคล้องกับความต้องการที่สุดและความเป็นเลิศที่ชัดเจน เพื่อการสนับสนุนทรัพยากรที่เป็นรูปธรรมต่อไป

4. การสร้างความเข้มแข็งระบบเครือข่ายและความร่วมมือ สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ปรับเปลี่ยนไปสู่การสร้างระบบความร่วมมือและเครือข่ายการทำงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ผู้ประกอบการทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อให้ทุกส่วนในสังคมมีส่วนร่วมกำหนดนโยบาย แนวทางดำเนินการบริหารและจัดการเรียนการสอนวิชาชีพอย่างจริงจัง เพื่อพัฒนาให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในสังคมโดยเฉพาะภาคเอกชน ผู้ประกอบการกลุ่มอาชีพ สมาคมวิชาชีพ มีความรู้สึกเป็นเจ้าของที่พร้อมจะเข้าร่วมรับผิดชอบ รวมทั้งการนำไปสู่การรับวิทยาลัยเข้าไว้ในอุปถัมภ์ ซึ่งตัวอย่าง

ประสบความสำเร็จแล้วหลายแห่ง เช่น วิทยาลัยเทคนิคยานยนต์ได้รับการสนับสนุนอย่างจริงจังจากกลุ่มบริษัท ฮอนด้า มอเตอร์ จำกัด

5. การพัฒนาระบบคุณภาพมาตรฐาน สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ได้บริหารจัดการทุกส่วนจะดำเนินการอย่างรอบคอบเป็นระบบพื้นฐานของเป้าหมายด้านคุณภาพมาตรฐานที่กำหนด โดยหลักสูตรจะมุ่งเน้นการพัฒนาหลักสูตรจากมาตรฐานอาชีพ เพื่อนำไปสู่การพัฒนามาตรฐานสมรรถนะ มาตรฐานการศึกษาวิชาชีพ และมาตรฐานสถาบัน การส่งเสริมประเมินภายใน เป็นระยะ ๆ เพื่อเตรียมความพร้อมรับการประเมินภายนอก รวมทั้งการพัฒนาระบบคุณวุฒิวิชาชีพ

6. การพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ได้เร่งรัดพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อการบริหารจัดการกำกับดูแลและติดตามประเมินผลการปฏิบัติงาน โดยเน้นการรายงานผ่านเครือข่ายอิเล็กทรอนิกส์อย่างจริงจังและต่อเนื่องทั้งการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกและปัจจัยสนับสนุน การจัดทำสื่อการเรียนรู้ผ่านเครือข่ายควบคู่กันไปด้วย

7. การสนับสนุนการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมและเทคโนโลยี สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาได้เร่งรัดพัฒนาและสนับสนุนการวิจัยใน 3 ลักษณะสำคัญ คือ

1) การวิจัยตลาดแรงงานและอาชีพ เพื่อสนับสนุนการพัฒนานโยบายแผนงานโครงการผลิตกำลังคนอาชีวศึกษา

2) การวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน ครูมีบทบาทสำคัญในการจัดการเรียนการสอนวิชาชีพในชั้นเรียนที่ปรับให้มีการบูรณาการทฤษฎีและปฏิบัติ การจัดลักษณะสหวิทยาการ ครูต้องดำเนินการวิจัยเพื่อวิธีที่ดีที่สุด เพื่อให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้จริงการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง เพื่อเพิ่มผลสัมฤทธิ์แก่นักศึกษา

3) การวิจัยเพื่อพัฒนานวัตกรรมและเทคโนโลยี การเรียนวิชาชีพซึ่งเน้นการเรียนรู้ด้วยการปฏิบัติจริงได้รับการส่งเสริมการคิดค้น สร้างสิ่งประดิษฐ์ นวัตกรรม และเทคโนโลยีที่สามารถนำมาใช้ในกระบวนการผลิต การบริการได้อย่างเป็นรูปธรรม

สรุปได้ว่าระบบการบริหารจัดการอาชีวศึกษามุ่งเน้นให้มีการสร้างความร่วมมือกับสถานประกอบการ สนับสนุนการวิจัยในด้านต่าง ๆ ให้เกิดการสร้างนวัตกรรมและการพัฒนาด้านเทคโนโลยี เพื่อความเป็นเลิศและสร้างความเข้มแข็งของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

2.2.5 การบริหารจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2552 : 13-44) ได้กล่าวถึง สภาพการจัดการเรียนการสอนที่บูรณาการกับการทำงานของประเทศไทยในส่วนการจัดการอาชีวศึกษาทวิภาคี ไว้ดังนี้

1. สภาพปัจจุบัน การจัดการศึกษาระบบทวิภาคีในประเทศไทยมีสถาบันการอาชีวศึกษาของรัฐและเอกชนรวมทั้งสิ้น 181 แห่ง หรือประมาณร้อยละ 25 ของสถาบันการ

อาชีวศึกษาทั้งหมด โดยนักศึกษาทวิภาคีทั้งสิ้น 26,522 คน (ปี พ.ศ. 2548-2550) หรือร้อยละ 4.31 ของจำนวนนักศึกษาทั้งหมด โดยจำแนกเป็นนักศึกษาทวิภาคีระดับ ปวช. จำนวน 17,516 คน หรือร้อยละ 4.09 และระดับ ปวส. จำนวน 9,066 คน หรือร้อยละ 4.82 และมีสถานประกอบการเข้าร่วมกว่า 500 แห่ง

2. จุดมุ่งหมายของกาดำเนินการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีเป็นการร่วมมือกันระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการ โดยที่นักเรียนจะมีสถานะเป็นนักเรียนระบบทวิภาคีและนักเรียนฝึกอาชีพ ซึ่งจะเกิดผลดีทั้งสองฝ่ายสถานศึกษาบางแห่งได้ดำเนินการจัดการระบบนี้มาตั้งแต่เริ่มต้น ขณะที่บางสถานศึกษากำลังเริ่มดำเนินการ การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีมีจุดมุ่งหมายของการดำเนินการพอสรุปได้ดังนี้ (สำนักงานโครงการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี. 2541) คือ จัดเตรียมกำลังคนทางด้านอาชีวศึกษาเข้าสู่ตลาดแรงงานผลิตช่างฝีมือผู้มีความชำนาญเพียงพอทั้งด้านปริมาณและคุณภาพ ผลิตกำลังคนที่ตรงตามความต้องการของสถานประกอบการ การให้โอกาสในการศึกษาวิชาชีพแก่เยาวชนที่สำเร็จการศึกษาในระดับมัธยมต้น เตรียมความพร้อมสำหรับสถานศึกษาในการเข้าสู่ระบบการปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2542 ลดปัญหาในเรื่องงบประมาณในการจัดการศึกษาทางด้านอาชีวศึกษา ให้นักเรียนได้เรียนรู้การปฏิบัติโดยแท้จริง และมีเนื้อหาที่ทันต่อเทคโนโลยี ส่งเสริมให้มีการประกอบอาชีพการจ้างงานและอาชีพอิสระ

3. การดำเนินการจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ดำเนินการดังนี้ สถานศึกษาสอนวิชาพื้นฐาน วิชาชีพพื้นฐาน วิชาชีพเลือก กิจกรรมและโครงการหรือโครงการวิชาชีพ สัปดาห์ละ 3-4 วัน ตลอดหลักสูตรรายวิชาใด หากสถานประกอบการไม่สามารถจัดการเรียนการสอนได้ตามหลักสูตรให้สถานศึกษาจัดสอนเพิ่มเติมได้จนครบหลักสูตร การเปรียบเทียบสาระสำคัญของการจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษาระบบปกติและระบบทวิภาคี ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบการจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษาระบบปกติกับระบบทวิภาคี

ระบบปกติ	ระบบทวิภาคี
<p>การจัดการเรียนการสอน</p> <ul style="list-style-type: none"> ● เรียนวิชาทฤษฎีและวิชาปฏิบัติในสถานศึกษา หรือสถานฝึกงานอาชีพ ● ให้มีการฝึกงานในสถานฝึกอาชีพหรือทำโครงการวิชาชีพ ● กำหนดการเรียนในแต่ละสัปดาห์ขึ้นอยู่กับสถานศึกษา <p>วิธีเรียน</p> <ul style="list-style-type: none"> ● เรียนแบบชั้นเรียนในเวลาราชการหรือนอกเวลาราชการ ● เรียนแบบทางไกล ● เรียนแบบผสมผสาน ● เรียนแบบสะสมหน่วยกิต <p>การประเมินผลการเรียน</p> <ul style="list-style-type: none"> ● รายวิชา/โครงการ อาจารย์ผู้สอนเป็นผู้ประเมิน ● การฝึกงาน สถานศึกษาและสถานฝึกงานอาชีพประเมินร่วมกัน ● หัวหน้าสถานศึกษาเป็นผู้อนุมัติผลการเรียน ● ประเมินผลการเรียนเป็นรายวิชา ● การให้ระดับผลการเรียนจะประเมินแบบเป็นเกรด 	<p>การจัดการเรียนการสอน</p> <ul style="list-style-type: none"> ● เรียนวิชาหมวดพื้นฐานในสถานศึกษา ● เรียนวิชาหมวดวิชาชีพขึ้นอยู่กับข้อตกลงระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการ ● กำหนดเวลาเรียนต่อสัปดาห์ให้เรียนในสถานศึกษา 1-2 วัน และฝึกอาชีพในสถานประกอบการ 3-4 วัน <p>วิธีการเรียน</p> <ul style="list-style-type: none"> ● เรียนแบบชั้นเรียนในสถานศึกษา ● รายวิชาที่ฝึกอาชีพ สถานประกอบการจะมอบหมายให้ครูฝึกเป็นผู้ควบคุมการสอนและการฝึก <p>การประเมินผลการเรียน</p> <ul style="list-style-type: none"> ● รายวิชาที่เรียนกับสถานศึกษา อาจารย์ผู้สอนเป็นผู้ประเมิน หัวหน้าสถานศึกษาเป็นผู้อนุมัติผลการเรียน ● รายวิชาที่ฝึกอาชีพในสถานประกอบการครูฝึกเป็นผู้ประเมิน ผู้ควบคุมการฝึกเป็นผู้อนุมัติผลการเรียน ● ประเมินผลการเรียนวิชาทฤษฎีเป็นรายวิชา ● ประเมินผลการปฏิบัติงานโดยการทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงาน ● ระดับผลการเรียนประเมินแบบผ่าน/ไม่ผ่าน

ที่มา: นวลอนงค์ ธรรมเจริญ. 2558.

2.2.6 แนวคิดการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีแบบบูรณาการ

พิทยา ชินะจิตพันธ์ (2553 : 23) กล่าวถึง ศตวรรษที่ 21 มีการนำเทคโนโลยีด้านต่าง ๆ มาใช้ในการผลิตและการสื่อสารมากมาย ทำให้เกิดสินค้าและบริการที่หลากหลาย อายุของสินค้าสั้นลง ธุรกิจมีการแข่งขันสูง ผู้บริโภคมีโอกาสเลือกสินค้าและบริการมากขึ้น เป็นผลให้รูปแบบของการผลิตต้องเปลี่ยนไปจากการผลิตจำนวนมาก (mass production) เพื่อลดต้นทุนการผลิต เป็นการผลิตตามความต้องการของผู้บริโภค (tailor-made) สินค้าและบริการเปลี่ยนรูปแบบอย่างรวดเร็ว เป็นผลให้บริษัทผู้ผลิตต้องพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ ความสามารถ และทักษะในการเรียนรู้เทคโนโลยีใหม่ ๆ สามารถก้าวทันกับเทคโนโลยีที่เปลี่ยนไป ทำให้เกิดกระบวนการพัฒนาบุคคล หรือการฝึกอบรมขึ้นในสถานประกอบการ เนื่องจากการเรียนรู้ในสถานประกอบการมีวงจรของการเรียนรู้ที่ส่งเสริมและพัฒนาองค์การตลอดเวลา

1. การเรียนรู้ในสถานประกอบการ การเรียนรู้ในสถานประกอบการ (workplace learning) หมายถึง การได้รับความรู้ในด้านต่าง ๆ จากสถานที่ปฏิบัติงาน ทั้งที่เป็นความรู้ที่เกี่ยวข้องกับงานโดยตรง หรือเป็นความรู้ด้านอื่น ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการดำรงชีพ ซึ่งมีคำที่หลากหลายตามลักษณะและขอบเขตของงานในความหมายเดียวกัน คือ การศึกษาผู้ใหญ่ (adult learning) การอาชีวศึกษา (vocational education) สหกิจศึกษา (cooperative education) โรงเรียนสู่การทำงาน (school to work) การเรียนรู้จากการทำงาน (work-based learning) การเรียนรู้ในสถานประกอบการ (workplace learning) การเรียนรู้จากสถานการณ์ (situating learning) การเรียนรู้แบบช่างฝึกหัด (apprenticeship) หลักการเรียนรู้ในสถานประกอบการ มีดังนี้

2. การเรียนรู้ในสถานประกอบการ เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยให้สถานที่ทำงานสร้างโอกาสการเรียนรู้เสมือนหนึ่งเป็นห้องเรียน ซึ่งเป็นการเรียนรู้ตามธรรมชาติตามความถนัดของผู้เรียน เป็นการเรียนที่ผู้เรียนมีความสุขสนุกกับการเรียน เพราะการเรียนรู้เป็นส่วนหนึ่งของการทำงาน เป็นการเรียนที่ผสมผสานระหว่างทฤษฎีและการปฏิบัติ ระหว่างความรู้และประสบการณ์ เป็นการสะท้อนในสิ่งที่ทำที่มีคุณค่า เป็นเรื่องของประสบการณ์ เป็นกระบวนการแก้ปัญหา ซึ่งต่างจากการเรียนการสอนที่จัดในห้องเรียนที่แยกระหว่างทฤษฎีกับการปฏิบัติ และสิ่งที่เรียนมักไม่ค่อยเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันหรือชีวิตการทำงาน ผู้เรียนเกิดความเบื่อหน่าย การเรียนการสอนจึงไม่ได้ผลเท่าที่ควร ซึ่งการเรียนรู้ในสถานที่ทำงานเป็นวิถีชีวิต เป็นกระบวนการทางธรรมชาติในการพัฒนามนุษยชาติ ที่ผู้เรียนเป็นผู้นำตนเอง (self-directed) สามารถกำหนดเป้าหมาย เนื้อหา รูปแบบ ขั้นตอนการเรียน ตลอดจนการประเมินผลการเรียนรู้จากการทำงานเป็นการสร้างสรรค์ไม่มีการกำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้ไว้ล่วงหน้าเป็น แต่เพียงการกำหนดวิธีการเรียนรู้ ผู้เรียนจะถูกละทิ้งเพื่อให้เกิดการสร้างสรรค์ เช่น จะไม่ถามว่า “วันนี้คุณเรียนอะไร” แต่จะถามว่า “สิ่งนี้หมายความว่าอย่างไร” “เรารู้

อะไรบ้าง” ซึ่งเป็นการเรียนแบบการแก้ปัญหา การเรียนรู้เป็นการแสดงออก ที่เกิดขึ้นจากกระบวนการกระทำหรือในกระบวนการที่ได้แสดงออกหรือเกิดขึ้นหลังจากที่มีการกระทำแล้ว ซึ่งเป็นผลให้มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เรียนอย่างเงียบ ๆ นอกจากนี้ยังเพิ่มเติมทักษะที่เกิดจากการเรียนรู้ในสถานประกอบการจะเป็นทักษะเกิดจากความสามารถในการกระทำมากกว่าความสามารถในการพูดถึง สิ่งที่จะกระทำ ซึ่งทักษะที่เกิดขึ้นจะเป็นทักษะที่ง่ายไปสู่ทักษะที่ยาก มาตรฐานของการปฏิบัติจะถูกสร้างจากสภาพแวดล้อมของการทำงานที่ผู้เรียนได้มีโอกาสเข้าไปสัมผัส การเรียนรู้จะเกิดขึ้นในระหว่างการปฏิบัติงาน ทุกขั้นตอนที่ผู้เรียนได้ลงมือกระทำกิจกรรม (just-in-time) และความรู้จะคงอยู่กับชิ้นงานนั้น การสร้างความรู้และประโยชน์ที่ได้รับเป็นเสมือนกิจกรรมร่วมกันของทุก ๆ คน ในขณะที่การเรียนรู้เป็นงานของทุกคนแต่ความสามารถในการเรียนรู้ของแต่ละคนจะเป็นอิสระ

3. การเรียนรู้ในสถานประกอบการ : การเรียนรู้ตลอดชีวิต การเรียนรู้ในสถานประกอบการเป็นการเรียนรู้ที่เกิดจากกระบวนการทำงานที่ต่อเนื่องไม่มีที่สิ้นสุด ผู้เรียนจะได้พบกับวิธีการใหม่ ๆ ในการทำงาน ได้พบกับความเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ ผู้ร่วมงานทุกคนต่างเป็นครูซึ่งกันและกัน มีการแบ่งปันความรู้และประสบการณ์ มีการสร้างสมรรถนะความรู้ขององค์การร่วมกัน ก่อให้เกิดการสร้างองค์ความรู้ใหม่และวัฒนธรรมเฉพาะขององค์การ อันจะนำพาองค์การก้าวไปสู่ทิศทางที่ต้องการ ซึ่งการเรียนรู้ในสถานประกอบการเป็นการทดสอบประสบการณ์อย่างต่อเนื่อง และเปลี่ยนแปลงประสบการณ์นั้นให้เป็นองค์ความรู้ที่ได้ อย่างต่อเนื่องเป็นการเรียนรู้ตลอดชีวิตด้วยเหตุนี้จึงกล่าวว่าการเรียนรู้จากการทำงานเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตมนุษย์

4. การเรียนรู้ในสถานประกอบการ : ความร่วมมือของทุกฝ่าย การเรียนรู้ในสถานประกอบการเป็นความร่วมมือของหลาย ๆ ฝ่าย ได้แก่ สถานประกอบการ สถานศึกษา พ่อแม่/ผู้ปกครอง/ชุมชน กลุ่มอุตสาหกรรม ตลอดจนรัฐ โดยแต่ละฝ่ายมีหน้าที่และการดำเนินงานของตนเอง ซึ่งทุกฝ่ายจะทำงานประสานสัมพันธ์กันเพื่อให้บรรลุเป้าหมายร่วมกัน ดังนี้

1) สถานประกอบการ เป็นส่วนสำคัญยิ่งที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้จากสถานการณ์การทำงานจริง ซึ่งประกอบด้วย 4 ฝ่าย ได้แก่ 1) ผู้ประสานงาน (firm-coordinator) ทำหน้าที่ประสานงานกับฝ่ายต่าง ๆ ทั้งในโรงงานและนอกโรงงาน 2) ผู้จัดการ (firm manager) ทำหน้าที่แนะนำเรียนรู้ในฝ่ายต่าง ๆ การกำหนดการฝึกหัดให้ผู้เรียน การจัดการประเมินผล 3) ผู้ฝึกหัด (coach) ทำหน้าที่ฝึกหัดผู้เรียนตามที่ได้รับมอบหมายจากผู้จัดการ ติดตามการปฏิบัติงานและสะท้อนผลงานของผู้เรียน ตลอดจนการออกแบบการแก้ปัญหา และ 4) พี่เลี้ยง (firm mentor) ทำหน้าที่แนะนำวัฒนธรรมองค์การ ทิศทางและโอกาสอาชีพต่าง ๆ ตลอดจนการแก้ปัญหา

2) สถานศึกษา การดำเนินการของสถานศึกษาประกอบด้วย 4 ฝ่าย ได้แก่ 1) คณะกรรมการศึกษาแบบช่างฝึกหัด ประกอบด้วยสมาชิกจากหลาย ๆ ฝ่าย ทั้งจากสถานประกอบการ

องค์การทางธุรกิจ สถานศึกษา พ่อแม่/ผู้ปกครอง องค์การท้องถิ่น ผู้เชี่ยวชาญ ทำหน้าที่แนะนำ พัฒนา ติดตามผลการดำเนินงาน ตลอดจนเสนอแนะแนวทางแก้ปัญหา ให้แก่สถานศึกษาเกี่ยวกับการเรียนการสอนแบบช่างฝึกหัด 2) ผู้ประสานงาน (school-coordinator) ทำหน้าที่ประสานงานด้านต่าง ๆ กับโรงงานและคณะกรรมการโรงเรียนตลอดจนผู้เรียน 3) ครู-อาจารย์ ทำหน้าที่ให้การฝึกสอน ให้ผู้เรียนรู้จักคิดวิเคราะห์ทั้งทางกว้างและลึก ประเมินผลการเรียน ดำเนินการให้สถานศึกษาเป็นองค์การการเรียนรู้อย่างยั่งยืน และ 4) ที่ปรึกษา (adviser) ทำหน้าที่ แนะนำเส้นทางอาชีพ บุคลิกภาพ การวางตัวในสังคม ตลอดจนการแก้ปัญหาที่จะเป็นอุปสรรคการเรียน

3) ผู้เรียน จะต้องมีความตั้งใจที่ดีต่อการศึกษาระบบช่างฝึกหัด มีความเชื่อว่าการเรียนรู้ในสถานประกอบการนอกจากจะก่อให้เกิดความรู้และสมรรถนะทางวิชาชีพแล้ว ยังช่วยให้สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพได้อย่างกว้างขวาง เกิดเป็นองค์ความรู้ใหม่ได้อย่างต่อเนื่องทันเหตุการณ์ และยังสามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมในการทำงานได้อย่างรวดเร็วยิ่งขึ้นเมื่อเข้าทำงาน (กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน. 2547 : 2)

4) พ่อแม่/ผู้ปกครอง/ชุมชน เป็นผู้ให้การสนับสนุนบุตรหลานให้เข้าศึกษาในการเรียนแบบช่างฝึกหัด สร้างความเข้าใจให้บุตรหลานเห็นคุณค่าของการเรียนแบบช่างฝึกหัด ตลอดจนให้การสนับสนุนคณะกรรมการสถานศึกษา สถานประกอบการ

5) กลุ่มอุตสาหกรรม เป็นส่วนที่สำคัญที่ก่อให้เกิดความร่วมมือระหว่างสถานประกอบการกับสถานศึกษา เป็นผู้ออกแบบและกำหนดการเรียนรู้จากการทำงานในระยะยาวที่สอดคล้องกับความต้องการแรงงานในธุรกิจอุตสาหกรรมแต่ละประเภท ตลอดจนสนับสนุนให้สถานประกอบการต่าง ๆ เข้าร่วมโครงการการศึกษาแบบช่างฝึกหัด

6) รัฐเป็นส่วนที่สำคัญในการสนับสนุน หรือก่อให้เกิดการศึกษาแบบช่างฝึกหัด โดยการกำหนดนโยบาย หน้าที่ และกลยุทธ์ในการดำเนินงาน ตลอดจนอำนวยความสะดวกและจัดสรรผลประโยชน์ของฝ่ายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาแบบช่างฝึกหัด

5. การเรียนรู้ในสถานประกอบการ : ประโยชน์ร่วมกัน การเรียนรู้ในสถานประกอบการเป็นความร่วมมือของหลาย ๆ ฝ่าย ซึ่งทุกฝ่ายที่ร่วมกัน จัดการศึกษาได้รับประโยชน์ทั้งทางตรงและทางอ้อม กล่าวคือ

1) สถานประกอบการจะได้ผลประโยชน์โดยตรงหลายประการ กล่าวคือ ผู้เรียนที่เป็นช่างฝึกหัดจะเป็นทรัพยากรที่มีทักษะ ค่าแรงต่ำ มีความรู้ที่ทันสมัยจากสถานศึกษา เป็นโอกาสที่นำแรงงานใหม่ ๆ (new blood) เข้าสู่สถานที่ทำงานเสมอ มีตัวเลือกในการรับสมัครพนักงานใหม่ โดยไม่จำเป็นต้องมีการทดลองงานก่อน พนักงานประจำมีเวลามากขึ้นที่จะปฏิบัติงานในหน้าที่อื่นที่มีความสำคัญมากกว่า (โครงการสหกิจศึกษาและพัฒนาอาชีพ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี. 2543 : 3-3) เป็นการเชื่อมโยงประโยชน์ร่วมกับสถานศึกษาในระยะยาว ทั้งในด้านการคัดเลือก นักศึกษาเข้า

ทำงาน ซึ่งสถานประกอบการมีโอกาสประเมินความสามารถของผู้ที่จะเป็นพนักงานในอนาคต การจัดทำหลักสูตรตามความต้องการของบริษัท เป็นโอกาสในการสร้างวิศวกรใหม่ที่ต้องการในอนาคต ทั้งนี้ เปิดโอกาสให้สถานศึกษาเข้าร่วมวิเคราะห์งาน รวมถึงการออกแบบ การวางแผนและการสนับสนุนการทำงานหรือการแก้ปัญหาของสถานประกอบการ ตลอดจนเป็นโอกาสในการประชาสัมพันธ์ภาพลักษณ์ของบริษัท สามารถสร้างชื่อเสียงให้แก่บริษัทว่าเป็นผู้จ้างที่มีศักยภาพทำให้เป็นที่ต้องการของคนทำงาน

2) ผู้เรียนมีโอกาสนำความรู้ทางทฤษฎีที่ได้รับในห้องเรียนมาทดลองฝึกปฏิบัติในสถานการณ์การทำงานจริงในระหว่างที่เป็นช่างฝึกหัด ผู้เรียนได้ใช้เวลาเรียนในการทำงานที่ได้รับมอบหมาย โดยได้รับคำแนะนำจากพี่เลี้ยงที่เหมาะสมกับวัฒนธรรมของสถานประกอบการนั้น ๆ ตลอดจนได้รับการประเมินผลการทำงาน เป็นการสะท้อนผลการทำงานที่มีคุณค่ายิ่ง สามารถนำไปใช้ในการปรับปรุงการทำงานให้บรรลุเป้าหมาย เป็นการสร้างทักษะในการทำงาน การรู้จักปฏิบัติตนในการทำงานในสถานการณ์การทำงานจริง เกิดการเรียนรู้พัฒนาตนเอง มีการทำงานร่วมกับผู้อื่น ฝึกการรับผิดชอบ มีความมั่นใจในตนเองมากขึ้น ซึ่งเป็นคุณสมบัติที่พึงประสงค์ของสถานประกอบการ (โครงการสหกิจศึกษาและพัฒนาอาชีพ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี. 2543 : 2-1) มีโอกาสในการไต่ถามทำที่มีคุณภาพเหมาะสมกับความสามารถหลังจากจบการศึกษาแล้ว

3) สถานศึกษา ได้รับประโยชน์จากการพัฒนาครู-อาจารย์ การสะท้อนคุณภาพนักศึกษาของสถาบันจากผู้ให้ผลผลิตของสถาบันโดยตรง จะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาการเรียนการสอน การพัฒนากระบวนการคัดเลือกนักศึกษาที่ถูกต้องและยุติธรรมตามความถนัดของผู้เรียน

4) พ่อแม่/ผู้ปกครอง ได้รับประโยชน์ คือ ประหยัดค่าใช้จ่ายในการศึกษาของบุตรหลาน เนื่องจากสถานประกอบการจะเป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายบางส่วนให้บางแห่งมีสวัสดิการให้อีก เช่น อาหารกลางวัน ค่ารถมาทำงาน เป็นต้น ผู้ปกครองมีความสบายใจ มั่นใจว่าบุตรหลานที่ผ่านการศึกษาระบบช่างฝึกหัด มีความสามารถและทักษะในการทำงานจริงประกอบอาชีพได้เมื่อจบการศึกษา

5) กลุ่มอุตสาหกรรมได้รับประโยชน์ คือ จะเกิดเครือข่ายในการสร้างแรงงานที่มีความรู้เฉพาะทาง สอดคล้องกับลักษณะของธุรกิจ ตลอดจนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทักษะระหว่างสถานประกอบการซึ่งกันและกัน อันจะเป็นแนวทางในการพัฒนาความรู้และเทคโนโลยีให้สูงขึ้นเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินธุรกิจต่อไป

6) รัฐได้รับประโยชน์ คือ แรงงานที่มีความรู้และสมรรถนะในการประกอบอาชีพ เป็นกำลังสำคัญในการสร้างเศรษฐกิจของชาติให้เข้มแข็งและยั่งยืน นำพาให้คนในชาติมีการกินดี อยู่ดี มีความสุข อันเป็นเป้าหมายสูงสุดในการปกครองประเทศของรัฐบาล

2.2.7 การฝึกอบรมวิชาชีพในสถานประกอบการของนักศึกษาอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในปัจจุบัน

สิริชัย นัยกองศิริ (2554 : 36-37) กล่าวถึง ประกาศกระทรวงศึกษาธิการเรื่องกรอบมาตรฐานหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พ.ศ. 2551 ข้อ 3 ว่ากรอบคุณวุฒิการศึกษาวิชาชีพ ระดับประกาศนียบัตรชั้นสูง กำหนด ให้มีสมรรถนะที่ได้จากมาตรฐานอาชีพหรือมาตรฐานสมรรถนะ ในสาขาอาชีพระดับเทคนิค ตรงตามความต้องการของสาขาอาชีพสถานประกอบการและชุมชน มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ แก้ปัญหา วางแผน จัดการ ตรวจสอบ ให้คำแนะนำ สอนงาน และบูรณาการความรู้อย่างเป็นระบบในระดับผู้ควบคุมงาน รวมทั้งเป็นผู้ที่มีคุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพและกิจนิสัยที่เหมาะสมในการทำงาน โดยกำหนดสมรรถนะและผลลัพธ์การเรียนรู้ เป็น 2 ระดับ คือ

ระดับ ปวส. 1 สามารถปฏิบัติงานโดยใช้ความรู้ในวิชาการที่สัมพันธ์กับวิชาชีพในขอบเขตทั่วไปของงานหลากหลาย บางงานที่มีความซับซ้อนและไม่เป็นงานประจำ สามารถประยุกต์ทักษะและความรู้ในการจัดการ การแก้ปัญหาและแนะนำผู้อื่น รวมทั้งมีความรับผิดชอบต่อตนเอง ผู้อื่นและหมู่คณะ

ระดับ ปวส. 2 สามารถประยุกต์ความรู้และทักษะในวิชาการที่สัมพันธ์กับวิชาชีพตามแนวทางของตนเองในการวางแผนและจัดการทรัพยากรได้เหมาะสม มีส่วนร่วมในการพัฒนาวิธีการริเริ่มสิ่งใหม่ๆ มีความรับผิดชอบต่อตนเอง ผู้อื่นและหมู่คณะ เป็นอิสระในการปฏิบัติงานที่ซับซ้อนหรือจัดการงานผู้อื่น มีส่วนร่วมที่เกี่ยวกับการวางแผน การประสานงานและการประเมินผล

ส่วนข้อ 4 ปรัชญาและวัตถุประสงค์ของหลักสูตร มุ่งให้มีความสัมพันธ์สอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติ ปรัชญาการอาชีวศึกษา และมาตรฐานวิชาชีพหรือมาตรฐานสมรรถนะของสาขาวิชานั้น ๆ ในการจัดการศึกษาทั้งในระบบและการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผลิตผู้มีความรู้ และทักษะในระดับเทคนิคสามารถปฏิบัติงานที่ใช้เทคนิค ควบคุมการทำงาน มีคุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพและกิจนิสัยที่เหมาะสมในการทำงาน สอดคล้องกับความต้องการของสังคม ชุมชนและสถานประกอบการ สามารถประกอบอาชีพอิสระและพัฒนาตนเองให้มีความก้าวหน้าทางวิชาการและวิชาชีพ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551 : 1-2)

และข้อ 9.7 สถานศึกษาต้องจัดให้มีการฝึกงานในสถานประกอบการหรือแหล่งวิทยาที่ สอดคล้องกับสาขาวิชาที่เรียน นอกจากนี้สถานศึกษาอาจนำรายวิชาในหมวดวิชาชีพไปจัดการเรียน การสอน/จัดการฝึกในสถานประกอบการหรือแหล่งวิทยาการได้ โดยอยู่ในดุลยพินิจของสถานศึกษา และสถานประกอบการ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551 : 4)

นวนอนงค์ ธรรมเจริญ (2558 : 114-115) กล่าวว่า การจัดการอาชีวศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษานั้นจะยึดถือนโยบายการกระจายอำนาจให้แก่สถานศึกษา โดยมีการจัดการเรียนการสอนที่ยืดหยุ่นหลากหลายรูปแบบ สอดคล้องกับสถานประกอบการ และท้องถิ่น เช่น แบบปกติ แบบทวิภาคี และแบบสะสมหน่วยกิต ซึ่งการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีเป็นการจัดการอาชีวศึกษาและฝึกอบรมวิชาชีพ โดยความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการ กำหนดให้มีการเรียนภาคทฤษฎี หรือภาคปฏิบัติพื้นฐานบางส่วนที่สถานศึกษาและฝึกอบรมวิชาชีพในสถานประกอบการ โดยมีจุดมุ่งหมายในการฝึกงานในสถานประกอบการดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (2555 : 4-6) กล่าวถึง จุดมุ่งหมายในการฝึกงานในสถานประกอบการไว้ดังนี้

1. เพื่อให้ผู้เรียนได้เพิ่มทักษะ สร้างเสริมประสบการณ์และพัฒนาวิชาชีพตามสภาพความเป็นจริงในสถานประกอบการและเป็นแนวทางในการประกอบอาชีพ
2. เพื่อให้ผู้เรียนมีความรับผิดชอบ มีระเบียบวินัย และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ
3. เพื่อให้ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีในการทำงาน มีความภูมิใจในวิชาชีพ
4. เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีสมรรถนะตามความต้องการของสถานประกอบการ
5. เพื่อให้ผู้เรียนเตรียมความพร้อมก่อนที่จะจบออกไปทำงาน
6. เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ความสามารถ และมีความชำนาญงานในอาชีพนั้น
7. เพื่อให้ผู้เรียนได้นำประสบการณ์ที่ได้รับจากการฝึกงานมาประยุกต์ใช้ในการทำงานต่อไป

8. เพื่อเปิดโอกาสให้สถานประกอบการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษา เพื่อพัฒนาบุคลากรทั้งในสถานศึกษาและสถานประกอบการให้มีศักยภาพสูงขึ้น

2.2.8 ประโยชน์ของการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

การจัดการอาชีวศึกษาโดยความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการนั้นเป็นการร่วมกันจัดทำ ร่วมกันคิดและรับผิดชอบ ต้องรับฟังความคิดเห็นของแต่ละฝ่าย ซึ่งเป็นการจัดการศึกษาที่ก่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย โดยมีผู้กล่าวถึงประโยชน์ของการจัดการอาชีวศึกษา โดยความร่วมมือกับสถานประกอบการ ดังนี้

สินชัย เก่งนำชัยตระกูล (2547 : 17-21) กล่าวถึง ประโยชน์ของความร่วมมือในการจัดการอาชีวศึกษาระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการว่ามีบุคคลอย่างน้อย 3 ฝ่าย ได้รับประโยชน์ คือ ผู้เรียน สถานศึกษา และสถานประกอบการ ดังนี้

ประโยชน์ของผู้เรียน สามารถสรุปได้ดังนี้

1. การกำหนดให้ประสบการณ์การทำงานเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา ทำให้มีการเชื่อมโยงระหว่างทฤษฎีและปฏิบัติงานจริงมากยิ่งขึ้น นักศึกษาเข้าใจในเนื้อหาวิชาที่ตนศึกษา และมีแรงจูงใจในการเรียนมากยิ่งขึ้น ผลการเรียนรู้โดยทั่วไปดีขึ้นสูงกว่านักศึกษาภาคปกติ
2. นักศึกษาสนุกและพอใจกับการฝึกงานในโรงงานอุตสาหกรรม เปรียบเทียบกับการฝึกงานในโรงเรียนแล้ว นักศึกษาชอบฝึกงานในโรงงานอุตสาหกรรมมากกว่า
3. ประสบการณ์การทำงานทำให้นักศึกษาพัฒนาความรับผิดชอบ รู้จักการตัดสินใจ มีความเป็นผู้ใหญ่ และสามารถแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ได้เก่งกว่านักศึกษาระบบปกติ
4. การที่นักศึกษาต้องทำงานร่วมกับบุคคลต่าง ๆ ที่มีภูมิหลังไม่เหมือนกัน จำเป็นที่นักศึกษาจะต้องปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม ทำให้นักศึกษามีความเข้าใจในการทำงานร่วมกับบุคคลอื่นรวมทั้งการมีมนุษยสัมพันธ์
5. สำหรับนักศึกษาที่ยังไม่แน่ใจเกี่ยวกับอนาคตการทำงานของตน ประสบการณ์การทำงานเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้ศึกษางานอาชีพอย่างจริงจังในภาคอุตสาหกรรม ซึ่งจะช่วยให้การตัดสินใจเกี่ยวกับงานอาชีพของตนได้ดีขึ้น

ประโยชน์ต่อสถานศึกษาอาชีวศึกษา ได้แก่

1. การติดต่อกับภาคอุตสาหกรรม ทำให้สถาบันการศึกษาได้สัมผัสกับพัฒนาการใหม่ ๆ ในด้านการวิจัยและพัฒนาของอุตสาหกรรม ทำให้ครู/อาจารย์ได้เห็น/เข้าใจปัญหาทางปฏิบัติของการนำเอาเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาใช้ แม้ว่าในเชิงทฤษฎีจะเป็นเรื่องที่ย่ายตรงไปตรงมา
2. ครูอาจารย์ ได้มีโอกาสใช้เครื่องมือ อุปกรณ์ใหม่ ๆ ซึ่งอาจจะไม่มีโอกาสได้ใช้เลย ถ้าไม่มีความร่วมมือกับสถานประกอบการ เพราะเกินความสามารถของสถาบันการศึกษาที่จะจัดหาได้
3. สถานศึกษาประหยัดค่าวัสดุฝึกตลอดหลักสูตร
4. ครู/อาจารย์ได้รับประโยชน์จากงานอุตสาหกรรมมากขึ้น
5. สังคมครูในวงงานอุตสาหกรรมกว้างขึ้น
6. ได้เผยแพร่ชื่อเสียงเกียรติคุณของสถานศึกษา
7. สามารถนำเอาข้อมูลที่ได้มาปรับปรุงหลักสูตร และการเรียนการสอน/การรับนักศึกษาใหม่ ทางสถานศึกษาได้ปรับปรุงขั้นตอนการเรียนและการฝึกงานใหม่ให้ดีกว่าเดิม

ประโยชน์ต่อสถานประกอบการ ได้แก่

1. สามารถแสวงหาบุคลากร จากนักศึกษาที่ได้เข้ามาฝึกงานตามมาตรฐานและแนวทางปฏิบัติของบริษัทที่ตั้งไว้

2. ได้แรงงานโดยไม่ต้องไปเสาะแสวงหา และอาจได้ผลดีกว่า คนงานที่ทำอยู่เป็นปกติ

3. ได้ความคิดวิธีการใหม่ ๆ ที่ได้นักศึกษาเรียนรู้มาไปใช้ในสถานประกอบการทำให้สถานประกอบการได้วิทยาการผลิตรที่ต่างออกไป

4. การติดต่อระหว่างสถานประกอบการและครูผู้ควบคุม ก่อให้เกิดการแนะนำหรือแลกเปลี่ยนความคิดใหม่ ๆ ให้กับสถานประกอบการ

5. ในระหว่างการฝึกงานในสถานประกอบการ ครูมีโอกาสที่จะสังเกตนักศึกษา ในขณะที่ปฏิบัติงาน และนักศึกษาเองก็มีโอกาสประเมินสถานประกอบการที่ตนเข้ามาทำงาน หากสอดคล้องกันนักศึกษาก็จะทำงานทำภายหลังจากการสำเร็จการศึกษา (ประเสริฐ แก้วแจ่ม. 2555 : 31-32)

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (2555 : 8-9) กล่าวถึง ประโยชน์ที่ได้รับจากการฝึกงานในสถานประกอบการพอสรุปได้ดังนี้

ประโยชน์ที่ได้รับจากการฝึกงาน ได้แก่ สถานประกอบการ

1. ผลประโยชน์ด้านธุรกิจ

- 1) เป็นการวางแผนกำลังคนอย่างเป็นระบบในระยะยาว
- 2) สามารถพัฒนาบุคลากรให้มีฝีมือ ความรู้ ตรงตามความต้องการ
- 3) เป็นการเตรียมบุคลากรที่มีคุณภาพเพื่อรองรับและการขาดแคลนแรงงานใน

อนาคต

- 4) พนักงานผ่านการฝึกงานจะมีความรู้ ความผูกพันต่อองค์กร
- 5) ได้รับประโยชน์ตามพระราชบัญญัติการส่งเสริมอาชีพ

2. ผลประโยชน์ด้านสังคม

1) สถานประกอบการภาคเอกชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาร่วมกับภาครัฐเป็นการสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้เกิดแก่สังคม

2) เป็นการให้ความสนับสนุนส่งเสริมด้านการศึกษา และให้โอกาสได้ฝึกปฏิบัติงานจริงจากประสบการณ์การทำงานจริง

3) ให้ความช่วยเหลือด้านคุณภาพชีวิตแก่ผู้เรียนในด้านค่าเบี้ยเลี้ยงและสวัสดิการอื่น ๆ

4) ทำให้องค์กรและพนักงานตระหนักถึงความรับผิดชอบต่อสังคมและเป็นส่วนสำคัญในการพัฒนาประเทศชาติ

- 5) เป็นการประชาสัมพันธ์องค์กรให้กับบุคคลภายนอกได้ทราบ

สถานศึกษา

1. สถานศึกษาผลิตผู้เรียนได้ตรงตามความต้องการของตลาดแรงงาน
2. สถานศึกษาผลิตผู้เรียนที่มีทักษะความชำนาญเฉพาะด้าน
3. สร้างความร่วมมือในการจัดการศึกษาร่วมกันระหว่างภาครัฐและเอกชน
4. พัฒนาความรู้ ความสามารถของครู
5. ได้แลกเปลี่ยนข้อมูลต่าง ๆ จากสถานประกอบการ เพื่อนำมาปรับปรุงหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนให้ก้าวหน้าและทันสมัย

6. ได้รับความร่วมมือจากสถานประกอบการในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ
7. ได้รับความรู้และทักษะจากผู้เชี่ยวชาญในด้านวิชาชีพจากสถานประกอบการ
8. ได้ใช้อุปกรณ์เครื่องมือที่ทันสมัยและเทคโนโลยีใหม่ ๆ

ผู้เรียน

1. ประโยชน์ทั่วไป
  - 1) ได้รับค่าเบี้ยเลี้ยง สวัสดิการ ทุนการศึกษาตอบแทนจากการฝึกอาชีพ
  - 2) เมื่อสำเร็จการศึกษามีโอกาสได้รับการบรรจุเข้าทำงานในสถานประกอบการ
  - 3) ได้รับหนังสือรับรองการผ่านงานจากสถานประกอบการ
  - 4) ได้รับประกาศนียบัตร ปวช. หรือ ปวส.
  - 5) ได้รับวุฒิบัตรสำหรับผู้ผ่านการประเมินมาตรฐานวิชาชีพ
  - 6) ได้รับวุฒิบัตรการฝึกอาชีพจากสถานประกอบการ
  - 7) ได้รับประสบการณ์จริงจากการฝึกปฏิบัติอาชีพในสถานประกอบการ
2. ประโยชน์ทางวิชาการ
  - 1) มีความรู้ทางทฤษฎีที่เรียนกับสถานศึกษาสามารถนำไปประยุกต์ใช้ให้เข้ากับภาคปฏิบัติในสถานประกอบการได้ทันที โดยไม่ต้องรอให้จบการศึกษาก่อน
  - 2) มีทักษะในการปฏิบัติงานวิชาชีพที่ตรงกับความต้องการของสถานประกอบการ
3. ประโยชน์ด้านลักษณะนิสัยการทำงาน ผู้เรียนซึ่งฝึกอาชีพอยู่ในสถานประกอบการนั้นย่อมพบกับสภาพการทำงานที่แท้จริงจะได้รับการปลูกฝังทัศนคติ และนิสัยการทำงานที่ดี ได้แก่
  - 1) มีความตรงต่อเวลา
  - 2) มีความเข้าใจในระบบการทำงานสถานประกอบการ
  - 3) มีบุคลิกภาพดี เหมาะสมกับงานที่ทำ
  - 4) สามารถแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้ดี

- 5) มีความรับผิดชอบสูง
- 6) มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
- 7) มีความเข้าใจผู้อื่น และทำงานร่วมกันกับผู้อื่นได้ดี

นวลอนงค์ ธรรมเจริญ (2558 : 112) กล่าวถึง ประโยชน์ของการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ไว้ดังนี้

1. ประโยชน์ที่สถานประกอบการจะได้รับ เป็นการวางแผนกำลังคนอย่างเป็นระบบในระยะยาว สามารถพัฒนาบุคลากรให้มีฝีมือ ความรู้ตรงตามความต้องการ เป็นการเตรียมบุคลากรที่มีคุณภาพเพื่อรองรับ และการขาดแคลนแรงงานในอนาคต พนักงานที่มาจากโครงการ ทวิภาคีจะมีความรักความผูกพันต่อองค์กร องค์กรได้รับประโยชน์ตามพระราชบัญญัติ การส่งเสริมอาชีพ สถานประกอบการภาคเอกชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาร่วมกับภาครัฐ เป็นการสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้เกิดขึ้นกับสังคมเป็นการให้สนับสนุนส่งเสริมด้านการศึกษาให้โอกาสได้ฝึกปฏิบัติจริงจากประสบการณ์การทำงานจริงและได้ให้ความช่วยเหลือผู้เรียน ในด้านค่าเบี้ยเลี้ยง สวัสดิการอื่น ๆ ทำให้องค์และพนักงานตระหนักถึงความรับผิดชอบต่อสังคมจึงเป็นส่วนสำคัญในการพัฒนาประเทศชาติ อีกทั้งเป็นการประชาสัมพันธ์องค์กรให้กับบุคคลภายนอกได้ทราบอีกด้วย

2. ประโยชน์ที่สถานศึกษาจะได้รับ ผลิตผู้เรียนได้ตรงตามความต้องการของตลาดแรงงานผลิตผู้เรียนที่มีทักษะและความชำนาญเฉพาะด้าน สร้างความร่วมมือในการจัดการศึกษาร่วมกันระหว่างภาครัฐและเอกชน พัฒนาความรู้ความสามารถของครูได้แลกเปลี่ยนข้อมูลต่าง ๆ จากสถานประกอบการเพื่อนำมาปรับปรุงหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนให้ก้าวหน้าและทันสมัยได้รับความร่วมมือจากสถานประกอบการในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของสถานศึกษา ได้รับความรู้จากผู้เชี่ยวชาญในด้านวิชาชีพจากสถานประกอบการได้ฝึกการใช้อุปกรณ์และเครื่องมือต่าง ๆ ที่ทันสมัยพร้อมทั้งเทคโนโลยีใหม่ ๆ จากสถานประกอบการ

ประโยชน์ที่ผู้เรียนจะได้รับ ได้รับค่าเบี้ยเลี้ยง สวัสดิการ ทุนการศึกษา จากการศึกษาฝึกอาชีพในสถานประกอบการ เมื่อสำเร็จการศึกษามีโอกาสได้รับการบรรจุเข้าทำงานในสถานประกอบการ ได้รับหนังสือรับรองการผ่านงานจากสถานประกอบการ ได้รับประกาศนียบัตร ปวช. หรือ ปวส. ได้รับวุฒิบัตรสำหรับผู้ผ่านการประเมินมาตรฐานวิชาชีพ ได้รับวุฒิบัตรการฝึกอาชีพจากสถานประกอบการ ผู้เรียนได้รับประสบการณ์จริงจากการฝึกอาชีพในสถานประกอบการ

สรุปได้ว่าการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี มีประโยชน์ต่อสถานประกอบการ ด้านธุรกิจ ด้านสังคม ประโยชน์ต่อสถานศึกษา และผู้เรียนในด้านต่าง ๆ ทั้งด้านวิชาการ รวมถึงลักษณะนิสัยการ

ทำงาน การฝึกอาชีพในสภาพการทำงานจริงซึ่งจะได้รับหนังสือรับรองการผ่านงานจากสถานประกอบการ และวุฒิบัตรผ่านการประเมินมาตรฐานวิชาชีพอีกด้วย

2.2.9 ข้อมูลพื้นฐานของการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยเทคนิคฉะเชิงเทรา

การเริ่มโครงการ

วิทยาลัยเทคนิคฉะเชิงเทราเริ่มพัฒนาระบบการศึกษาระบบทวิภาคีตามพระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2551 มาตรา 8 การจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพให้จัดรูปแบบดังต่อไปนี้

1. การศึกษาในระบบ เป็นการจัดการศึกษาวิชาชีพที่เน้นการศึกษาในสถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบันเป็นหลักโดยมีการกำหนดจุดมุ่งหมาย วิธีการศึกษา หลักสูตร ระยะเวลา การวัดและการประเมินผลที่เป็นเงื่อนไขของการสำเร็จการศึกษาที่แน่นอน

2. การศึกษานอกระบบ เป็นการจัดการศึกษาวิชาชีพที่มีความยืดหยุ่นในการกำหนดจุดมุ่งหมาย รูปแบบ วิธีการศึกษา ระยะเวลา การวัดและการประเมินผลที่เป็นเงื่อนไขของการสำเร็จการศึกษา โดยเนื้อหาและหลักสูตรจะต้องมีความเหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของบุคคลแต่ละกลุ่ม

3. การศึกษาระบบทวิภาคี เป็นการจัดการศึกษาวิชาชีพที่เกิดจากข้อตกลงระหว่างสถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบัน กับสถานประกอบการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐในเรื่องการจัดหลักสูตร การเรียนการสอน การวัดและการประเมินผล โดยผู้เรียนใช้เวลาส่วนหนึ่งในสถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบันและเรียนภาคปฏิบัติในสถานประกอบการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐ

เพื่อประโยชน์ในการผลิตและพัฒนากำลังคน สถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบันสามารถจัดการศึกษาตามวรรคหนึ่งในหลายรูปแบบรวมกันก็ได้ ทั้งนี้ สถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบันนั้น ต้องมุ่งเน้นการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีเป็นสำคัญ (ศูนย์อาชีวศึกษาทวิภาคี สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. 2556 : 1)

การพัฒนาได้เริ่มดำเนินการตั้งแต่ พ.ศ. 2527 จนถึงปัจจุบัน และมีการเปลี่ยนแปลงตามบริบทที่เปลี่ยนแปลง แบ่งเป็น 4 ช่วงเวลาดังนี้

1. โครงการโรงเรียน-โรงงาน (Dual System) พ.ศ. 2527-2537

2. โครงการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี (Dual Vocational System) พ.ศ. 2538-2541

3. การฝึกงานครึ่งหลักสูตร พ.ศ. 2542-2550

4. การศึกษาระบบทวิภาคี พ.ศ. 2551-ปัจจุบัน

สำหรับวิทยาลัยเทคนิคฉะเชิงเทราได้ดำเนินการส่งนักศึกษาฝึกงานอย่างเต็มรูปแบบในระบบทวิภาคี ในทุกแผนกช่างเมื่อปีการศึกษา 2558 ซึ่งมีความร่วมมือกับสถานประกอบการทั้งในประเทศและต่างประเทศ โดยแบ่งเป็น 5 Model ดังนี้

Model A การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีเต็มรูปแบบ (ร้อยเปอร์เซ็นต์) ในพื้นที่ คือ มีสถานประกอบการในพื้นที่ตั้งสถานศึกษาผู้เรียนทุกคนทุกสาขาวิชา ได้เข้าฝึกอาชีพในสถานประกอบการ

Model B การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีเต็มรูปแบบ (ร้อยเปอร์เซ็นต์) นอกพื้นที่ คือ ไม่มีสถานประกอบการในพื้นที่ตั้งสถานศึกษา ผู้เรียนทุกคนทุกสาขาวิชาได้เข้าฝึกอาชีพในสถานประกอบการ โดยจะต้องมีการจัดที่พักใกล้กับสถานประกอบการที่ไปฝึกอาชีพให้แก่ผู้เรียนและมีครูควบคุมดูแล

Model C การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีบางสาขาวิชา

Model D การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีให้แก่พนักงานของสถานประกอบการ

Model E การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีกับสถานประกอบการต่างประเทศ

ตารางที่ 3 จำนวนสถิติการส่งนักเรียน- นักศึกษาออกฝึกงานในสถานประกอบการของระบบทวิภาคีวิทยาลัยเทคนิคฉะเชิงเทรา

แผนกวิชา	ระดับชั้น	ปีการศึกษา 2559		ปีการศึกษา 2560	
		ส่งฝึกงาน	ส่งตัวกลับ	ส่งฝึกงาน	ส่งตัวกลับ
ไฟฟ้ากำลัง	ปวช.	80	8	80	12
	ปวส.	80	5	82	10
อิเล็กทรอนิกส์	ปวส.	30	2	28	3
เทคนิค	ปวช.	20	3	18	2
อุตสาหกรรม	ปวส.	23		21	1
เทคนิคยานยนต์	ปวส.	68	2	78	3
เทคนิคโลหะ	ปวส.	18	2	20	6
เทคนิคการผลิต	ปวส.	11	-	11	-
รวม		330	22	338	37

ที่มา: งานทวิภาคี วิทยาลัยเทคนิคฉะเชิงเทรา. 2560.

จากตารางที่ 2 แสดงให้เห็นว่ายอดที่ส่งนักศึกษาไปฝึกงานในสถานประกอบการในปีการศึกษา 2559 จำนวน 330 คน และสถานประกอบการได้ส่งตัวกลับเนื่องจากหลายสาเหตุ ทั้งที่ส่งตัวกลับเป็นลายลักษณ์อักษร และส่งตัวกลับโดยการโทรศัพท์ประสานงานแจ้งกลับมายังงานทวิภาคีวิทยาลัยเทคนิคฉะเชิงเทรา จำนวน 22 คน ในปีการศึกษา 2559 ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 7.10 ของจำนวนนักศึกษาทั้งหมดที่ส่งตัวไปฝึกงาน และในปีการศึกษา 2560 ส่งนักศึกษาไปฝึกงานในสถานประกอบการ จำนวน 338 คน สถานประกอบการส่งตัวกลับ จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 10.95 ของจำนวนนักศึกษาทั้งหมดที่ส่งตัวไปฝึกงาน

นอกจากวิทยาลัยเทคนิคฉะเชิงเทราจะประสบกับปัญหาการส่งตัวกลับของนักศึกษาฝึกงานในสถานประกอบการแล้ว ยังมีสถานศึกษาอื่น ๆ ในบริเวณใกล้เคียง ซึ่งอยู่ในเขตภาคตะวันออก ได้แก่ วิทยาลัยเทคนิคชลบุรี วิทยาลัยเทคนิคพัทยา วิทยาลัยเทคนิคระยอง วิทยาลัยเทคนิคจันทบุรี วิทยาลัยเทคนิคบูรพาปราจีน และวิทยาลัยสารพัดช่างปราจีนบุรี เป็นต้น

ข้อมูลการส่งตัวนักศึกษาออกฝึกงาน และอัตราการส่งตัวกลับของสถาบันการศึกษาอื่น ๆ

ตารางที่ 4 จำนวนสถิติการส่งนักศึกษาฝึกงานในสถานประกอบการและสถิติการส่งตัวกลับของสถานประกอบการของวิทยาลัยอื่น ๆ ในเขตภาคตะวันออก

ชื่อวิทยาลัย	ปีการศึกษา 2559		ปีการศึกษา 2560	
	ส่งฝึกงาน	ส่งตัวกลับ	ส่งฝึกงาน	ส่งตัวกลับ
วิทยาลัยเทคนิคชลบุรี	311	21	372	33
วิทยาลัยเทคนิคพัทยา	ไม่มี	ไม่มี	834	36
วิทยาลัยเทคนิคระยอง	83	6	102	3
วิทยาลัยเทคนิคจันทบุรี	96	9	153	13
วิทยาลัยเทคนิคบูรพาปราจีน	552	30	474	16
วิทยาลัยสารพัดช่างปราจีนบุรี	102	4	109	6
รวม	1,144	70	2,044	107
คิดเป็นร้อยละ		6.11		5.23

ที่มา: งานทวิภาคีของแต่ละสถานศึกษาดังรายชื่อข้างต้น. 2560.

สรุปปัญหาการส่งตัวกลับของสถานประกอบการมีหลายสาเหตุซึ่งส่วนใหญ่เกิดจากคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกงานเป็นประเด็นหลัก ซึ่งพิจารณาได้จากหนังสือส่งตัวกลับของสถานประกอบการแต่ละแห่งได้ระบุปัญหาที่ส่งตัวนักศึกษากลับว่าสืบเนื่องจากสาเหตุใด ดังตัวอย่างต่อไปนี้

1. นักศึกษาขาดงานโดยไม่มีเหตุอันควร ไม่ได้มาปฏิบัติงานติดต่อกันหลายวัน ทำให้เวลาในการประเมินไม่ผ่าน
2. นักศึกษามีพฤติกรรมที่ก่อเหตุอันธพาล ซึ่งเป็นการกระทำผิดกฎระเบียบของบริษัทฯ
3. นักศึกษาขาดความรับผิดชอบ
4. นักศึกษาไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบของบริษัทฯ
5. นักศึกษาเข้า-ออกงานไม่เป็นเวลา มาปฏิบัติงานสาย และออกก่อนเวลา โดยไม่แจ้งให้ทราบ
6. นักศึกษาปฏิบัติตัวเป็นแบบอย่างที่ไม่ดี ทำให้บริษัทเสียภาพลักษณ์ขององค์กร และเป็นแบบอย่างที่ไม่ดีต่อนักศึกษาฝึกงานคนอื่น ๆ ที่มาฝึกงานกับบริษัท

2.2.10 สภาพปัญหาของสถานประกอบการ

สถานประกอบการ เป็นการประสานความร่วมมือของอาชีวศึกษา เพื่อประโยชน์การใช้ทรัพยากรร่วมกัน ทำให้เกิดการผลิต และพัฒนากำลังคนด้านแรงงานที่สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น สังคม และของประเทศชาติ

1. ความหมายของสถานประกอบการ

สถานประกอบการ ที่ดำเนินการให้ความร่วมมือกับสถานศึกษาในการจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษา เพื่อฝึกช่างฝีมือที่มีคุณภาพตรงความต้องการของสถานประกอบการได้มีนักวิชาการให้ความหมายของสถานประกอบการดังนี้

มงคล วานิชกร (2539 : 11) ให้ความหมายของสถานประกอบการ คือ กลุ่มผู้ใช้ผลผลิตจากสถาบันด้านอาชีพโดยตรงตามลักษณะและประเภทของธุรกิจที่ดำเนินการสถานประกอบการแต่ละแห่งย่อมมีความต้องการแรงงานที่มีพื้นฐานความรู้และทักษะที่ไม่มีเหมือนกันขึ้นอยู่กับรูปแบบของผลิตภัณฑ์ที่กำหนดการผลิตในสถานประกอบการนั้นๆรวมถึงเครื่องจักรกลที่ใช้ในการผลิต สิ่งเหล่านี้เป็นตัวกำหนดคุณลักษณะของแรงงานที่ต้องการ

ดำรง ชื่อสัจย์ (2546 : 14-15) กล่าวถึง ความหมายและหน้าที่ของสถานประกอบการว่า สถานประกอบการ หมายถึง สถานที่ประกอบกิจการโดยมีบุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป ทำกิจกรรมร่วมกันเพื่อให้เกิดประโยชน์ร่วมกัน ดังเช่น บริษัท โรงงาน รัฐวิสาหกิจ ห้างร้าน เป็นต้น นโยบายของสถานประกอบการ เป็นส่วนสำคัญที่เกี่ยวข้องกับความร่วมมือกับสถานศึกษาเพื่อที่จะ

จัดการอาชีวศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน สถานศึกษาจำเป็นต้องขอความร่วมมือสถานประกอบการ เนื่องจากความจำกัดของงบประมาณ ประกอบกับเทคโนโลยีมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทำให้ไม่สามารถปรับกระบวนการเรียนการสอนได้ทันและส่งผลถึงคุณภาพของหลักสูตรและครูผู้สอน และทักษะของนักเรียนไม่ตรงกับสภาพการมีงานทำ ทั้งในด้านฝีมือและบุคลิกภาพที่พึงประสงค์ในการทำงาน ปัจจุบันนี้สถานประกอบการไม่มีนโยบายที่ชัดเจนว่าจะให้ความร่วมมือกับสถานศึกษา นอกจากนี้สถานประกอบการก็ยังไม่เข้าใจนโยบายทางด้านอาชีวศึกษา รวมทั้งไม่ได้ตระหนักถึงประโยชน์ที่ตนพึงจะได้รับในอนาคตอีกด้วย สำหรับบุคลากรในสถานประกอบการ ได้แก่ เจ้าของกิจการ ผู้จัดการ ผู้ช่วยผู้จัดการ พนักงานและคนงาน มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการทำให้ความร่วมมือระหว่างสถานประกอบการกับสถานศึกษาเกิดขึ้น การร่วมมือในการฝึกงานของนักเรียนและนักศึกษาจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อบุคลากรในสถานประกอบการ ซึ่งได้แก่ ผู้จัดการ ผู้ช่วยผู้จัดการ พนักงานและคนงาน มีทัศนคติที่ดีต่อนักศึกษาของสถานศึกษา มีความสนใจในการให้ความร่วมมือ มีความรู้ความเข้าใจในการให้ความร่วมมือ มีความพร้อมที่จะให้นักเรียนและนักศึกษาเข้าฝึกงาน ดังนั้น จึงเป็นหน้าที่สำคัญของสถานศึกษาที่จะสร้างแรงจูงใจให้สถานประกอบการมีนโยบายให้ความร่วมมือกับสถานศึกษาเพื่อประโยชน์ในการฝึกงานของนักเรียนและนักศึกษา

อิทธิศักดิ์ อีสรานุกุลเดช (2546 : 5) ให้ความหมายของสถานประกอบการว่าเป็นองค์การของกลุ่มบุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป ดำเนินธุรกิจเพื่อหาผลตอบแทนในรูปของกำไร

สนอง โลหิตวิเศษ (2549 : ออนไลน์) ให้ความหมายของสถานประกอบการว่าเป็นสถานที่สำหรับรับนักศึกษาเข้าฝึกอาชีพทั้งด้านอุตสาหกรรม พาณิชยกรรมและการบริการ

รวีวรรณ ชินะตระกูล (2549 : 3-4) ให้ความหมายของสถานประกอบการหมายถึง สถานประกอบการที่บุคคลร่วมกันทำกิจกรรม เพื่อให้เกิดประโยชน์ร่วมกัน จำแนกเป็น 3 ขนาด ได้แก่ สถานประกอบการขนาดเล็ก หมายถึง สถานประกอบการที่มีจำนวนพนักงานไม่เกิน 49 คน สถานประกอบการขนาดกลาง หมายถึง สถานประกอบการที่มีจำนวนพนักงานตั้งแต่ 50-100 คน และสถานประกอบการขนาดใหญ่ หมายถึง สถานประกอบการที่มีจำนวนพนักงานมากกว่า 100 คนขึ้นไป

สรุปได้ว่าสถานประกอบการเป็นองค์กรที่ประกอบธุรกิจของกลุ่มบุคคล ซึ่งดำเนินกิจกรรมทางธุรกิจเพื่อหาผลตอบแทนเป็นกำไร และสถานประกอบการยังตอบสนองความต้องการภาคเศรษฐกิจให้รัฐบาลมีรายได้จากการเก็บภาษี นอกจากนี้สถานประกอบการส่วนใหญ่จะตอบสนองสังคมเพื่อสร้างภาพลักษณ์ที่ดีต่อองค์กรโดยการสร้างความร่วมมือกับสถานศึกษารับนักศึกษาเข้าไปฝึกประสบการณ์วิชาชีพในสถานประกอบการโดยตรงเพื่อให้เกิดความรู้ ทักษะ ประสบการณ์จาก

สภาพการปฏิบัติงานจริง ซึ่งสถานประกอบการจะได้กำลังแรงงานที่ตรงตามความต้องการของสถานประกอบการ

2. ความสำคัญของสถานประกอบการ

ความร่วมมือภาคอุตสาหกรรมได้เข้ามามีบทบาทในการดำเนินงานด้านการศึกษาร่วมกับสถาบันอาชีวศึกษา โดยสถานประกอบการเอกชนได้รับเชิญให้มาร่วมเป็นที่ปรึกษาและเป็นคณะกรรมการฝ่ายต่าง ๆ เช่น คณะกรรมการที่ปรึกษาสถาบัน และคณะกรรมการปรึกษาหลักสูตร เป็นต้น ปัจจุบันบทบาทของสถานประกอบการที่มีต่ออาชีวศึกษาและการฝึกอาชีพเป็นไปในลักษณะที่มีความไม่แน่นอน และมีข้อจำกัดไม่เป็นบรรทัดฐานเดียวกัน และนโยบายสำหรับการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในประเทศไทย ตามแผนงานโครงการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ปี พ.ศ. 2540-2543 ดิวิที ทีม (อิทธิศักดิ์ อิศรานุกุลเดช. 2546 : 10 อ้างอิงจาก DVT Team. 2546 : Dual Vocational Training. 50) ซึ่งให้เห็นว่าทักษะความชำนาญการไม่สามารถเกิดขึ้นได้จากสถาบันเพียงฝ่ายเดียว การอาชีวศึกษาต้องการให้สถานประกอบการเป็นแหล่งสนับสนุน และเป็นสถานที่สำหรับการเรียนรู้ ในชุมชนมีการผสมผสานกันระหว่างการฝึกในสถานประกอบการกับการเรียนในสถาบัน ซึ่งจะทำให้ผู้สำเร็จการศึกษาจากการอาชีวศึกษามีคุณภาพมากขึ้น แต่จากอดีตที่ผ่านมาบทบาทของสถานประกอบการ โดยเฉพาะความสัมพันธ์ของอุตสาหกรรม ซึ่งเป็นสถานประกอบการที่มีต่อการอาชีวศึกษาและการฝึกอาชีพยังอยู่ในขอบเขตจำกัด และลักษณะของกิจกรรมที่เข้าร่วมกับสถาบันเป็นเพียงกระบวนการในระยะเวลาอันสั้น ๆ มีกิจกรรมอันต่อเนื่องหรือติดตามผลน้อย ทำให้บทบาทของสถานประกอบการขาดความสมบูรณ์ ตามลักษณะของสถานฝึกการทำงานที่ดี โดยส่วนใหญ่ นักอุตสาหกรรมยังเห็นว่าบทบาทในการฝึกอบรมคนเป็นหน้าที่ของสถาบันภาครัฐบาลรับผิดชอบ

ในภาวะที่เศรษฐกิจของประเทศมีความเจริญเติบโตในอัตราที่ค่อนข้างสูงต่อเนื่องมาถึงปัจจุบันนั้น สมาคมผู้ประกอบการธุรกิจอุตสาหกรรมหลายประเภทมีความขาดแคลนกำลังคนที่มีคุณภาพด้านฝีมือและเทคนิคการบริหารจัดการจำนวนมากและต้องการความช่วยเหลือสนับสนุนจากสถาบันการศึกษา ภาครัฐบาลให้ความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว ทั้งนี้ เนื่องจากธุรกิจภาคอุตสาหกรรมเหล่านี้มีเป้าหมายการส่งออกที่ชัดเจน แต่ไม่สามารถดำเนินการได้ เพราะขาดปัจจัยด้านกำลังคนที่มีความรู้ความสามารถและทักษะในวิชาชีพต่าง ๆ จึงมีสมาคมฯ และสถานประกอบการจำนวนมากได้ประสานงานกับกรมอาชีวศึกษา เพื่อร่วมมือกันผลิตบุคลากรที่มีคุณสมบัติตามที่ต้องการ เช่น สมาคมอุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่มไทย การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย กลุ่มอุตสาหกรรม สื่อสารโทรคมนาคม และบริษัทผู้ผลิตรถยนต์ขนาดใหญ่ในประเทศ ได้แก่ โตโยต้า กลุ่มฮอนด้าคาร์สประเทศไทย จำกัด บริษัทออร์โต้แอลายเอนซ์ประเทศไทย จำกัด กลุ่มผู้ประกอบการ

ธุรกิจค้าปลีก ผู้ประกอบธุรกิจการโรงแรม นอกจากนี้ยังมีสถานประกอบการอีกจำนวนมากที่มีความต้องการกำลังคนเฉพาะสาขาวิชาชีพที่ให้ความร่วมมือกับกรมอาชีวศึกษา และขอให้กรมอาชีวศึกษา ช่วยพัฒนาบุคลากรของโรงงาน ส่วนมากการร่วมมือกับกลุ่มอาชีพเหล่านี้จะมีรูปแบบชัดเจนเป็น ข้อตกลงความร่วมมือที่มีเป้าหมายและความรับผิดชอบของทั้งสองฝ่าย สำหรับผู้ผ่านการอบรมจะได้รับประกาศนียบัตรผ่านงานจากภาคเอกชนด้วย (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. 2549 : ออนไลน์)

เกชา ลาวัลยวัฒน์ (2536 : 113) กล่าวว่า การที่จะผลิตกำลังคนด้านอาชีพให้มี คุณลักษณะที่ตรงกับความต้องการของสังคม ชุมชน หรือตลาดแรงงานนั้น จำเป็นต้องร่วมมือกันทั้ง สถานประกอบการและสถาบันการศึกษาร่วมมือกัน ส่งเสริม ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ซึ่งจะ ทำให้ ผลิตแรงงานที่ออกมาสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานอย่างแท้จริงทั้งปริมาณและ คุณภาพ

ดำรง ชื่อสัตย์ (2546 : 15) กล่าวถึง หลักการจัดการอาชีวศึกษาโดยความร่วมมือกับ สถานประกอบการว่า

1. เกิดจากความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการตามความต้องการของสถานประกอบการ
2. ช่างฝึกหัดหรือผู้เข้ารับการฝึกอบรมหรือผู้ฝึกหัด (Trainee) มีสถานภาพเป็นช่าง ฝึกหัดของสถานประกอบการ ซึ่งสถานประกอบการเป็นผู้คัดเลือกส่งให้สถานศึกษาสอนทฤษฎีและ ปฏิบัติเบื้องต้น
3. ผู้ฝึกหัดจะต้องทำสัญญาการฝึกอาชีพกับสถานประกอบการ
4. หลักสูตรที่ใช้จะต้องได้รับความเห็นชอบจากทั้ง 2 ฝ่าย
5. โดยทั่วไปหลักสูตรระดับนี้ควรจะใช้เวลาในการเรียนและการปฏิบัติ 3 ปี
6. สถานศึกษามีหน้าที่ดูแลและรับผิดชอบในการสอนภาคทฤษฎีและปฏิบัติเบื้องต้น ส่วนสถานประกอบการรับผิดชอบในการฝึกภาคปฏิบัติวิชาชีพตามหลักสูตร
7. ในระหว่างการฝึกอบรมผู้ฝึกหัดจะต้องมีสมุดรายงานผลการศึกษาประจำตัว ครู อาจารย์จากสถานศึกษาและครูฝึกจากสถานประกอบการร่วมกันพิจารณาผลการปฏิบัติงานเป็นไป ตามหลักสูตร
8. เมื่อสิ้นสุดการศึกษาฝึกอบรมตามหลักสูตรแล้ว ช่างฝึกหัด/ผู้ฝึกหัด จะต้องผ่านการทดสอบและประเมินผลด้วยข้อสอบของคณะกรรมการร่วมของสถานศึกษาและสถาน ประกอบการ สาขาละประมาณ 6 คน

9. เมื่อสำเร็จการฝึกอบรมจะได้รับประกาศนียบัตรรับรองความสามารถของผู้สำเร็จ โดยการรับรองของกรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ และสถานประกอบการ หรือสมาคมวิชาชีพ นั้น ๆ

วีรพันธ์ สิทธิพงศ์ (2542 : 90-91) กล่าวถึง การประสานงานในสถานประกอบการ ว่า การประสานงานในโรงงานอุตสาหกรรม หมายถึง การเชื่อมประสานสัมพันธ์ระหว่างบุคลากรในโรงงานอุตสาหกรรม กับผู้บริหารในโรงงานอุตสาหกรรมหรือระหว่างคนงานกับผู้บังคับบัญชาในหน่วยงานเดียวกัน และระหว่างหน่วยงานให้ทำงานร่วมกันด้วยความเข้าใจไม่ทำให้เกิดความขัดแย้งซึ่งกันและกัน การประสานงานจึงต้องการทำให้ผสมผสานกลมกลืน จัดสรรผลประโยชน์อย่างเสมอภาคด้วยความยุติธรรมมีเมตตาธรรม เพื่อมิให้เกิดความขัดแย้งในองค์กร

สรุปได้ว่าสถานประกอบการมีความสำคัญต่อการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีเป็นอย่างมาก เนื่องจากในการดำเนินธุรกิจให้ประสบความสำเร็จ ต้องมีบุคลากรที่มีคุณภาพ มีระดับการศึกษา ความรู้ตรงตามความต้องการของสถานประกอบการ ดังนั้น สถานประกอบการต้องเข้ามามีส่วนร่วม การรับรู้ แสดงความคิดเห็น ร่วมเข้ามามีบทบาทในการตัดสินใจการทำกิจกรรมใด ๆ กับสถานศึกษา ซึ่งในปัจจุบันสถานประกอบการมีส่วนร่วมให้ความร่วมมือกับสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ทางสถานประกอบการมีส่วนร่วมให้ทุนการศึกษา อุปกรณ์การเรียนการสอน สนับสนุนการฝึกงาน ฝึกอาชีพให้สถานที่ฝึกงาน ดังนั้น สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาให้ความสำคัญต่อความร่วมมือ การประสานงานกับสถานประกอบการที่จะผลิตนักศึกษาให้มีคุณภาพที่จบออกไปมีงานทำ และผลิตคนตรงความต้องการของตลาดแรงงาน

3. สภาพปัญหาและบทบาทของสถานประกอบการในการฝึกอบรมวิชาชีพ

สภาพปัญหาของสถานประกอบการในการฝึกอบรมวิชาชีพ มักจะเกิดจากสาเหตุหลายประการ ซึ่งสาเหตุสำคัญเกิดจากการที่สถานประกอบการไม่พร้อมในการรับนักเรียน-นักศึกษา เข้ารับการฝึกได้ตามที่ตกลงกับสถานศึกษาไว้ตั้งแต่เข้าร่วมโครงการ หรือขาดความเข้าใจในกระบวนการฝึกวิชาชีพ

เกชา ลาวัลย์วัฒน์ (2536 : 65) กล่าวว่า โรงงานอุตสาหกรรมมีคาดหวังต่อผู้สำเร็จการศึกษาจากสถาบันในการควบคุมของภาคราชการเพียงต้องการให้กระทรวงศึกษาธิการหรือหน่วยงานทางการศึกษาจัดการศึกษาให้มีความรู้และทักษะพื้นฐานที่มีประสิทธิภาพเท่านั้น ส่วนการต่อยอดที่จะให้ความรู้สูงขึ้นไปเป็นภาระของเอกชนเอง โดยผู้สำเร็จการศึกษาควรจะต้องมีคุณธรรมที่ประกอบด้วยความขยันขันแข็ง รับผิดชอบ ซื่อสัตย์ ประหยัด อดทนและรู้งานอีกประการหนึ่งคือ ความไม่สอดคล้องของการผลิตกำลังคนและการใช้งานของภาคอุตสาหกรรมที่ทำให้สถาน

ประกอบการมีความน่าเชื่อถือต่อสถาบันด้านอาชีพลดลง เด็กที่จบออกมาจากสถาบันความรู้ที่เรียนมาจากวิทยาลัย เป็นความรู้พื้นฐานซึ่งจะต้องใช้เวลาฝึกใหม่อย่างต่ำ 6 เดือน กว่าจะรู้งาน เริ่มงานใหม่และใช้งานในระดับพอไว้ใจได้

กองแผนงาน (2545 : 149-150) ได้มีข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาการอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคี กล่าวถึง สภาพปัญหาในการฝึกอบรมวิชาชีพ ไว้ดังนี้

1. ปัญหาเรื่องการประชาสัมพันธ์ยังไม่ทั่วถึง ผู้เกี่ยวข้องยังขาดความเข้าใจในหลักการของโครงการ การประสานงานไม่มีความต่อเนื่องสม่ำเสมอ บางครั้งล่าช้าและความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการยังไม่เป็นไปตามแนวปฏิบัติที่กำหนดนั้น จำเป็นที่สถานศึกษาและสถานประกอบการจะต้องศึกษาและทำความเข้าใจร่วมกันอย่างชัดเจนเกี่ยวกับหลักการดำเนินงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ควรกำหนดให้มีการหารือกันอย่างสม่ำเสมอ เพื่อจะได้ร่วมกันวางแผนการประชาสัมพันธ์ การดำเนินงาน การติดตามผลการดำเนินงานและการแก้ไขปัญหาที่อาจเกิดขึ้น นอกจากนี้ควรได้สร้างความเข้าใจให้แก่บุคลากรในหน่วยงาน ทั้งสถานศึกษาและสถานประกอบการและบุคคลโดยทั่วไปได้ทราบและมีความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

2. ปัญหาเรื่องระเบียบและกฎเกณฑ์ของทางราชการ ทำให้ไม่คล่องตัวในการปฏิบัติงานและการจัดการบางเรื่องขาดความคล่องตัวในการประสานงานกับภาคเอกชนนั้น เห็นสมควรให้มีการวิเคราะห์ปัญหาดังกล่าว เพื่อเป็นข้อมูลในการนำเสนอผู้ที่เกี่ยวข้องพิจารณาแก้ไขระเบียบ แนวปฏิบัติ ตลอดจนหลักเกณฑ์ของทางราชการให้มีความคล่องตัว สามารถปฏิบัติได้จริงต่อไป

3. ปัญหาเรื่องสถานประกอบการบางแห่งยังไม่สามารถจัดการฝึกอาชีพให้ตรงกับหลักสูตรที่กำหนดให้ อีกทั้งยังไม่มีแผนการฝึกอาชีพที่ชัดเจน ตลอดจนเกณฑ์การวัดและประเมินผลยังไม่ได้มาตรฐานนั้น เห็นสมควรที่สถานศึกษาและสถานประกอบการควรได้ร่วมกันวางแผนการดำเนินงาน จัดทำคู่มือและแนวปฏิบัติร่วมกัน ให้มีการติดตามตรวจสอบอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ

4. ปัญหาเรื่องสถานประกอบการขนาดเล็กบางแห่งยังไม่มีความพร้อมในหลายด้านและรูปแบบการจัดการเรียนการสอนบางครั้งทำให้เป็นภาระทั้งผู้เรียนและผู้สอนนั้น เห็นสมควรได้มีการศึกษาเพื่อหารูปแบบการจัดอาชีวศึกษาให้มีความหลากหลายเหมาะสมกับพื้นที่ และสามารถแก้ไขปัญหาได้ โดยอาจสำรวจรูปแบบการจัดที่มีอยู่แล้วและประสบความสำเร็จจนสามารถนำมาเป็นกรณีตัวอย่างได้

5. ปัญหาเรื่องบุคลากรทั้งในสถานศึกษาและสถานประกอบการ ขาดขวัญ กำลังใจในการทำงานนั้น สถานศึกษาและสถานประกอบการควรร่วมมือกันศึกษาให้ทราบความพึงพอใจในการทำงานของบุคลากรของตนและควรร่วมมือกันสร้างขวัญและกำลังใจให้แก่บุคลากรในหน่วยงานให้ทำงานด้วยความตั้งใจ เสียสละ และเต็มใจปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายเกี่ยวกับการดำเนินงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีต่อไป

6. ปัญหาเรื่องกรณีพิเศษ ติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรในหน่วยงานอย่างใกล้ชิดและเป็นรูปธรรม และควรมีการรายงานผลการปฏิบัติงานให้หน่วยงานที่รับผิดชอบได้ทราบเป็นระยะและเป็นข้อเท็จจริง หากมีปัญหาจะได้ร่วมมือกันหาทางแก้ไข

จรรยา ชูลาภ (2535 : 33) ได้กล่าวถึงสภาพปัญหาและบทบาทของสถานประกอบการในการจัดฝึกประสบการณ์วิชาชีพขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการดังต่อไปนี้

1. การแข่งขันทางธุรกิจ โดยเฉพาะในอุตสาหกรรมประเภทเดียวกันในกรณีของอุตสาหกรรมแม่พิมพ์ในประเทศไทย ซึ่งมีการร่วมทุนกับต่างชาติและได้รับการส่งเสริมการลงทุนจากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน ถึงแม้ว่าจะมีการรวมกลุ่มเพื่อจัดตั้งกันเป็นชมรมอุตสาหกรรมแม่พิมพ์ไทยก็ตามต่างก็มุ่งเน้นผลิตพนักงานที่สำเร็จการศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ในสาขาช่างกลโรงงาน แล้วจะทำการอบรมหรือสัมมนาเป็นการภายใน เพราะจะทำให้ประหยัดเวลา และสามารถแข่งขันในธุรกิจประเภทนั้น ๆ ได้

2. นโยบายการเตรียมแผนกำลังคนของสถานประกอบการมีไว้แน่นอน แต่ไม่สามารถหาผู้ที่มีคุณสมบัติตามความต้องการได้ จึงจำเป็นต้องรับผู้ที่มีคุณสมบัติต่ำกว่าเกณฑ์เข้ามาทำงานในกรณีนี้ก็จะมีการประสานงานกับสถาบัน เพื่อต้องการแรงงานของนักศึกษาในภาวะที่โรงงานมีงานมากเท่านั้น ซึ่งจะก่อให้เกิดผลเสีย คือ นักศึกษาอาจได้สถานประกอบการที่เป็นที่ฝึกงานที่ได้มาตรฐานในการฝึกงานในการฝึกและวัตถุประสงค์ของสถานประกอบการนั้นก็มุ่งไปที่แรงงานของนักศึกษา

3. สถานประกอบการให้ความร่วมมือในด้านการฝึกทักษะแก่นักเรียน-นักศึกษา อาชีวศึกษามีข้อจำกัด เนื่องจากมีนักเรียนนักศึกษามาขอรับบริการมาก การให้ความร่วมมือจึงเป็นไปอย่างไม่ทางการ ควรมีการพัฒนารูปแบบที่ไม่แน่นอน และมีการทดสอบฝีมือตามมาตรฐานแรงงานต่าง ๆ ในขณะที่เดียวกันรัฐควรให้การพิจารณาลดหย่อนภาษีแก่โรงงานที่เข้าร่วมการฝึกของทางราชการ

4. การขาดกฎหมายหมายรองรับด้านการฝึกงานของนักศึกษาและพระราชบัญญัติส่งเสริมการฝึกอาชีพตามหลักสูตร ซึ่งจะช่วยให้การฝึกงานเป็นองค์ประกอบสำคัญของการจัด

การศึกษาให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ในเรื่องนี้สถานประกอบการได้ให้ความเห็นว่าการร่วมมือ
ควรจัดทำในลักษณะต่อไปนี้

- 1) จัดตั้งคณะกรรมการอุตสาหกรรมประกอบด้วยภาครัฐ ภาคเอกชนอย่าง
ละครั้งเพื่อดำเนินการเรื่องนี้อย่างจริงจัง
- 2) การให้ความร่วมมือต้องไม่มีข้อผูกมัดกับโรงงานนั้นและในขณะเดียวกัน
ควรพิจารณาถึงสิทธิประโยชน์บางอย่าง
- 3) การฝึกของนักศึกษา ควรฝึกในเขตอุตสาหกรรมต่างๆ
- 4) สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาควรร่วมมือโดยตรงกับสมาคม
ส่งเสริมอุตสาหกรรมในลักษณะของความร่วมมือที่สมัครใจมากกว่าการใช้กฎหมายมาบังคับ

ดังนั้น จำเป็นต้องมีการวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังจบ
การศึกษาระบบทวิภาคี พบว่า มีความสำเร็จที่น่าพึงพอใจระดับใด การจัดการอาชีวศึกษามีความ
จำเป็นต้องร่วมกันหาแนวทางดำเนินการบริหารจัดการและทำความเข้าใจอย่างละเอียดรอบคอบ จาก
สภาพปัญหาที่กล่าวมาข้างต้นรวมถึงการเปลี่ยนแปลงในการจัดการอาชีวศึกษารูปแบบใหม่ที่
กำหนดให้นักเรียน-นักศึกษาทุกคนต้องเรียนและฝึกงานในสถานประกอบการ ยิ่งต้องมุ่งเน้น
ความสำคัญของการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาร่วมกันระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการ
เพราะคาดการณ์ได้ว่าปัญหาจะเกิดขึ้นในอนาคตอีกมากมาย และปัญหามีความหลากหลายมากขึ้น
ตามลำดับ

สำนักงานโครงการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี (2541 : 23) ได้กำหนดไว้ว่า สถาน
ประกอบการที่ร่วมจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ต้องมีความพร้อมดังต่อไปนี้

1. เป็นผู้ประกอบการและประกอบกิจการที่ดำเนินการฝึกอาชีพได้
2. มีความพร้อมในการฝึกอาชีพตามสาขาวิชานั้น
3. สามารถจัดให้มีผู้ควบคุมการฝึกและครูฝึก ทำหน้าที่ประสานงานดูแลและการฝึก
อาชีพได้แก่ นักเรียนได้
4. สามารถจัดสิ่งแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการฝึกอาชีพได้
5. สามารถจัดการฝึกปฏิบัติได้ตลอดระยะเวลา 3 ปี หรือจนจบหลักสูตร ปวช.
6. สามารถจัดส่งบุคลากรเข้าร่วมประชุมสัมมนากับสถานศึกษาได้
7. สามารถจัดสวัสดิการ ตลอดจนมาตรการเกี่ยวกับสวัสดิภาพให้แก่พนักงานที่

เข้ารับการฝึกงาน

นวลอนงค์ ธรรมเจริญ (2558 : 128 อ้างถึงใน วิญญู, 2544 : 30) กล่าวถึงสถานประกอบการที่จัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีต้องมีความพร้อม ดังนี้

1. ด้านการสื่อสาร และการประสานงาน
2. การปรับกลยุทธ์และวิธีการ ตลอดเวลา
3. ความสม่ำเสมอในการรับนักเรียนระบบทวิภาคี
4. ข้อมูลที่ชัดเจนในการดำเนินการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี
5. การประเมินผลการดำเนินการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี
6. การปฏิบัติที่ชัดเจนเป็นรูปธรรม

สถานประกอบการที่ร่วมจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ต้องตระหนักว่าเป็นเสมือนสถานศึกษาแห่งที่สองของนักเรียน/นักศึกษา จึงต้องดำเนินการดังต่อไปนี้ (สำนักงานโครงการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี, 2541 : 23-25)

1. การรับนักเรียน-นักศึกษา
  - 1) แจ้งจำนวนนักเรียน-นักศึกษาที่ต้องการรับให้สถานศึกษาทราบ
  - 2) ประกาศรับสมัครนักเรียน-นักศึกษา
  - 3) คัดเลือกและประกาศผล
  - 4) ทำสัญญาการฝึกอาชีพเพื่อการเป็นนักเรียน-นักศึกษา ของสถาน

ประกอบการอย่างสมบูรณ์

5) ส่งนักเรียน-นักศึกษาที่ทำสัญญาการฝึกอาชีพแล้วไปขึ้นทะเบียนเป็นนักเรียน-นักศึกษาที่สถานศึกษา

2. จัดให้มีบุคลากรที่รับผิดชอบทำหน้าที่เป็นผู้ควบคุมการฝึกและครูฝึก

1) จัดให้มีผู้ควบคุมการฝึก ทำหน้าที่ประสานงานกับสถานศึกษาและรับผิดชอบดูแลการฝึกอาชีพและอบรมให้แก่เรียน-นักศึกษา

- 2) จัดให้มีครูฝึกทำหน้าที่ฝึกอาชีพและอบรมให้แก่เรียน-นักศึกษา

- 3) ติดต่อประสานงานกับผู้ปกครองและสถานศึกษาในการฝึกอาชีพและดูแล

ความประพฤติของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง

3. ทำสัญญาการฝึกอาชีพ

ต้องทำสัญญาเป็นหนังสือกับนักเรียน-นักศึกษา โดยได้รับความยินยอมจากบิดามารดา หรือผู้ปกครอง สัญญาการฝึกอย่างน้อยต้องประกอบด้วย รายละเอียดดังนี้

1) ระยะเวลาการฝึก สถานประกอบการต้องรับนักเรียนเข้าฝึกอาชีพตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พ.ศ. 2538 จนจบหลักสูตร

2) ข้อบังคับหรือระเบียบเกี่ยวกับการฝึกอาชีพ

(1) จัดสถานที่ฝึกที่เหมาะสม ปลอดภัยและถูกสุขลักษณะ

(2) จัดให้มีผู้ควบคุมการฝึกและครูฝึกที่มีความรู้ความสามารถ

(3) จัดเครื่องมือ วัสดุ อุปกรณ์ สำหรับการฝึกอาชีพให้แก่ นักเรียน-นักศึกษาตลอดระยะเวลาตามหลักสูตร

3) เวลาฝึก เวลาพักและวันหยุดของผู้รับการฝึกอาชีพ สถานประกอบการจะให้การฝึกแก่นักเรียนไม่เกินวันละ 8 ชั่วโมง มีเวลาพักในแต่ละวันอย่างน้อย 1 ชั่วโมง และให้มีวันหยุดตามระเบียบของสถานประกอบการ

4) เบี้ยเลี้ยงระหว่างการฝึกอาชีพ สถานประกอบการ ควรจ่ายเบี้ยเลี้ยงแก่นักเรียน-นักศึกษาเป็นรายเดือน หรือรายวันในอัตราที่ตกลงกับสถานศึกษา ตลอดระยะเวลาการฝึกวิชาชีพ

5) สวัสดิการตลอดจนมาตรการเกี่ยวกับสวัสดิภาพของนักเรียน-นักศึกษา สถานประกอบการควรจัดสวัสดิการต่าง ๆ และสวัสดิภาพให้แก่ นักเรียน ตลอดจนข้อตกลงระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการในเรื่องเกี่ยวกับสวัสดิการดังต่อไปนี้

(1) ค่าใช้จ่ายในการศึกษาเล่าเรียน

(2) ค่าเช่าที่พักหรือจัดที่พักอาศัย

(3) ค่าชุดฝึกหรือชุดนักเรียน

(4) ค่าประกันสุขภาพ

(5) ประกันอุบัติเหตุ/ประกันชีวิต

6) หลักเกณฑ์การลาต้องปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับของสถานประกอบการ

7) เงื่อนไขการเลิกสัญญาการฝึกอาชีพ หากนักเรียนฝ่าฝืนระเบียบข้อบังคับของสถานประกอบการที่ถือว่าเป็นความผิดอย่างร้ายแรง สถานประกอบการสามารถยกเลิกสัญญาได้ทันที ซึ่งจะมีผลทำให้หมดสภาพการเป็นนักเรียน

8) การรับเข้าทำงานและค่าจ้างเมื่อเสร็จสิ้นการฝึกอาชีพและสำเร็จการศึกษาแล้ว สถานประกอบการจะรับนักเรียนเข้าทำงานหลังจากสำเร็จการศึกษาแล้ว จะต้องแจ้งเป็นลายลักษณ์อักษรให้นักเรียน-นักศึกษาทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่า 30 วัน พร้อมทั้งกำหนดอัตราเงินเดือนและสวัสดิการที่จะได้รับไว้ด้วย

4. จัดการฝึกอาชีพ

- 1) จัดทำแผนการฝึกอาชีพในสถานประกอบการร่วมกับสถานศึกษา
  - 2) จัดให้มีการฝึกอาชีพให้เป็นไปตามแผนการฝึกที่จัดทำร่วมกันกับสถานศึกษา
  - 3) จัดวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ให้ โดยคำนึงถึงความปลอดภัยในการฝึกอาชีพ
  - 4) ดูแลให้คำแนะนำแก่นักเรียน ในการบันทึกสมุดรายงานการฝึกอาชีพและตรวจสอบอย่างสม่ำเสมอ
  - 5) กำหนดระเบียบข้อปฏิบัติในการฝึกอาชีพให้กับนักเรียน
  - 6) วัดผลและประเมินผลการฝึกอาชีพตามเกณฑ์ที่สถานประกอบการ และสถานศึกษากำหนดร่วมกัน
  - 7) หากสถานศึกษาไม่สามารถจัดการเรียนการสอนได้ ให้สถานประกอบการจัดการสอนได้ตามความจำเป็น
5. ต้องส่งผู้ควบคุมการฝึกและครูเข้าร่วมประชุมสัมมนากับสถานศึกษา
- 1) เพื่อทำความเข้าใจในหลักการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี
  - 2) เพื่อทราบบทบาทหน้าที่ของตนเอง
  - 3) เพื่อจัดทำแผนการเรียนและหลักเกณฑ์วัดผลและประเมินผลการเรียน
  - 4) เพื่อดำเนินการฝึกอาชีพให้สอดคล้องกับหลักสูตร
  - 5) เพื่อแลกเปลี่ยนแนวคิดและวิธีการจัดการฝึกอาชีพ
6. ประชาสัมพันธ์ให้เจ้าหน้าที่และพนักงานของสถานประกอบการทราบถึงการเข้าร่วมจัดการอาชีวศึกษากับสถานศึกษา
7. ต้องจัดปฐมนิเทศให้แก่ผู้ปกครองและนักเรียน-นักศึกษา
  8. ต้องออกใบรับรองการฝึกงานให้แก่นักเรียน-นักศึกษา เมื่อสิ้นสุดการฝึกอาชีพและสำเร็จการศึกษา

สมจันท์ ปัญญาทิพย์ (2549 : 30) กล่าวถึง ปัญหาในการฝึกงานที่สถานประกอบการที่สรุปจากการประชุม Regional Workshop on the Industrial Training of Sicers in the Tedhnician Education โดย Unesco ที่กรุงจาการ์ต้า ประเทศอินโดนีเซีย พบว่า ปัญหาการฝึกงานในสถานประกอบการเกิดจากจุดอ่อนทุกฝ่ายที่ร่วมมือกัน สถานประกอบการ สถานศึกษา และสมาคมกลุ่มวิชาชีพ สรุปได้ดังนี้

1. สถานประกอบการ
  - 1) ในบางพื้นที่ที่มีการพัฒนาอุตสาหกรรมแต่ขาดแคลนการส่งนักศึกษาออกฝึกงาน
  - 2) ความต้องการฝึกงานไม่เหมาะสมกับสภาพโรงงานอุตสาหกรรม และสถานประกอบการที่มีอยู่
  - 3) ศูนย์กลางอุตสาหกรรมอยู่ห่างไกลจากสถานศึกษา
  - 4) ขาดแคลนกำลังเจ้าหน้าที่ฝึกอบรม หรือฝึกงาน ให้นักเรียนนักศึกษาในโรงงานอุตสาหกรรม
  - 5) ขาดแคลนงบประมาณสนับสนุนในการจัดฝึกงานนักเรียนนักศึกษา
  - 6) สถานประกอบการไม่ให้ความร่วมมือกับสถานศึกษาเท่าที่ควร
2. สถานศึกษา
  - 1) ครูผู้สอนวิชาเทคนิคศึกษาขาดประสบการณ์ด้านอาชีพและอุตสาหกรรม
  - 2) ไม่เห็นความสำคัญของการฝึกงานในสถานประกอบการ
  - 3) ขาดการสร้าง ความสนใจจูงใจให้นักศึกษาฝึกงาน
  - 4) ขาดการจัดระบบบริหารในการส่งนักศึกษาออกไปฝึกงาน
  - 5) ขาดการติดต่อประสานงานและขอความร่วมมือกับสถานประกอบการ
3. สมาคมกลุ่มอาชีพ
  - 1) ขาดความสนใจที่จะมีส่วนร่วมในการจัดระบบฝึกงานให้แก่นักศึกษา
4. รัฐบาล
  - 1) มีความบกพร่องในการวางแผนและพัฒนากำลังคนสำหรับงานอุตสาหกรรม
  - 2) ไม่มีกฎหมายหรือข้อบังคับไว้
  - 3) ระบบเงินกู้หรือการช่วยเหลือทางการเงินไม่เพียงพอ
  - 4) รัฐบาลไม่สามารถผลิตช่างที่มีความชำนาญ เพื่อการฝึกหัดนักเรียนนักศึกษาในโรงงานอุตสาหกรรมได้เพียงพอ
  - 5) รัฐบาลขาดความสนใจ หรือไม่มีการส่งเสริมด้านนี้เท่าที่ควร

นอกจากนี้ เกวรินทร์ ฉันทนะสุขศิลป์ และคณะ (2558 : 130) ได้ทำการวิจัยพบว่า ตัวแปรที่สำคัญซึ่งส่งผลต่อความสำเร็จของการฝึกงาน ได้แก่ นักศึกษาผู้ฝึกปฏิบัติงานส่วนใหญ่ยังอยู่ในวัยรุ่นจึงมักขาดวุฒิภาวะทั้งทางด้านอารมณ์และการตอบสนองต่อปัญหา ในหลาย

กรณีปัญหาเกิดขึ้นและมีผลกระทบต่อสภาพจิตใจของผู้ปฏิบัติงานนั้นมาจากกฎระเบียบขององค์กร ความรู้สึกแปลกแยก การขาดการมีส่วนร่วม และการแบ่งพรรคแบ่งพวก ซึ่งการทำงานภายใต้สิ่งแวดล้อมเหล่านี้ส่งผลให้ผู้ปฏิบัติงานเกิดความเครียด การเอาชนะอุปสรรคเหล่านี้จึงต้องมีการวางแผนในสองระดับ ได้แก่ ระดับปฏิบัติการ คือ การฝึกฝนผู้ปฏิบัติงานให้มีความพร้อมเผชิญปัญหาที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมในการทำงานซึ่งหลีกเลี่ยงได้ยาก และ ระดับแผนงาน คือ การวางแผนของผู้อำนาจหรือผู้บริหารองค์กรเพื่อแก้ไข และป้องกันให้สภาพแวดล้อมดังกล่าวลดลง เกิดยากขึ้น หรือถูกแทนที่ด้วยวัฒนธรรมองค์กรที่เน้นความสามัคคีให้ได้มากที่สุด

ยุคลธร เขตุงษ์ (2546 : 23) กล่าวถึง ปัญหาและอุปสรรคในการส่งนักศึกษาฝึกงาน ไว้ดังนี้

1. สถานประกอบการไม่มีการฝึกตามขั้นตอนที่สอดคล้องกับลักษณะหลักสูตร

2. สถานประกอบการบางแห่งไม่เต็มใจรับนักศึกษาเข้าฝึกงาน เนื่องจากมีความล้าทางเทคโนโลยี หรือเกรงเครื่องมือสูญหาย

3. สถานประกอบการไม่ได้มาตรฐาน

4. สถานประกอบการไม่มีเจ้าหน้าที่ฝึกงานที่ทำให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้กระบวนการปฏิบัติงานทั้งหมด

5. สถานศึกษาไม่มีแรงจูงใจที่จะส่งนักศึกษาเข้าฝึกงานเนื่องจากต้องรับผิดชอบเพิ่มขึ้น

6. ขาดคู่มือการฝึก

7. ขาดกฎหมายรองรับที่จะให้ภาคเอกชนเข้าร่วมมืออย่างเต็มกำลัง

8. สถานประกอบการที่จะรับนักศึกษาเข้าฝึกงานมีไม่เพียงพอ โดยเฉพาะในส่วนภูมิภาค

9. อาจารย์ผู้สอนในสถานศึกษาขาดประสบการณ์ทางการปฏิบัติงานในสถานประกอบการ

ส่วนปัญหาทั่วไปที่เกี่ยวข้องกับการฝึกงานในสถานประกอบการมีดังต่อไปนี้

1. การที่นักศึกษาออกฝึกงานไม่ต่อเนื่องกัน ทำให้สถานประกอบการไม่สามารถจะมอบหมายงานที่มีลักษณะต้องทำต่อเนื่องกันหลาย ๆ วันให้นักศึกษาได้ โดยเฉพาะงานที่อยู่ในลักษณะเร่งด่วน ดังนั้น จึงก่อให้เกิดความยากลำบากในการที่จะหางานมาป้อนให้นักศึกษาทำ โดยใช้เวลาที่จำกัด ซึ่งสถานประกอบการมีความเห็นว่า นักศึกษาควรจะต้องออกฝึกงานให้ติดต่อกันไป

2. การพิจารณาผลการฝึกงานของนักศึกษาที่ออกฝึกงานในสถานประกอบการภายหลังจากการสิ้นสุดภาคการศึกษาแล้วนั้น นักศึกษามีความเห็นที่ไม่ค่อยมีความยุติธรรมเท่าที่ควร ซึ่งอาจมีสาเหตุมาจากการที่อาจารย์ออกติดตามผลงานของนักศึกษาที่ออกฝึกงานเพียงครั้งเดียวเท่านั้น และให้นักศึกษาเขียนรายงานต่าง ๆ ที่ได้ผ่านการปฏิบัติงาน ซึ่งนักศึกษาบางคนไม่ค่อยมีความถนัดในการเขียนรายงาน เพราะไม่ทราบว่าจะเขียนอะไร และเขียนอย่างไรจึงจะเหมาะสม

3. ในการหาสถานที่สำหรับฝึกงาน นักศึกษาส่วนมากจะเป็นผู้ติดต่อหาสถานที่ฝึกงานด้วยตนเอง ซึ่งนักศึกษาส่วนมากมีความเห็นว่า สถานศึกษาควรจะเป็นผู้ดำเนินการจัดหาสถานที่สำหรับฝึกงานให้แก่นักศึกษา และทางด้านนักศึกษาก็อาจมีส่วนช่วยในการสรรหาอีกทางหนึ่ง

4. นักศึกษาที่ได้รับการฝึกงานในสถานประกอบการแล้ว ส่วนมากมักจะไม่น่ากลับไปทำงานในสถานประกอบการนั้น ๆ เมื่อเรียนสำเร็จ อันเป็นสาเหตุให้สถานประกอบการเกิดความเบื่อหน่ายในการที่จะรับนักศึกษาเข้าฝึกงาน ซึ่งอาจมีผลทำให้การฝึกงานของนักศึกษาไม่ได้รับผลอย่างเต็มที่ (ยุคลธร เขตุงษ์. 2546 : 24 อ้างถึงใน พิรพงษ์ ประดิษฐ์ธรรม. 2529 : 18)

นอกจากนี้การส่งนักศึกษาออกไปฝึกงานในสถานประกอบการเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นเกือบทุกประเทศ อันเกิดจากจุดอ่อนของหลายฝ่ายที่มีส่วนร่วมทั้งหมด คือ สถานประกอบการ สถาบันการศึกษา และรัฐบาล ซึ่งได้แก่

1. อุปสรรคจากสถานประกอบการ
  - 1) ขาดแคลนสถานที่ส่งนักศึกษาออกฝึกงาน
  - 2) ความต้องการการฝึกงานไม่เหมาะสมกับสถานประกอบการที่มีอยู่
  - 3) สถานประกอบการอยู่ห่างไกลจากสถานศึกษามาก
  - 4) ขาดแคลนเจ้าหน้าที่ฝึกงานให้กับนักศึกษาในสถานประกอบการ
  - 5) ขาดแคลนเงินสนับสนุนในการจัดการงานให้นักศึกษา
  - 6) ไม่ได้ได้รับความร่วมมือจากสถานศึกษาเท่าที่ควร
2. อุปสรรคจากสถานศึกษา
  - 1) อาจารย์ขาดประสบการณ์ตรงในสถานประกอบการ
  - 2) ไม่เห็นความสำคัญของการฝึกงานในสถานประกอบการ
  - 3) ขาดการสร้างความมั่นใจ ชักจูงให้นักศึกษาฝึกงาน
  - 4) ขาดการจัดระบบการบริหารในการส่งนักศึกษาออกฝึกงาน

5) ขาดการติดต่อและขอความร่วมมือจากสถานประกอบการ

3. อุปสรรคจากรัฐบาล

- 1) ขอบกพร่องในการวางแผนกำลังคน
- 2) ไม่มีกฎหมายรองรับและส่งเสริมการฝึกอาชีพ
- 3) ระบบเงินกู้หรือการช่วยเหลือทางการเงินไม่เพียงพอ
- 4) รัฐบาลไม่สามารถหาผู้เชี่ยวชาญที่มีความชำนาญ เพื่อฝึกหัด

นักศึกษาในสถานประกอบการได้เพียงพอ

5) รัฐบาลขาดความสนใจหรือไม่มีการส่งเสริมเท่าที่ควร (ยุคธรร เซตุนพงษ์.

2546 : 24 อ้างถึงใน สุชาติดา ดิษบรรจง. 2540 : 31-32)

สรุปได้ว่าสภาพปัญหาและบทบาทของสถานประกอบการในการฝึกอบรมอาชีพ มีส่วนสำคัญในการพัฒนาการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีให้มีความก้าวหน้าอย่างต่อเนื่อง และสามารถสร้างคุณประโยชน์ให้แก่นักเรียน-นักศึกษาในการฝึกประสบการณ์จริง

4. ความพร้อมของสถานประกอบการในการจัดอบรมวิชาชีพ ขึ้นอยู่กับปัจจัยที่เกี่ยวข้องในหลายด้าน ดังนี้

กรพิริชย์ ปิ่นรอด (2542 : 10-13) กล่าวถึง ปัจจัยที่เกี่ยวข้องที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการฝึกงาน ไว้ดังนี้

1) สถานที่ฝึกที่ดี ควรมีขนาดเหมาะสมกับจำนวนผู้เข้ารับการฝึกงานอาชีพ สถานที่ฝึกงานอาชีพใด ๆ ควรจะได้พิจารณาหรือควรเอาใจใส่ทั้งในด้านบริเวณที่เหมาะสมเพียงพอการปฏิบัติงาน มีอุปกรณ์ต่าง ๆ อย่างครบถ้วน และมีความปลอดภัยในการปฏิบัติงานด้วย สถานที่ฝึกงานควรประกอบด้วยลักษณะต่าง ๆ ดังนี้

- (1) มีแสงสว่างเพียงพอ
- (2) มีอากาศถ่ายเทสะดวก
- (3) มีพื้นสะอาด
- (4) มีการจัดตั้งเครื่องจักรต่าง ๆ อย่างเป็นระเบียบ
- (5) มีป้ายนิเทศ หรือประกาศคำเตือนเกี่ยวกับความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน

(6) มีเครื่องมือดับเพลิงเพื่อใช้ในกรณีที่มีอัคคีภัย

(7) มีอุปกรณ์และเครื่องมือที่ใช้ในการปฐมพยาบาล

สำหรับลักษณะของสถานที่ฝึกที่ดีเพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการเลือกสถานที่ฝึกงานแก่นักเรียน-นักศึกษานั้น ในแนวคิดของ Mason, Haines & Futrado (1981 : 223-224) กล่าวไว้ว่า

- 1) ควรเป็นที่ที่สามารถถ่ายทอดทั้งประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ความรู้และทักษะในวิชาชีพแก่นักศึกษา
- 2) ควรเป็นสถานที่ที่สามารถจัดประสบการณ์และทักษะในการปฏิบัติงานให้นักเรียนได้หลาย ๆ อย่าง และอย่างกว้างขวาง ไม่ใช่เพียงประสบการณ์อย่างซ้ำซากเท่านั้น
- 3) ควรเป็นสถานที่ที่ได้รับการดูแลและตรวจสอบความปลอดภัยจากเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้เกี่ยวกับอาคารสถานที่
- 4) ควรมีความปลอดภัยต่อการปฏิบัติงานและมีที่สำหรับป้องกันการเกิดอุบัติเหตุเกี่ยวกับการปฏิบัติงานไว้ด้วย เพื่อป้องกันไม่ให้อุบัติเหตุดังกล่าวเกิดขึ้น
- 5) ควรจะเป็นสถานที่ที่มีชื่อเสียงดีในการดำเนินการทางธุรกิจและประกอบกิจการในชุมชนนั้น ๆ
- 6) ควรมีระยะเวลาในการปฏิบัติงานที่แน่นอนในแต่ละวัน โดยควรมีชั่วโมงในการปฏิบัติงานไม่ต่ำกว่าวันละ 3 ชั่วโมง
- 7) ควรมีวัสดุอุปกรณ์ ตลอดจนเครื่องมือต่าง ๆ ที่ทันสมัยและพอเพียง
- 8) ควรเป็นสถานที่ที่สามารถสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างผู้นิเทศและผู้เข้ารับการฝึก
- 9) ควรจะเป็นสถานที่ที่อยู่ไม่ไกลจากโรงเรียนจนเกินไปและการเดินทางไปมาสะดวกสบาย
- 10) ควรเป็นสถานที่ที่สามารถจ่ายค่าตอบแทนให้กับนักเรียน-นักศึกษาที่เข้าฝึกงานด้วย โดยคำนึงถึงอัตราที่จ่ายให้แก่ลูกจ้างที่มีประสบการณ์และความสามารถเท่า ๆ กับผู้เข้ารับการฝึกอบรม

วัสดุอุปกรณ์ในการฝึกงานอาชีพ มีความสำคัญต่อการเรียนการสอนและการฝึกงานในสาขาวิชาช่างอุตสาหกรรม เพราะถ้าหากวัสดุอุปกรณ์ในการเรียนการสอน และการฝึกงานมีจำนวนไม่เพียงพอหรือไม่ทันสมัยแล้ว โอกาสที่นักเรียนแผนการเรียนช่างอุตสาหกรรมมีงานทำหรือสามารถประกอบอาชีพได้หลังจากจบการศึกษาแล้วมีน้อยมาก เพราะประสบการณ์ที่นักเรียนได้รับการปฏิบัติงานในโลกของการทำงานจริง ๆ ไม่สอดคล้องสัมพันธ์กัน

บุคคลที่เกี่ยวข้องกับการฝึกงานประกอบด้วย

1) ผู้ประสานงาน ในการส่งนักศึกษาออกฝึกงานในสถานประกอบการ สถานศึกษาจำเป็นต้องคัดเลือกผู้ประสานงานที่มีความรู้ความสามารถ และมีทักษะในการปฏิบัติงานต่าง ๆ สามารถทำงานด้วยตนเองได้จึงจะประสบความสำเร็จในการประสานงานและควรมีคุณสมบัติดังนี้

(1) มีความรู้เกี่ยวกับวิชาชีพและทักษะในหน้าที่ของตนเองอย่างเพียงพอ

(2) มีความเข้าใจและความรู้สึกที่ดีต่อโครงการฝึกงานอาชีพที่สถานศึกษาจัด

(3) ยอมรับความเสมอภาคของนักเรียน-นักศึกษาและพร้อมเปิดโอกาสให้นักเรียนแต่ละคนมีโอกาสในการฝึกงานอาชีพอย่างเท่าเทียมกัน

(4) มีความรู้สึกไวต่อความต้องการและความรู้สึกของคนทั่วไป ไม่เพียงแต่เข้ารับการฝึกอาชีพเท่านั้น

(5) มีทักษะในการประชาสัมพันธ์เพื่อจะสามารถโต้ตอบ หลีกเลียงเชิญชวน และสื่อสาร โดยสามารถพูดต่อหน้าสาธารณะชนอย่างมั่นใจ และมีวิจรรณญาณ

(6) มีความสำนึกในหน้าที่ที่มีต่อการศึกษาวิชาชีพ

(7) มีบุคลิกภาพเหมาะสมและเป็นที่ยอมรับในด้านการศึกษาวิชาชีพ

(8) มีความเข้าใจและสามารถวิเคราะห์ผู้เข้ารับการฝึกงานอาชีพได้โดยปราศจากเหตุผลเข้าข้างตนเอง

(9) มีความสามารถในการดำเนินโครงการการศึกษาวิชาชีพตามหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพ โดยปราศจากการนิเทศหรือมีการนิเทศแต่เพียงเล็กน้อยเท่านั้น

(10) มีความสามารถจะชี้แนะให้นักเรียนแต่ละคนรู้จักจุดบกพร่องของตนเองแล้วหาแนวทางแก้ไข และแสวงหาความสามารถที่จะเป็นเพื่อยึดถือเป็นหลักในการประกอบอาชีพต่อไป

สรุปได้ว่าปัญหาความไม่พร้อมของสถานประกอบการในการจัดฝึกอบรมวิชาชีพ คือ การที่สถานประกอบการขาดความพร้อมทุกในด้านต่าง ๆ ด้านสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ บุคลากร ค่าตอบแทน รวมถึงไม่พร้อมที่จะเข้ามาแก้ปัญหาต่าง ๆ เกี่ยวกับการฝึกอบรมวิชาชีพของนักเรียน-นักศึกษาอย่างจริงจังทำให้เกิดผลกระทบโดยตรงต่อการฝึกประสบการณ์ของนักศึกษา รวมทั้งจะกลายเป็นการสร้างปัญหาสำคัญให้กับสถานประกอบการในการรับนักศึกษาเข้าไปฝึกประสบการณ์ ซึ่งทุกภาคส่วน

ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ สถานศึกษา ผู้ปกครอง สถานประกอบการ นักศึกษาต้องมีการประสานความร่วมมือกัน มีการวางแผนเตรียมความพร้อมก่อนการออกฝึกประสบการณ์ แนวทางการป้องกันถ้าเกิดปัญหาระหว่างการฝึก และร่วมกันแก้ไขปัญหาอย่างทันที่หากการฝึกประสบการณ์ล้มเหลว

2.3 คุณลักษณะของนักศึกษาที่สถานประกอบการพึงประสงค์

จากการศึกษาของนักวิชาการ ทำให้สามารถอธิบายคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกประสบการณ์ที่สถานประกอบการพึงประสงค์ ได้ดังต่อไปนี้

ทรงสิริ วิชิรานนท์ (2556 : 11) กล่าวถึง กรอบมาตรฐานคุณวุฒิอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 เป็นมาตรฐานผลการเรียนรู้ที่กำหนดคุณภาพของบัณฑิตทุกระดับคุณวุฒิและสาขาวิชาต่าง ๆ ต้องเป็นไปตามมาตรฐานของ สกอ. กำหนด และต้องครอบคลุมอย่างน้อย 5 ด้าน ดังต่อไปนี้

1. ด้านคุณธรรม จริยธรรม หมายถึง การพัฒนานิสัยในการประพฤติอย่างมีคุณธรรม จริยธรรม และด้วยความรับผิดชอบทั้งในส่วนตัวและส่วนรวม ความสามารถในการปรับ วิถีชีวิตใน ความขัดแย้งทางค่านิยม การพัฒนานิสัยและการปฏิบัติตนตามศีลธรรมทั้งในเรื่องส่วนตัวและสังคม

2. ด้านความรู้ หมายถึง ความสามารถในการเข้าใจ การนึกคิดและการนำเสนอข้อมูล การ วิเคราะห์และจำแนกข้อเท็จจริงในหลักการ ทฤษฎี ตลอดจนกระบวนการต่าง ๆ และสามารถเรียนรู้ ด้วยตนเองได้

3. ด้านทักษะทางปัญญา หมายถึง ความสามารถในการวิเคราะห์สถานการณ์และใช้ความรู้ ความเข้าใจในแนวคิด หลักการ ทฤษฎี และกระบวนการต่าง ๆ ในการคิดวิเคราะห์และการแก้ปัญหา เมื่อต้องเผชิญกับสถานการณ์ใหม่ ๆ ที่ไม่ได้คาดคิดมาก่อน

4. ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ หมายถึง ความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่ม การแสดงถึงภาวะผู้นำ ความรับผิดชอบ ต่อตนเองและสังคม ความสามารถในการวางแผนและรับผิดชอบในการเรียนรู้ของตนเอง

5. ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ หมายถึง ความสามารถในการวิเคราะห์เชิงตัวเลข ความสามารถในการใช้เทคนิคทางคณิตศาสตร์และสถิติ ความสามารถในการสื่อสารทั้งการพูด การเขียน และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

กระทรวงศึกษาธิการ (2556) กรอบมาตรฐานคุณวุฒิอาชีวศึกษาแห่งชาติ ประกอบด้วย

1. ระดับคุณวุฒิอาชีวศึกษา ได้แก่
  - 1) ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ
  - 2) ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง

3) ระดับปริญญาตรีสายเทคโนโลยีหรือสายปฏิบัติการ

คุณภาพของผู้สำเร็จการศึกษาทุกระดับคุณวุฒิ ประเภทวิชาและสาขาวิชาต้องครอบคลุมอย่างน้อย 3 ด้าน คือ

1. ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ได้แก่ คุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพ พฤติกรรม ลักษณะนิสัย และทักษะทางปัญญา

2. ด้านสมรรถนะหลักและสมรรถนะทั่วไป ได้แก่ ความรู้และทักษะการสื่อสาร การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ การพัฒนาการเรียนรู้และการปฏิบัติงาน การทำงานร่วมกับผู้อื่น การใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ การประยุกต์ใช้ตัวเลข การจัดการและการพัฒนางาน

3. ด้านสมรรถนะวิชาชีพ ได้แก่ ความสามารถในการประยุกต์ใช้ความรู้และทักษะในสาขาวิชาชีพสู่การปฏิบัติจริง รวมทั้งประยุกต์สู่อาชีพ

ขยพล โปธิ (2548 : 40) สรุปคุณสมบัติความสามารถของผู้สำเร็จการศึกษาที่สถานประกอบการต้องการแบ่งได้ 4 ด้าน คือ

1. ด้านความรู้ทางวิชาการ

- 1) ความรู้ทางวิชาการทั่วไป
- 2) ความสนใจใฝ่หาความรู้
- 3) ทักษะในการใช้ภาษาอังกฤษ ภาษาจีน
- 4) ความรู้ภาษาโปรแกรมสำเร็จรูปของคอมพิวเตอร์

2. ด้านทักษะในการประกอบอาชีพ

- 1) ความรู้พื้นฐานทางวิชาชีพ
- 2) ทักษะในการใช้เครื่องมือ
- 3) ทักษะในการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์
- 4) ความคิดริเริ่ม รักความก้าวหน้า
- 5) จรรยาบรรณในวิชาชีพ
- 6) ความสามารถและความชำนาญในวิชาชีพของตน
- 7) ทักษะในการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ปฏิบัติงาน

3. ด้านบุคลิกภาพ

- 1) ความสำนึกในความเป็นเจ้าของกิจการและผู้ร่วมงาน
- 2) มนุษย์สัมพันธ์
- 3) สุขภาพร่างกายแข็งแรง

- 4) บุคลิกภาพดี มีการแต่งกายดี
  - 5) มีความเชื่อมั่นในตนเอง กล้าแสดงออก กล้าตัดสินใจ
  - 6) มีความกระตือรือร้น
  - 7) มีทัศนคติที่ดีต่อคนและองค์กร
4. ด้านคุณธรรม จริยธรรม
- 1) มีคุณธรรม จริยธรรม และมีน้ำใจ
  - 2) มีความรับผิดชอบ
  - 3) ตรงต่อเวลา
  - 4) มีความขยัน อดทน
  - 5) ซื่อสัตย์ รักการทำงาน

ดังนั้น สรุปได้ว่าสถานประกอบการต้องการคุณลักษณะของนักศึกษาในด้านต่าง ๆ ได้แก่ ด้านความรู้ทางวิชาการ ด้านทักษะ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้านบุคลิกภาพ และด้านสมรรถนะ เพื่อตอบสนองความต้องการในอนาคตที่จะรับนักศึกษาเหล่านี้ เมื่อสำเร็จการศึกษาเข้าไปปฏิบัติงานกับสถานประกอบการ

2.3.1 คุณลักษณะของนักศึกษาที่สถานประกอบการคาดหวังต่อนักศึกษาฝึกงานระบบ

ทวิภาคี

จากการศึกษา พบว่า นักวิชาการหลายท่านได้เสนอปัจจัยหลักที่สำคัญ 4 ด้าน ที่สถานประกอบการมีความต้องการที่สอดคล้องกันกับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิอาชีวศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2556 ได้แก่

1. ด้านความรู้ทางวิชาการ/วิชาชีพ หมายถึง นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพสามารถนำความรู้และหลักการทางวิชาการมาใช้ในการทำงานได้ มีความฉลาดและปฏิภาณไหวพริบดี มีความเข้าใจในการสื่อสารทางภาษา คิดแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ ปรับปรุงวิถีชีวิตให้สอดคล้องกับการทำงาน มีความรู้เกี่ยวกับงานในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย นำความรู้และหลักการทางวิชาชีพมาประยุกต์ใช้ในงานได้ดี ปฏิบัติงานตามขั้นตอนได้

ความรู้ทางวิชาชีพเป็นสิ่งที่นักศึกษาได้ศึกษาเล่าเรียนมาจากสถาบันและจะต้องเป็นความรู้ด้านถนัดในวิชาชีพที่สามารถนำไปใช้ประกอบอาชีพได้จนประสบความสำเร็จ ได้มีผู้ให้ความหมายความรู้ทางอาชีพไว้ดังนี้

บันลือ พลฤกษ์วัน (2535 : 33) ได้กล่าวถึง ผู้บริหารกับความรู้ทางวิชาชีพว่าผู้นำหรือผู้บริหารที่ดีต้องเป็นผู้มีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับอาชีพและหมั่นศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมในวิชาชีพ

อย่างสม่ำเสมอ ความสามารถเชิงวิชาชีพมีส่วนที่จะปลูกฝังความนิยมเลื่อมใสแก่หมู่คณะได้มาก ในการจัดการ สั่งการ หรือชี้แจงแนะนำใด ๆ แก่ผู้ร่วมงาน

ทวีชัย ยงทัศนีย์ (2544 : 30) กล่าวว่า การมีความรู้ทางวิชาชีพนั้นไม่เพียงนั้นไม่เพียงแต่รู้ภาคทฤษฎี แต่จะต้องมีความรู้ในทางปฏิบัติจริงมีความรู้เกี่ยวกับอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ ตลอดจนเทคโนโลยีต่างๆที่ทันสมัย สามารถใช้อุปกรณ์เครื่องมือเหล่านั้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนสามารถที่จะเกิดแนวคิดในการพัฒนาความรู้ทางวิชาชีพของตนให้ก้าวหน้า และก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่องานที่รับผิดชอบ

ราชบัณฑิตยสถาน (2546 : 493) ได้ให้ความหมายของวิชาชีพว่า หมายถึง อาชีพที่ต้องอาศัยวิชาความรู้ความชำนาญ

สรุปได้ว่า ความรู้ทางวิชาชีพ เป็นการนำความรู้ทางทฤษฎีมาใช้ในการปฏิบัติตามสาขาวิชาชีพได้อย่างชำนาญ และสามารถนำไปต่อยอดในการประกอบอาชีพได้ตามความถนัดของตนเอง

2. ด้านความสามารถ หรือคำจำกัดความ “สมรรถนะ” หรือ “ขีดความสามารถ” (Competency) หมายถึง กลุ่มของทักษะ ความรู้ ความสามารถ รวมทั้งพฤติกรรม คุณลักษณะและทัศนคติที่บุคลากรจำเป็นต้องมีเพื่อปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพ และเพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตรงตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายขององค์กร สิ่งที่มีอยู่ในตัวบุคคลซึ่งถือเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมของบุคคล เพื่อให้บรรลุถึงความต้องการของงานภายใต้ปัจจัยสภาพแวดล้อมขององค์กร และทำให้บุคคลมุ่งมั่นสู่ผลลัพธ์ที่ต้องการ เป็นคุณลักษณะของบุคคลที่มีความสัมพันธ์เชิงเหตุและผลต่อความมีประสิทธิภาพของเกณฑ์ที่ใช้และ/หรือการปฏิบัติงานที่ได้ผลการทำงานที่ดีขึ้นกว่าเดิม และรวมถึงความรู้ (Knowledge) ทักษะ (Skill) และคุณลักษณะของบุคคล (Attributes) ซึ่งบุคคลนั้นจะแสดงออกเป็นวิถีคิดและพฤติกรรมในการทำงานที่จะส่งผลต่อการปฏิบัติงานของแต่ละบุคคล และมีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง อันจะส่งผลให้เกิดความสำเร็จตามมาตรฐานหรือสูงกว่ามาตรฐานที่องค์กรได้กำหนดเอาไว้ (2552 : ออนไลน์)

3. ด้านบุคลิกภาพ บุคลิกภาพของนักศึกษาเป็นสิ่งสำคัญในการเลือกเข้าทำงานในองค์กรหรือหน่วยงานเพื่อความเหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่การงาน เช่น พนักงานขายสินค้า ขายเครื่องสำอาง สาธิตสินค้า ฯลฯ จะต้องมีความจำเป็นในหน่วยงานให้เป็นที่น่าพอใจของลูกค้าหรือผู้พบเห็นเมื่อมีโอกาสการพูดคุยสื่อสาร การติดต่อกัน การแสดงออกสามารถสะท้อนถึงอารมณ์ความรู้สึกซึ่งมีนักวิชาการได้ให้ความหมายไว้ดังต่อไปนี้

นพพงษ์ บุญจิตราดุล (2534 : 39) ได้ให้ความหมายว่า บุคลิกภาพ หมายถึง ผลรวมของลักษณะประจำของผู้บริหาร ซึ่งประกอบด้วยบุคลิกภาพ 3 ด้าน ต่อไปนี้

1) บุคลิกภาพทางด้านร่างกายเช่น รูปร่าง หน้าตา การพูดจา การแต่งกาย ท่าทาง และการวางตน

2) บุคลิกภาพทางด้านจิตใจและอารมณ์ เช่น อุดมการณ์ ความซื่อสัตย์ ความเชื่อมั่นในตนเอง ความเสียสละ ความว่องไว ความเห็นอกเห็นใจ ความอดทนการมีวินัย ความขยัน ความกล้าหาญ กล้าพูด กล้าทำ ตื่นตัวอยู่เสมอ ความมีเมตตาจิต ความยุติธรรม และอารมณ์มั่นคงหนักแน่น

3) บุคลิกภาพทางด้านสังคม และสิ่งแวดล้อม เช่น การบริการช่วยเหลือ ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ การเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม

อรัญ บัวสุวรรณ (2543 : 70) กล่าวว่า คุณลักษณะบุคลิกภาพว่ามี 12 ประการดังนี้

1) ความปรารถนาแรงกล้าที่จะประสบผลสำเร็จ คนยอมประสบผลสำเร็จหากเขามีความกระตือรือร้นไม่จำกัด ความกระตือรือร้นนี้บางทีเรียกว่าแรงขับเคลื่อนใจ ความทะเยอทะยาน หรือความต้องการความสำเร็จ

2) ความเพียรพยายาม คือ การพยายามเอาชนะอุปสรรคขวางกั้น “ความเพียรพยายามที่มีต่อเนื่อง ถึงแม้จะพบกับความล้มเหลวแล้ว ความเพียรนั้น คือ การเอาชนะอุปสรรคขวางกั้น”

3) ความกล้า คือ ความตั้งใจในการเริ่มต้นทำงาน มีคำกล่าวว่า กล้าที่จะคิดริเริ่มทำสิ่งใหม่ๆ เพื่อความก้าวหน้าขององค์กร

4) ศรัทธา เคล็ดลับของความสำเร็จ คือ มีศรัทธาต่อตนเองต่อคนอื่นและต่อธุรกิจของตน เชื่อในความคิด เชื่อในกฎของความสำเร็จ

5) ความมั่นคง ความซื่อสัตย์มั่นคงเป็นคุณลักษณะที่สำคัญ ความสำเร็จในการปกครองดูแลเป็นสิ่งที่กระทำไม่ยากถ้าอาศัยเวลา แต่ความซื่อสัตย์มั่นคงเป็นสิ่งลำบากในการสร้างขึ้นมา และไม่รับรองว่าจะใช้เวลานานเท่าใดถึงจะสร้างขึ้นมาได้

6) ความคิดสร้างสรรค์ ความคิดสร้างสรรค์ถ้าเกิดความพึงพอใจแล้ว จะทำให้มีปรารถนาที่จะทำให้ดีขึ้นกว่าเดิม

7) ความยุติธรรม การพัฒนาปรับปรุงบรรยากาศกระตุ้นใจจะทำได้ยากถ้าปราศจากความยุติธรรม

8) ความถูกต้องแม่นยำ ความสามารถที่จะมองเห็นสิ่งต่าง ๆ รอบตัวได้อย่างถูกต้อง ไม่มองอะไรอย่างผ่าน ๆ ไป และเกิดความเชื่อที่ไม่ถูกต้อง

9) ความยืดหยุ่น ความยืดหยุ่นคือความสามารถที่เปลี่ยนแปลงได้ตามความจำเป็น

10) ความมีวินัยแห่งตน คนที่ไม่สามารถบังคับควบคุมตนเองได้จะไม่สามารถบังคับควบคุมผู้อื่นได้เช่นกัน

11) ความแน่วแน่เด็ดขาด ความแน่วแน่เด็ดขาดเป็นผลจากความกระจ่างแจ้งในนโยบายและวัตถุประสงค์

12) ความจำดีและแม่นยำ ถ้าความจำไม่ดีเสียอย่างเดียวอย่างอื่นก็ไม่มีความหมายอะไร

นงลักษณ์ สุทธิวัฒน์พันธ์ (2545 : 4) กล่าวว่า ผู้ที่มีบุคลิกภาพดีนั้น จะต้องเป็นผู้ที่มีสุขภาพจิตเป็นเบื้องต้น โดยเป็นผู้ที่สามารถมองเห็นสิ่งต่าง ๆ ตามที่จำเป็นจริงอย่างถูกต้องไม่ต่อต้านหรือยอมรับทุกสิ่งทุกอย่างโดยไร้หลักการและไม่ว่าอยู่ในสถานการณ์ใดก็ตาม ก็ยังสามารถประพฤติปฏิบัติได้อย่างคงเส้นคงวา นั่นก็คือ การเป็นบุคคลที่สามารถปรับตัวได้ดี การมีบุคลิกภาพที่ดีนั้น มีลักษณะสำคัญดังนี้

- 1) มีความสามารถในการรับรู้และเข้าใจในสภาพความเป็นจริงได้อย่างถูกต้อง
- 2) การแสดงอารมณ์จะอยู่ในลักษณะและขอบเขตที่เหมาะสม
- 3) มีความสามารถในการสร้างความสัมพันธ์กับบุคคลอื่นและสังคมได้ดี
- 4) มีความสามารถในการทำงานที่อำนวยความสะดวกต่อผู้อื่นและสังคมได้
- 5) มีความรับและผูกพันต่อผู้อื่น
- 6) มีความสามารถในการพัฒนาตนเองและพัฒนาทางการแสดงออกของตนต่อ

ผู้อื่นได้ดีขึ้น

ราชบัณฑิตยสถาน (2546 : 305) ได้ให้ความหมายของบุคลิกภาพว่า หมายถึงสภาพนิสัยจำเพาะคน ลักษณะจำเพาะตัวของแต่ละคน

นอกจากนี้ยังมีความคิดเห็นบางส่วนของสถานประกอบการมองว่า คุณสมบัตินี้ความสามารถของผู้สำเร็จการศึกษาด้านอาชีวศึกษาสามารถปรับปรุงการเรียนการสอนให้ผู้สำเร็จการศึกษามีคุณสมบัตินายจ้างต้องการ โดยมีบุคลิกภาพและพฤติกรรมพอสรุปได้จากแบบทดสอบของ Kuder Preference Record ดังนี้

บุคลิกภาพของนักศึกษาอาชีวศึกษา ได้แก่

- 1) ความซื่อสัตย์
- 2) ความเป็นตัวของตัวเอง
- 3) ความมานะพยายาม

- 4) การปรับตัว
- 5) ความจงรักภักดี
- 6) การมีมนุษยสัมพันธ์

สรุปได้ว่าบุคลิกภาพของมนุษย์จะเป็นตัวบ่งบอกถึงคุณลักษณะความพร้อมในการปฏิบัติงาน การรับรู้ในสิ่งที่จะพัฒนาตนเองและแสดงออกมา ซึ่งการมีบุคลิกภาพที่ดี เป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้ลูกค้า หรือผู้พบเห็น มีความเชื่อมั่นต่อสินค้า หรือบริการและสถานประกอบการ

4. ด้านมนุษยสัมพันธ์ มีความจำเป็นการบริหารงานสถานประกอบการ จึงต้องคำนึง การบริหารหรือทำงานให้ประสบผลสำเร็จ ได้มีผู้ให้ความหมายด้านมนุษยสัมพันธ์ดังนี้

วิจิตร อาวะกุล (2535 : 25) ได้ให้ความหมายของมนุษยสัมพันธ์ว่า หมายถึง การครองใจคนเพื่อให้เกิดความพอใจ รักใคร่ ทำงานด้วยความเต็มใจ พอใจ และมีความสุข

ดำรงค์ ชัยสนิท (2536 : 70) กล่าวว่า การมีมนุษยสัมพันธ์ คือ การทำตัวให้เข้า กับคนอื่นได้ ผู้ที่ยึดอาชีพทางธุรกิจจะต้องสร้างมนุษยสัมพันธ์กับผู้ร่วมงาน นายจ้าง ลูกค้า หลักของ การสร้างมนุษยสัมพันธ์ คือ รู้จักพูดคุยสนทนากับทุกๆคน ไม่ใช่พยักหน้าหรือจ้องหน้าเพียงครั้งเดียว ควรยิ้มให้กับทุกคน การยิ้มช่วยสร้างความเป็นกันเอง และผ่อนคลายความตึงเครียดผ่อนคลายเป็นเบา แต่ต้องยิ้มอย่างจริงใจหัดจำชื่อให้แม่นยำ เรียกชื่อได้ถูกต้อง ยกย่องผู้อื่นด้วยความจริงใจ และ พิจารณาความรู้สึกของผู้อื่น รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ให้ความช่วยเหลือด้วยความจริงใจ

สมชาติ กิจยรรยง (2544 : 45) กล่าวว่า มนุษยสัมพันธ์ มาจากมนุษย์ แปลว่า คน หรือใจสูง เพราะมนุษย์มาจากคำว่า มน ร่วมกับอุษยู แปลว่า อีกคำหนึ่ง คือ สัมพันธ์ แปลว่า ความผูกพัน ความเกลียวกลม การที่คนจะสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ช่วยเหลือ ร่วมมือ ประสานงานได้ดีนั้น การมีไมตรีจิตหรือการทำตนเป็นผู้มีมนุษยสัมพันธ์ถือว่าเป็นสิ่งสำคัญยิ่ง โดยเฉพาะผู้ให้บริการ

สรุปได้ว่าการมีมนุษยสัมพันธ์จะช่วยให้มนุษย์มีความสัมพันธ์อันดีต่อกัน ช่วยเหลือ ร่วมมือ กัน ประสานงานกับผู้อื่น เพื่อให้การทำงานสำเร็จตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

5. ด้านคุณธรรม จริยธรรม เป็นพฤติกรรมที่สำคัญที่นักศึกษาพึงมี เช่น มีความประพฤติได้รับการยกย่องว่าเป็นผู้มีคุณธรรมมีความสามารถในการทำงานดี มีความดีงามในจิตใจ ซึ่งทำให้เคยชินต่อการประพฤติปฏิบัติชอบผู้มีคุณธรรม คือ ผู้ที่มีความเคยชินต่อการประพฤติดีด้วยความรู้สึกในทางที่ดีงามเกี่ยวกับความหมายของคุณธรรมจริยธรรมมีผู้ให้ความหมายไว้ดังนี้

ยนต์ ชุ่มจิต (2541 : 219) กล่าวว่า คุณธรรม หมายถึง คุณสมบัติที่เป็นความดี ความถูกต้องซึ่งมีอยู่ในจิตใจของบุคคล ซึ่งพร้อมที่จะกระทำพฤติกรรมต่าง ๆ อันเป็นประโยชน์ ต่อตนเอง ต่อผู้อื่นหรือทั้งตนเองและผู้อื่น

ธีรรัตน์ กิจจารักษ์ (2542 : 170) กล่าวว่า คุณธรรม หมายถึง คุณลักษณะที่เป็น ความดีความงามและความจริงที่มีอยู่ในตัวนักศึกษาและจะแสดงออก ซึ่งพฤติกรรมหรือกระทำ กิจกรรมจากสภาพจิตที่เป็นกุศล ดังนั้น นักศึกษาที่มีคุณธรรมจึงเป็นคนดีและประพฤติปฏิบัติแต่สิ่งที่ดี งามเสมอ

ราชบัณฑิตยสถาน (2546 : 253) ได้ให้ความหมายของคุณธรรม หมายถึง สภาพ คุณงามความดี

ราชบัณฑิตยสถาน (2546 : 291) ได้ให้ความหมายจริยธรรม หมายถึง ธรรมที่เป็นข้อประพฤติปฏิบัติ ศีลธรรม และ กฎศีลธรรม

สรุปได้ว่าคุณธรรมจริยธรรม หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกของมนุษย์แต่ละคนเพื่อให้เห็น ถึงสภาพจิตใจที่แท้จริง ซึ่งพฤติกรรมต่าง ๆ ที่แสดงออกมาเป็นความดีความงามของบุคคลที่กระทำ เป็นประจำหรือจนเป็นกิจนิสัยและเป็นที่ยอมรับทางสังคม

ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2545 หมวด 6 มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา มาตรา 47 กำหนดให้มีระบบการประกันคุณภาพ การศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ และพระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2551 มาตรา 9 การจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพ ให้จัดตามหลักสูตรที่คณะกรรมการ การอาชีวศึกษากำหนด จึงเห็นสมควรทำกรอบมาตรฐานคุณวุฒิอาชีวศึกษาแห่งชาติขึ้น เพื่อเป็นการ ประกันคุณภาพของผู้สำเร็จการศึกษาอาชีวศึกษา เป็นหลักในการกำหนดมาตรฐานคุณวุฒิอาชีวศึกษา ทุกระดับอย่างมีคุณภาพ โดยต้องครอบคลุมอย่างน้อย 3 ด้าน คือ

1. ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ได้แก่ คุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพ พฤติกรรม ลักษณะนิสัย และทักษะทางปัญญา
2. ด้านสมรรถนะหลักและสมรรถนะทั่วไป ได้แก่ ความรู้และทักษะการสื่อสาร การใช้ เทคโนโลยีสารสนเทศ การพัฒนาการเรียนรู้และการปฏิบัติงาน การทำงานร่วมกับผู้อื่น การใช้ กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ การประยุกต์ใช้ตัวเลข การจัดการและการพัฒนางาน
3. ด้านสมรรถนะวิชาชีพ ได้แก่ ความสามารถในการประยุกต์ใช้ความรู้และทักษะในสาขา วิชาชีพสู่การปฏิบัติจริง รวมทั้งประยุกต์สู่อาชีพ (ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง กรอบมาตรฐาน คุณวุฒิอาชีวศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2556)

ดังนั้น ความคาดหวังของสถานประกอบการที่มีต่อคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกงานระบบ
ทวิภาคีจะสามารถชี้วัดจากปัจจัย 3 ด้าน ได้แก่ ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ด้านสมรรถนะหลักและ
สมรรถนะทั่วไป ด้านสมรรถนะวิชาชีพ

2.4 กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาความคาดหวังของสถานประกอบการที่มีต่อคุณลักษณะของ
นักศึกษาฝึกงานระบบทวิภาคีของสถาบันอาชีวศึกษาในจังหวัดฉะเชิงเทรา ผู้วิจัยกำหนดกรอบคิด
การวิจัย ดังนี้

ตัวแปรที่ศึกษา

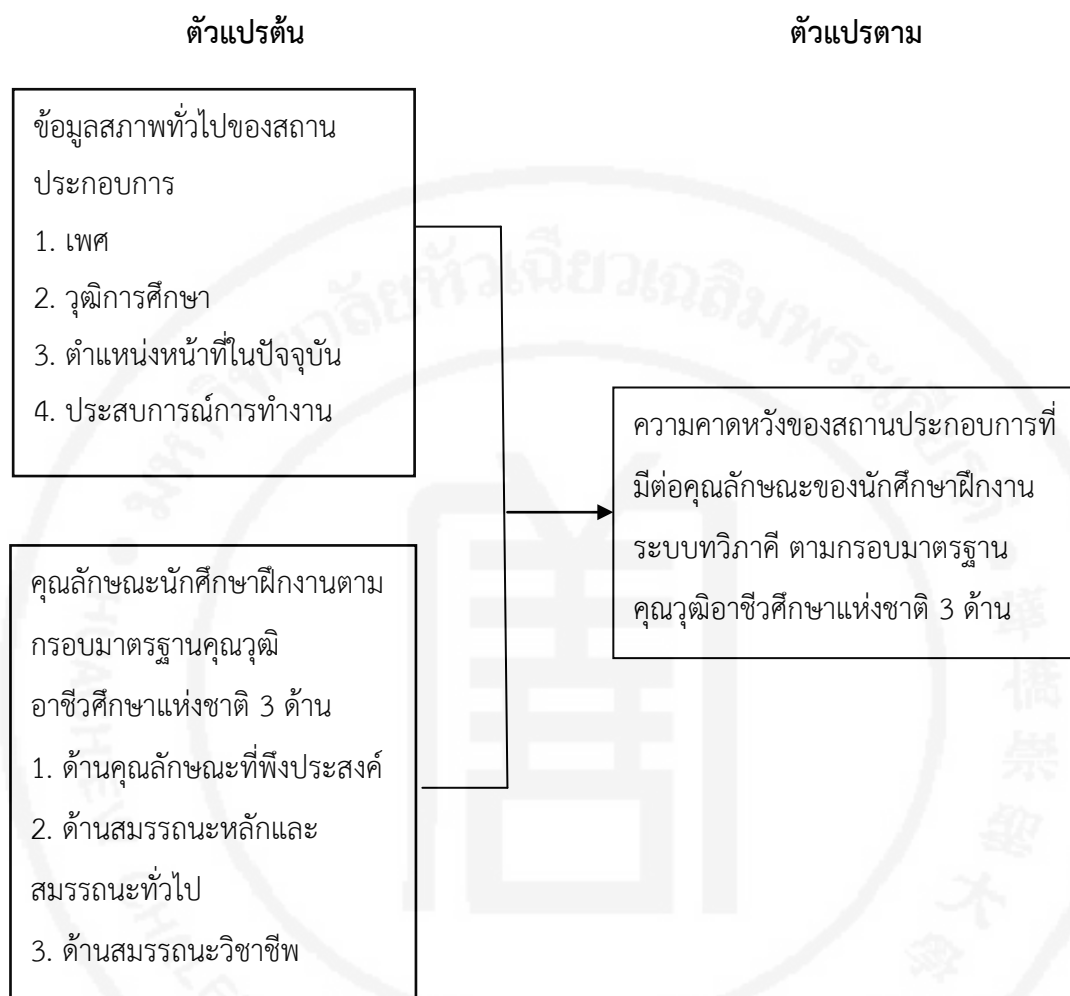
1. ตัวแปรต้น

1) สภาพทั่วไปของสถานประกอบการ
2) คุณลักษณะนักศึกษาฝึกงานระบบทวิภาคีตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิอาชีวศึกษา
แห่งชาติ 3 ด้าน 1) ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ 2) ด้านสมรรถนะหลักและสมรรถนะทั่วไป 3) ด้าน
สมรรถนะวิชาชีพ

2. ตัวแปรตาม

ความคาดหวังของสถานประกอบการที่มีต่อคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกงานระบบทวิภาคี
ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิอาชีวศึกษาแห่งชาติ 3 ด้าน

แผนภูมิที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

2.5 ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. งานวิจัยในประเทศ

สมนิต พนมยงค์ (2547) สภาพและปัญหาของสถานประกอบการในการจัดการอาชีวศึกษาร่วมกับสถานศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 5 ผลการวิจัย พบว่า สถานประกอบการส่วนใหญ่มีการปฏิบัติในระดับมากทั้ง 6 ด้าน โดยรายการที่มีการปฏิบัติระดับปานกลางคือ นักศึกษามีคุณสมบัติตามที่สถานประกอบการกำหนด สอนนักศึกษาครบถ้วนตามจุดประสงค์ และได้แจ้งผลการเรียนให้สถานศึกษาสม่ำเสมอ รายการที่มีการปฏิบัติระดับน้อยที่สุดคือ ได้ร่วมกับสถานศึกษาจัดทำหลักสูตร สำหรับปัญหาของสถานประกอบการ พบว่า ส่วนใหญ่มีปัญหาในระดับน้อย 5 ด้าน ระดับปานกลาง 1 ด้าน คือ ด้านการจัดทำหลักสูตร แผนการเรียนและแผนการฝึกอาชีพ โดยรายการที่มีปัญหาระดับน้อยคือ รายวิชาที่จัดให้ไม่สัมพันธ์กับลักษณะงาน รายการที่มีปัญหาระดับปานกลางคือ นักศึกษาขาดความพร้อมที่จะเรียน นักศึกษาขาดคุณสมบัติตามต้องการทำให้

เรียนไม่ได้ผลการขาดเรียนของนักศึกษากระทบเวลางานของครูฝึก ภาระหน้าที่มากไม่สามารถสอนได้ครบถ้วน บุคลากรไม่เพียงพอในการจัดครูฝึกโดยเฉพาะ นักศึกษาขาดความสนใจใฝ่รู้ สถานศึกษาส่งอาจารย์มาแทนที่น้อยครั้ง จำนวนครั้งในการประชุมมีน้อย และสถานศึกษากำหนดตารางนิเทศไม่ชัดเจน

สวณ ศรีราม (2548) การศึกษาปัญหาและแนวทางการฝึกงานของนักศึกษาระบบทวิภาคี สาขาเครื่องมือกล และซ่อมบำรุง สถาบันการอาชีวศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 6 ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาและแนวทางการฝึกงานของนักศึกษาระบบทวิภาคี สาขาเครื่องมือกล และซ่อมบำรุงอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน โดยเรียงลำดับ ด้านการนิเทศการฝึกงาน =1.25 ด้านความพร้อมของสถานประกอบการ =1.13 ด้านทักษะและความรู้ในการฝึกงาน =1.18 ด้านความพึงพอใจที่มีต่อการฝึกงานของนักศึกษา =1.11 และด้านจิตพิสัย =1.11 แนวทางการพัฒนาการฝึกงานของนักศึกษาระบบทวิภาคี สาขาเครื่องมือกล และซ่อมบำรุง ครูที่รับผิดชอบการฝึกงานควรตรวจสอบข้อมูลความพร้อมของสถานประกอบการ จัดทำแผนการฝึกงานร่วมกัน ติดตามแก้ไขปัญหาระหว่างการฝึกงาน เน้นทักษะและความพร้อมของนักศึกษาก่อนออกฝึกงานในสถานประกอบการ

ชยพล โพธิ (2549) การศึกษาความต้องการจำเป็นของสถานประกอบการที่มีต่อคุณลักษณะของนักศึกษาสาขาการโรงแรมที่เข้ารับการฝึกอาชีพในระบบทวิภาคี ผลการวิจัยพบว่า ความต้องการจำเป็นของสถานประกอบการที่มีต่อคุณลักษณะของนักศึกษา สาขาการโรงแรม ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ที่เข้ารับการฝึกอาชีพในระบบทวิภาคี ในฝ่ายห้องพัก ฝ่ายบริการอาหารและเครื่องดื่ม 4 ด้าน ได้แก่ ด้านความรู้ คือ ประเพณีสากล และไวยากรณ์ภาษาอังกฤษตามลำดับ ด้านทักษะ การแก้ปัญหาเชิงไม่พอใจด้วยความสุภาพ การแนะนำบริการต่าง ๆ ของทางโรงแรมให้กับแขกที่มาใช้บริการได้และสื่อสารภาษาอังกฤษกับแขกชาวต่างชาติ ด้านทัศนคติและพฤติกรรม การปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ องค์กรและผู้อื่น และการตรงต่อเวลาตามลำดับ และด้านบุคลิกภาพ คือ มีความสุภาพอ่อนน้อมและอัธยาศัยดี และสามารถดูแลตนเองให้ดูดีอยู่เสมอ นอกจากนี้ยังพบว่าความต้องการจำเป็นของสถานประกอบการที่มีต่อคุณลักษณะของนักศึกษา สาขาการโรงแรมด้านทัศนคติและพฤติกรรมรวมทั้งบุคลิกภาพมีสูงกว่าด้านความรู้และทักษะ

วรรณมา สุขสำราญ (2549) การศึกษาสภาพปัญหาของสถานประกอบการที่มีต่อการจัดฝึกประสบการณ์วิชาชีพของสถาบันอาชีวศึกษาในจังหวัดจันทบุรี ผลการวิจัย พบว่า 1. สภาพปัญหาของสถานประกอบการที่มีต่อการจัดฝึกประสบการณ์วิชาชีพของสถาบันอาชีวศึกษาในจังหวัดจันทบุรีตามความเห็นของผู้ประกอบการโดยรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทั้ง 2 ด้านคือ ด้านคุณลักษณะของนักศึกษา และด้านความพร้อมของสถานประกอบการอยู่ในระดับน้อย 2. สภาพปัญหาของสถานประกอบการที่มีต่อการจัดฝึกประสบการณ์วิชาชีพของสถาบันอาชีวศึกษาในจังหวัดจันทบุรีที่มีขนาดแตกต่างกัน พบว่า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ 3. สภาพปัญหา

ของสถานประกอบการที่มีต่อการจัดฝึกประสบการณ์วิชาชีพของสถาบันอาชีวศึกษาในจังหวัดจันทบุรี ที่มีประเภทรูปร่างแตกต่างกัน พบว่า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

สง่า ภูสีฤทธิ์ (2550) ได้ทำวิจัยเรื่อง การศึกษาความคาดหวังและความพึงพอใจของสถานประกอบการในจังหวัดมหาสารคามที่มีต่อนักศึกษาฝึกงานวิทยาลัยเทคนิคมหาสารคาม ผลการวิจัยพบว่าสถานประกอบการของเอกชนและรัฐบาลมีความคาดหวังและมีความพึงพอใจต่อนักศึกษาฝึกงานจากวิทยาลัยเทคนิคมหาสารคามโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า สถานประกอบการของเอกชนและรัฐบาลมีความคาดหวังและมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุดทั้ง 5 ด้าน คือ ด้านความพร้อมของนักศึกษาฝึกงาน ด้านหน้าที่รับผิดชอบของนักศึกษาฝึกงาน ด้านคุณลักษณะของลูกจ้างที่นายจ้างต้องการ และด้านการประเมินผลการฝึกงาน

ธีรวัฒน์ อิมประคองศิลป์ (2552) การศึกษาความต้องการคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาฝึกงานแผนกอาหารและเครื่องดื่มของโรงแรม ในเขตกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัย พบว่าความคิดเห็นที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาฝึกงาน คุณลักษณะด้านมนุษยสัมพันธ์และคุณธรรมจริยธรรมมีความสำคัญมากที่สุด รองลงมา ด้านความรู้ทางวิชาชีพและความสามารถในการปฏิบัติงานแผนกอาหารและเครื่องดื่ม และด้านความรู้ทางวิชาพื้นฐาน การเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาฝึกงาน พบว่า ด้านความรู้ทางวิชาพื้นฐาน พบว่า โดยรวมแตกต่างกัน ส่วนด้านความรู้ทางวิชาชีพและความสามารถในการปฏิบัติงานแผนกอาหารและเครื่องดื่ม และด้านมนุษยสัมพันธ์และคุณธรรมจริยธรรม พบว่า โดยรวมไม่แตกต่างกัน

ยุคลธร เขตพงษ์ (2555) งานวิจัยเรื่อง ปัญหาและอุปสรรคในการรับนักศึกษาเข้าฝึกงานตามความคิดของสถานประกอบการ วิทยาลัยศึกษา นักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะบริหารธุรกิจ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตพณิชยการพระนคร ผลการวิจัย พบว่า ปัญหาและอุปสรรคของนักศึกษาฝึกงาน มีดังต่อไปนี้ 1. ด้านการจัดและดำเนินการฝึกงาน สถานประกอบการไม่สามารถประสานงานกับสถานศึกษา เพื่อกำหนดแนวทางและเตรียมความพร้อมให้กับนักศึกษา ก่อนออกฝึกงาน สถานประกอบการไม่ทราบจุดมุ่งหมายของการฝึกงานตามหลักสูตรอย่างแท้จริง สถานประกอบการไม่มีตำแหน่งและงานที่เหมาะสมกับนักศึกษาฝึกงาน 2. ด้านรูปแบบการรับนักศึกษาฝึกงาน การนิเทศนักศึกษาของอาจารย์นิเทศขาดการประสานงานกับสถานประกอบการ การให้นักศึกษาเป็นผู้ติดต่อหาสถานที่ฝึกงานเอง ไม่ได้ได้รับความเชื่อถือเท่าที่ควร และการส่งนักศึกษาเข้าฝึกงานในสถานประกอบการขาดการต่อเนื่องไม่สม่ำเสมอ 3. ด้านคุณสมบัติของนักศึกษาฝึกงาน นักศึกษาไม่สามารถตัดสินใจแก้ปัญหาในขณะปฏิบัติงาน นักศึกษาไม่มีความเชื่อมั่นในตนเอง และนักศึกษาไม่มีความละเอียดรอบคอบในการปฏิบัติงาน 4. ด้านความรู้ความสามารถในวิชาชีพ นักศึกษาไม่สามารถวิเคราะห์และวางแผนการปฏิบัติงานได้ นักศึกษาไม่สามารถสื่อสารด้วยวาจาและ

ลายลักษณ์อักษรทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศได้ดี และนักศึกษาไม่มีทักษะวิชาชีพและวิชาพื้นฐานเพียงพอต่อการฝึกงาน

อรทัย ชุ่มเย็น และคณะ (2557) การศึกษาระดับความคาดหวังและความพึงพอใจของหัวหน้างานที่มีต่อคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกงานสาขาวิชาการโรงแรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ ผลการวิจัย พบว่า 1. ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุอยู่ในช่วง 31-40 ปี รองลงมา อยู่ในช่วงอายุ 41-50 ปี ในด้านระดับการศึกษาผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่จบการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี รองลงมา เป็นผู้ที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี ในด้านแผนกที่ทำงานผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นหัวหน้าแผนกอาหารและเครื่องดื่ม รองลงมา เป็นหัวหน้าแผนกครัว และในด้านระดับมาตรฐานของโรงแรมที่นักศึกษาไปฝึกงาน ส่วนใหญ่ฝึกงานที่โรงแรมระดับ 5 ดาว รองลงมา คือ ระดับ 4 ดาว 2. ผลการศึกษาความพึงพอใจของหัวหน้าแผนกในโรงแรมที่มีต่อนักศึกษาฝึกงาน มีความพึงพอใจด้านบุคลิกภาพมากที่สุด รองลงมา คือ ด้านความรู้ทางวิชาชีพและด้านความรู้ทางวิชาพื้นฐาน และผลการศึกษาความคาดหวังของหัวหน้าแผนกในโรงแรมที่มีต่อนักศึกษาฝึกงาน มีความคาดหวังด้านบุคลิกภาพมากที่สุด รองลงมา คือ ด้านความรู้ทางวิชาชีพและด้านความรู้ทางวิชาพื้นฐาน 3. จากผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคาดหวังและความพึงพอใจ ของเจ้าหน้าที่ระดับหัวหน้างานในโรงแรมที่มีต่อนักศึกษาฝึกงาน พบว่า ด้านความรู้ทางวิชาพื้นฐาน และด้านความรู้ทางวิชาชีพ ความคาดหวังและความพึงพอใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนด้านบุคลิกภาพความคาดหวังและความพึงพอใจไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ข้อเสนอแนะและแนวทางในการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาฝึกงาน คือ การส่งเสริมให้นักศึกษามีความรู้ทางด้านวิชาพื้นฐาน และด้านวิชาชีพให้มากขึ้น และส่งเสริมให้นักศึกษาไปฝึกงาน และทำงานนอกเวลาทางด้านงานโรงแรมให้มากขึ้น เพื่อจะทำให้การศึกษามีประสบการณ์ตรงทางด้านงานโรงแรม

2. งานวิจัยในต่างประเทศ

Theodorakis and Nassis (2005) วิจัยเรื่อง ความคาดหวังของลูกค้าในการบริการของพิตเนสเซ็นเตอร์ ประเทศกรีซ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อระบุบริการที่เป็นที่ต้องการที่เป็นลูกค้าของพิตเนสเซ็นเตอร์ และเรื่องของลักษณะประชากรและรูปแบบการจูงใจจะส่งผลต่อความปรารถนาในการบริการพิตเนสเซ็นเตอร์ โดยงานวิจัยเก็บกับกลุ่มตัวอย่าง 346 คน ที่เป็นสมาชิกของพิตเนสเซ็นเตอร์

Sandler (1968) ได้ทำการวิจัยเรื่องความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทที่เป็นจริงกับบทบาทที่คาดหวังในอุดมการณ์ของศึกษานิเทศการในรัฐเท็กซัส โดยศึกษาจากศึกษานิเทศการ 225 คน พบว่า บทบาทที่เป็นจริงกับบทบาทที่คาดหวังในอุดมการณ์ของศึกษานิเทศการเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรการบริหารและอาคารสถานที่นั้นมีความเห็นแตกต่างกัน

Carson (1971) ได้ทำการวิจัยเรื่อง บทบาทที่เป็นจริงและบทบาทที่คาดหวังของครูใหญ่ โรงเรียนประถมศึกษา ตามทัศนะของศึกษานิเทศก์ และครูใหญ่ ในรัฐมอนทานา โดยศึกษาจากศึกษานิเทศก์ 17 คน ครู 541 คน และครูใหญ่ 42 คน พบว่า ทั้งสามกลุ่มต้องการให้ครูใหญ่ปฏิบัติงานมากขึ้น เมื่อเปรียบเทียบกับงานที่ครูใหญ่ปฏิบัติอยู่

Munch Joachim (1991) ได้ศึกษาเรื่อง การฝึกงานในอาชีวศึกษาของเยอรมันนี้ Vocational Training in the Federal Republic of Germany การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในประเทศเยอรมันนี้ เป็นความรับผิดชอบของภาครัฐที่จะต้องดูแล และการฝึกอบรมจะต้องเป็นความร่วมมือระหว่างสถานประกอบการและโรงเรียน เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพตามความคาดหวังและความต้องการของตลาดแรงงาน

Gisela Dybowski (อ้างถึงใน นวลอนงค์ ธรรมเจริญ. 2558) สถาบัน BIBB : Federal Institute for Vocational Education and Training ได้ศึกษาเรื่อง การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีและระบบการฝึกอบรมในเยอรมัน The Dual Vocational Education and Training System in Germany ผลการวิจัย พบว่า ขอบเขตความรับผิดชอบที่จะประสบความสำเร็จในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ต้องคำนึงถึง 1) ความสามารถของบุคคลที่มีทักษะการตัดสินใจทำงานเป็นทีมร่วมกับผู้อื่นได้ สร้างแรงจูงใจ รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี 2) สมรรถนะของการปฏิบัติงาน ต้องมีเหตุผลในการตัดสินใจและมีเทคนิคในการแก้ไขปัญหา และ 3) สมรรถนะอาชีพ ต้องเชื่อมั่นในทักษะฝีมือของตนเองและเข้าใจสมรรถนะของอาชีพนั้น

สรุปได้ว่าการศึกษาผลงานวิจัยในประเทศและงานวิจัยต่างประเทศมีความสอดคล้องและเกี่ยวข้องกับผลงานวิจัยที่ศึกษาความคาดหวังของสถานประกอบการที่มีต่อคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกงานระบบทวิภาคีและรับรู้ถึงปัญหาด้านการฝึกงานของนักศึกษาในสถานประกอบการจากการสนทนากลุ่มย่อย นอกจากนี้ยังทำให้ทราบว่าคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกงานที่สถานประกอบการต้องการ คือ การมีคุณธรรม จริยธรรม ความรับผิดชอบ ตรงต่อเวลา ซึ่งหมายถึง การมีทัศนคติ พฤติกรรม บุคลิกภาพที่สำคัญกว่าการมีทักษะความรู้ความสามารถเพียงอย่างเดียวเท่านั้น และงานวิจัยนี้มีข้อแตกต่างจากงานวิจัยอื่น ๆ คือ การสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group) ทำให้ได้ข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับความต้องการที่แท้จริงของสถานประกอบการและความคาดหวังของสถานประกอบการที่มีต่อนักศึกษาฝึกงานระบบทวิภาคี

บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจเพื่อศึกษาความคาดหวังของสถานประกอบการที่มีต่อคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกงานระบบทวิภาคีของสถาบันอาชีวศึกษาในจังหวัดฉะเชิงเทรา มีขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย ดังต่อไปนี้

- 3.1 ประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง
- 3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลและการแปลผลข้อมูล
- 3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล
- 3.5 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. การกำหนดประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้ประกอบการธุรกิจในจังหวัดฉะเชิงเทราที่สถาบันอาชีวศึกษาส่งนักศึกษาฝึกงานระบบทวิภาคีเข้าฝึกอบรมวิชาชีพในจังหวัดฉะเชิงเทรา จำนวน 150 แห่ง ในปีการศึกษา 2560 (โดยส่งนักศึกษาฝึกงานระบบทวิภาคี จำนวน 330 คน ในปีการศึกษา 2559 และจำนวน 338 คน ในปีการศึกษา 2560) โดยแบ่งจำนวนบริษัทได้ตามแผนกช่าง ดังนี้

ตารางที่ 5 จำนวนบริษัทหรือสถานประกอบการที่รับนักศึกษาฝึกงาน ปีการศึกษา 2559-2560

ปีการศึกษา	แผนกช่าง	จำนวนบริษัท/สถานประกอบการที่รับ
		นักศึกษาฝึกงาน
2559	ช่างไฟฟ้า	69
	ช่างอิเล็กทรอนิกส์	16
	ช่างยนต์	101
	ช่างเชื่อมโลหะ	16
	ช่างกลโรงงาน	8
	รวม	210 แห่ง

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ปีการศึกษา	แผนกช่าง	จำนวนบริษัท/สถานประกอบการที่รับ
		นักศึกษาฝึกงาน
2560	ช่างไฟฟ้า	50
	ช่างอิเล็กทรอนิกส์	25
	ช่างยนต์	50
	ช่างเชื่อมโลหะ	17
	ช่างกลโรงงาน	8
รวม		150 แห่ง

ที่มา: งานทวิภาควิทยาลัยเทคนิคฉะเชิงเทรา. 2559-2560.

2. การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

1) การเลือกกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ใช้ประชากรคัดเลือกโดยวิธีแบบเจาะจง จำนวน 37 แห่ง (กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามมาจากเจ้าของสถานประกอบการ ตัวแทนสถานประกอบการ ฝ่ายทรัพยากรมนุษย์ หรือหัวหน้างานที่ส่งตัวนักศึกษากลับเนื่องจากมีปัญหาการขาดงานติดต่อกันโดยไม่มีเหตุอันควร มาสาย ทะเลาะวิวาท ไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบของบริษัท ปีการศึกษา 2559 จำนวน 15 แห่ง และปีการศึกษา 2560 จำนวน 22 แห่ง) โดยแบ่งกลุ่มตัวอย่าง เป็น 2 กลุ่ม ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 6 จำนวนสถานประกอบการที่ส่งตัวนักศึกษากลับ ปีการศึกษา 2559 และปีการศึกษา 2560

แผนกช่าง	ปีการศึกษา 2559	ปีการศึกษา 2560
	จำนวนสถานประกอบการที่ส่งตัว	จำนวนสถานประกอบการที่ส่งตัว
	นักศึกษากลับ	นักศึกษากลับ
ช่างไฟฟ้า	8	10
ช่างอิเล็กทรอนิกส์	2	4
ช่างยนต์	2	3
ช่างเชื่อมโลหะ	2	2
ช่างกลโรงงาน	1	3
รวม	15 แห่ง	22 แห่ง

ที่มา: งานทวิภาควิทยาลัยเทคนิคฉะเชิงเทรา. 2559-2560.

2) กลุ่มตัวอย่างในการสนทนาแบบกลุ่มย่อย (Focus Group)

กลุ่มตัวอย่างในการจัดสนทนากลุ่มย่อย ประกอบด้วยหัวหน้างานทวิภาคี ตัวแทนสถานประกอบการ ตัวแทนครูนิเทศ ตัวแทนนักศึกษาฝึกงานแต่ละช่าง ตัวแทนศิษย์เก่า จำนวน 14 คน

-	หัวหน้างานทวิภาคี	1	คน
-	ตัวแทนสถานประกอบการ	3	คน
-	ตัวแทนครูนิเทศ	2	คน
-	ตัวแทนนักศึกษาฝึกงานแต่ละช่าง	5	คน
-	ตัวแทนศิษย์เก่า	3	คน
	รวม	14	คน

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลและการแปลผลข้อมูล

1. แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับความคาดหวังของสถานประกอบการที่มีต่อคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกงานระบบทวิภาคีของสถาบันอาชีวศึกษาในจังหวัดฉะเชิงเทรา แบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ของลิเคิร์ต (Likert) โดยให้คะแนนแต่ละข้อแบ่งเป็น 5 ระดับ จากมากไปหาน้อย (Best. 1981 : 195) ดังนี้

5 คะแนน	หมายถึง	คาดหวังมากที่สุด
4 คะแนน	หมายถึง	คาดหวังมาก
3 คะแนน	หมายถึง	คาดหวังปานกลาง
2 คะแนน	หมายถึง	คาดหวังน้อย
1 คะแนน	หมายถึง	คาดหวังน้อยที่สุดควรปรับปรุง

การแปลความหมายของข้อมูล ผู้วิจัยได้ทำเกณฑ์โดยใช้คะแนนเฉลี่ยของจุดตัดความคาดหวังของสถานประกอบการที่มีต่อคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกงานระบบทวิภาคีของสถาบันอาชีวศึกษาในจังหวัดฉะเชิงเทรา นำค่าเฉลี่ยมาเทียบกับเกณฑ์ และแปลความหมายค่าเฉลี่ยสภาพที่เป็นจริงของสถานประกอบการที่มีต่อคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกงานระบบทวิภาคีของสถาบันอาชีวศึกษาในจังหวัดฉะเชิงเทรา ตามแนวคิดของ เบสท์ (Best. 1981 : 195) ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.50-5.00	หมายถึง	ระดับสภาพที่เป็นจริงมากที่สุด
คะแนนเฉลี่ย 3.50-4.49	หมายถึง	ระดับสภาพที่เป็นจริงมาก
คะแนนเฉลี่ย 2.50-3.49	หมายถึง	ระดับสภาพที่เป็นจริงปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย 1.50-2.49	หมายถึง	ระดับสภาพที่เป็นจริงน้อย
คะแนนเฉลี่ย 1.00-1.49	หมายถึง	ระดับสภาพที่เป็นจริงน้อยที่สุด

2. การหาคุณภาพเครื่องมือ ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

1) นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา ความเหมาะสมในการใช้ภาษา ให้ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงต่อไป

2) นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้ว เสนอให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 4 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) ความเหมาะสมในการใช้ภาษา ด้านสถิติการวิจัย และข้อมูลด้านสถานประกอบการ

3) นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วเสนอต่อประธานกรรมการและกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์พิจารณาแก้ไขปรับปรุง

4) นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับสถานประกอบการในจังหวัดฉะเชิงเทราที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 แห่ง นำแบบสอบถามมาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (Discrimination) และหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ดังนี้

(1) การหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อได้ดำเนินการโดยนำแบบสอบถามมาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกโดยใช้ค่าสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation) คัดเลือกแบบสอบถามเฉพาะข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป เพื่อนำมาเป็นแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

(2) การหาความเชื่อมั่นโดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาช (Cronbach, 1900 : 202-204) คำนวณด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป มีค่าเท่ากับ 1.00

5) นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์ไปเก็บข้อมูลจริงกับกลุ่มตัวอย่าง

3. ขั้นตอนในการเก็บข้อมูล

1) ผู้วิจัยขอหนังสือจากคณะบริหารธุรกิจ สาขาวิชาการจัดการอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ ถึงผู้ประกอบการ เจ้าของสถานประกอบการ ผู้จัดการฝ่ายทรัพยากรมนุษย์ หรือหัวหน้างานในจังหวัดฉะเชิงเทรา ขอความอนุเคราะห์ในการแจกและเก็บแบบสอบถามจากผู้ประกอบการในจังหวัดฉะเชิงเทรา จำนวน 37 แห่ง

2) ผู้วิจัยเก็บแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเองและทางไปรษณีย์

3) ผู้วิจัยดำเนินการจัดการสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group) เพื่อศึกษาความคิดเห็นจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 14 ท่าน

4) วิธีการเก็บข้อมูล

(1) นำแบบสอบถามที่ได้จากกลุ่มตัวอย่าง โดยทำการเก็บข้อมูลในช่วงวันที่ 21 พฤษภาคม 2561- วันที่ 20 กรกฎาคม 2561 ครั้งที่ 1 จำนวน 37 แห่ง

(2) จัดการสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group) เพื่อศึกษาความคิดเห็นจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 14 ท่าน และนำแบบสอบถามปลายเปิดของการจัดสนทนากลุ่มย่อยมารวบรวมข้อมูล เป็นการเก็บข้อมูลครั้งที่ 2 ระหว่างเดือนสิงหาคม 2561

(3) นำข้อมูลที่เก็บได้ทั้ง 2 ครั้ง มาวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามส่งไปยังสถานประกอบการที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 37 แห่ง
2. ผู้วิจัยเก็บแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเองและทางไปรษณีย์
3. ผู้วิจัยดำเนินการจัดการสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group) เพื่อศึกษาความคิดเห็นจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 14 ท่าน ได้แก่ หัวหน้างานทวิภาคี 1 คน ตัวแทนสถานประกอบการ 3 คน ตัวแทนครูนิเทศ 2 คน ตัวแทนนักศึกษาฝึกงานแต่ละช่าง 5 คน และตัวแทนศิษย์เก่า 3 คน โดยใช้แบบสนทนากลุ่มย่อย 5 ประเด็น สรุปผลการสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group) จากกลุ่มสนทนาจำนวน 14 ราย มีความสอดคล้องกับผลการวิเคราะห์แบบสอบถามเพื่อการวิจัย โดยด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ คือ สถานประกอบการต้องการคุณลักษณะให้นักศึกษามีความตรงต่อเวลา มีความรับผิดชอบ ด้านสมรรถนะหลักและสมรรถนะทั่วไป มีความต้องการให้นักศึกษามีความรู้ พัฒนาตนเอง มีมนุษยสัมพันธ์ และด้านสมรรถนะวิชาชีพ มีความรู้และทักษะในการใช้เครื่องมือ จากการสนทนากลุ่มย่อย พบว่า มีบางเรื่องที่สถานศึกษาควรนำไปปรับปรุง คือ ควรเพิ่มความรู้อื่นๆ ด้านทักษะวิชาชีพให้นักศึกษาก่อนส่งนักศึกษาไปฝึกงาน สถานประกอบการที่มีการให้ค่าตอบแทนและมีสวัสดิการดีจะสามารถทำให้นักศึกษาเกิดแรงจูงใจในการฝึกงานทำให้ไม่ขาดงาน ไม่ลา ไม่มาสาย และก่อนออกฝึกงานในสถานประกอบการควรมีการคัดกรองนักศึกษาและมีการคัดเลือกสถานประกอบการให้ตรงกับสาขาวิชาที่นักศึกษาเรียนจะทำให้ลดปัญหาการส่งตัวกลับของสถานประกอบการได้เป็นอย่างดี

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาจากสถานประกอบการนำมาวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแต่ละฉบับ
2. การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ
  - 1) วิเคราะห์ข้อมูลในส่วนสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามโดยใช้ค่าความถี่และค่าร้อยละ นำเสนอผลการวิเคราะห์โดยใช้ตารางและการบรรยายเพื่อคุณลักษณะข้อมูลทั่วไป

2) วิเคราะห์ระดับความคาดหวังของสถานประกอบการที่มีต่อคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกงานระบบทวิภาคีของสถาบันการอาชีวศึกษาในจังหวัดฉะเชิงเทรา โดยใช้ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานใช้แบ่งระดับข้อมูล

3) เปรียบเทียบความแตกต่างของระดับความคาดหวังของสถานประกอบการที่มีต่อคุณลักษณะของนักศึกษาระบบทวิภาคีของสถาบันการอาชีวศึกษาในจังหวัดฉะเชิงเทรา โดยการทดสอบสมมติฐานในการวิจัยโดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA)

3.5 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ จากแบบสอบถาม โดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่
  - 1) ค่าร้อยละ
  - 2) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)
  - 3) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D)
  - 4) สถิติในการทดสอบสมมติฐาน (One-Way ANOVA)
2. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา
3. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ จากแบบสอบถามปลายเปิดและผลจากการจัดสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group)
4. การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) ในการทดสอบสมมติฐานเพื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบหาความแตกต่างระดับความคาดหวังของสถานประกอบการที่มีต่อคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกงานระบบทวิภาคี

บทที่ 4 ผลการวิจัย

เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลความหมาย จึงกำหนดสัญลักษณ์และอักษรย่อทางสถิติที่ใช้ดังนี้

สัญลักษณ์และอักษรย่อทางสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

n	หมายถึง จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม
ตัวเลข	หมายถึง ความถี่หรือค่าร้อยละ
$\bar{X}$	หมายถึง ค่าเฉลี่ย
SD	หมายถึง ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
F	หมายถึง การวิเคราะห์ความแปรปรวน
*	หมายถึง ความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ = 0.05

การวิเคราะห์ข้อมูลความคาดหวังของสถานประกอบการที่มีต่อคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกงานระบบทวิภาคีของสถาบันอาชีวศึกษาในจังหวัดฉะเชิงเทรา แบ่งออกเป็น 5 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลสภาพทั่วไปของเจ้าของสถานประกอบการหรือตัวแทนสถานประกอบการที่ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 วิเคราะห์ระดับความคาดหวังของสถานประกอบการที่มีต่อคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกงานระบบทวิภาคี ของสถาบันอาชีวศึกษาในจังหวัดฉะเชิงเทรา

ส่วนที่ 3 วิเคราะห์ระดับความคาดหวังของสถานประกอบการที่มีต่อคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกงานระบบทวิภาคี ของสถาบันอาชีวศึกษาในจังหวัดฉะเชิงเทราสภาพที่เป็นจริง

ส่วนที่ 4 ข้อมูลเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคาดหวังของสถานประกอบการที่มีต่อคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกงานระบบทวิภาคีของสถาบันอาชีวศึกษาในจังหวัดฉะเชิงเทรากับสภาพที่เป็นจริง

ส่วนที่ 5 สรุปผลการสนทนากลุ่มย่อย

4.1 วิเคราะห์ข้อมูลสภาพทั่วไปของเจ้าของสถานประกอบการหรือตัวแทนสถานประกอบการที่ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 7 จำนวนและร้อยละปัจจัยส่วนบุคคลของสถานประกอบการจำแนกตามเพศ

เพศ (n=37)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ชาย	30	81.10
หญิง	7	18.90
รวม	37	100

จากตารางที่ 7 แสดงให้เห็นว่า ข้อมูลสภาพทั่วไปของเจ้าของสถานประกอบการหรือตัวแทนสถานประกอบการเป็นเพศชาย จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 81.10 และเป็นเพศหญิง จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 18.90

ตารางที่ 8 จำนวนและร้อยละปัจจัยส่วนบุคคลของสถานประกอบการจำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา (n=37)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ต่ำกว่าปริญญาตรี	13	35.10
ปริญญาตรี	21	56.80
สูงกว่าปริญญาตรี	3	8.10
รวม	37	100

จากตารางที่ 8 แสดงให้เห็นว่าเจ้าของสถานประกอบการและตัวแทนสถานประกอบการมีระดับการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 56.80 รองลงมา คือ ระดับต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 35.10 และน้อยที่สุด คือ ระดับสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 8.10

ตารางที่ 9 จำนวนและร้อยละปัจจัยส่วนบุคคลของสถานประกอบการจำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ในปัจจุบัน

อาชีพ (n=37)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เจ้าของกิจการ	9	24.30
ผู้บริหาร	3	8.10
หัวหน้างาน	7	18.90
อื่น ๆ	18	48.60
รวม	37	100

จากตารางที่ 9 แสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามจากสถานประกอบการส่วนใหญ่มีตำแหน่งหน้าที่ในปัจจุบันเป็นอื่น ๆ จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 48.60 รองลงมา คือ เจ้าของกิจการ จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 24.30 และน้อยที่สุดคือผู้บริหาร จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 8.10

ตารางที่ 10 จำนวนและร้อยละปัจจัยส่วนบุคคลของสถานประกอบการจำแนกตามประสบการณ์การทำงาน

อายุ (n=37)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
น้อยกว่า 5 ปี	11	29.70
5 ปี ไม่เกิน 10 ปี	8	21.60
10 ปี ไม่เกิน 15 ปี	12	32.40
15 ปีขึ้นไป	6	16.20
รวม	37	100

จากตารางที่ 10 แสดงให้เห็นว่าเจ้าของสถานประกอบการหรือตัวแทนของสถานประกอบการส่วนใหญ่มีประสบการณ์การทำงาน 10 ปี ไม่เกิน 15 ปี จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 32.40 รองลงมา น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 29.70 และน้อยที่สุด 15 ปีขึ้นไป จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 16.20

4.2 วิเคราะห์ระดับความคาดหวังของสถานประกอบการที่มีต่อคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกงานระบบทวิภาคี ของสถาบันอาชีวศึกษาในจังหวัดฉะเชิงเทรา

ตารางที่ 11 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานคะแนนความคาดหวังของสถานประกอบการที่มีต่อคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกงานระบบทวิภาคีด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์

คุณลักษณะ (n=37)	$\bar{X}$	SD	ระดับความคาดหวัง	อันดับที่
1. มีทัศนคติที่ดีต่อสถานประกอบการ	4.35	.716	มาก	6
2. มีความเคารพและยอมรับคำสั่งสอนของครูฝึกหรือหัวหน้างาน	4.46	.767	มาก	2
3. มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่	4.38	.681	มาก	5
4. ตรงต่อเวลา	4.43	.689	มาก	3
5. มีความกระตือรือร้นในการทำงาน	4.43	.801	มาก	3
6. มีอัธยาศัยดี สุภาพเรียบร้อย	4.38	.828	มาก	5
7. มีความอดทน เอาใจใส่ต่อการทำงาน	4.43	.765	มาก	3
8. มีไหวพริบและสติปัญญา	4.27	.804	มาก	7
9. มีความรอบคอบในการทำงาน	4.41	.832	มาก	4
10. ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับของสถานประกอบการ	4.57	.689	มากที่สุด	1
รวม	4.49	.704	มาก	

จากตารางที่ 11 ในด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ พบว่า มีค่าระดับความคาดหวังเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.49$) เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อของระดับความคาดหวังของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ 10 ลำดับ ได้ดังนี้ ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับของสถานประกอบการ ($\bar{X} = 4.57$) มีความเคารพและยอมรับคำสั่งสอนของครูฝึกหรือหัวหน้างาน ($\bar{X} = 4.46$) ตรงต่อเวลา มีความกระตือรือร้นในการทำงาน มีความอดทน เอาใจใส่ต่อการทำงาน ($\bar{X} = 4.43$) มีความรอบคอบในการทำงาน ($\bar{X} = 4.41$) มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ มีอัธยาศัยดี สุภาพเรียบร้อย ($\bar{X} = 4.38$) มีทัศนคติที่ดีต่อสถานประกอบการ ($\bar{X} = 4.35$) และมีไหวพริบและสติปัญญา ($\bar{X} = 4.27$) ตามลำดับ

ตารางที่ 12 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานคะแนนความคาดหวังของสถานประกอบการที่มีต่อคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกงานระบบทวิภาคีด้านสมรรถนะหลักและสมรรถนะทั่วไป

คุณลักษณะ (n=37)	$\bar{X}$	SD	ระดับความคาดหวัง	อันดับที่
1. มีความรู้ในงานที่ได้รับมอบหมาย	4.11	.809	มาก	6
2. สามารถใช้ศัพท์เทคนิคในวิชาชีพเพื่อการสื่อสารกับผู้อื่นให้เข้าใจ	4.32	.626	มาก	3
3. ขวนขวายหาความรู้ทางวิชาชีพเพิ่มเติมให้ทันสมัย	4.14	.751	มาก	5
4. มีความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศ	4.27	.732	มาก	4
5. สามารถคิดคำนวณ วิเคราะห์เสนอแนวทางการแก้ไขปัญหา	4.14	.887	มาก	5
6. พัฒนาตนเองให้มีความรู้ด้านวิทยาศาสตร์เป็นนักประดิษฐ์	4.11	.809	มาก	6
7. สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้	4.59	.686	มากที่สุด	1
8. มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนร่วมงานและหัวหน้างาน	4.57	.728	มากที่สุด	2
9. มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ สร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ	4.08	.829	มาก	7
10. มีความสามารถเรียนรู้จัดการและพัฒนางานให้ผลงานมีประสิทธิภาพ	4.05	.911	มาก	8
รวม	4.24	.643	มาก	

จากตารางที่ 12 ในด้านสมรรถนะหลักและสมรรถนะทั่วไป มีค่าระดับความคาดหวังเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.24$) เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อของระดับความคาดหวังของสมรรถนะหลักและสมรรถนะทั่วไป 10 ลำดับ ได้ดังนี้ สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ ($\bar{X} = 4.59$) มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนร่วมงานและหัวหน้างาน ($\bar{X} = 4.57$) สามารถใช้ศัพท์ทางเทคนิคในวิชาชีพเพื่อการสื่อสารกับผู้อื่นให้เข้าใจ ($\bar{X} = 4.32$) มีความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศ ($\bar{X} = 4.27$) สามารถคิดคำนวณ วิเคราะห์เสนอแนวทางการแก้ไขปัญหา ($\bar{X} = 4.14$) มีความรู้ในงานที่ได้รับมอบหมาย, พัฒนาตนเองให้มีความรู้ด้านวิทยาศาสตร์เป็นนักประดิษฐ์ ($\bar{X} = 4.11$) มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ สร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ ($\bar{X} =$

4.08) และมีความสามารถเรียนรู้จัดการและพัฒนางานให้ผลงานมีประสิทธิภาพ ($\bar{X} = 4.05$) ตามลำดับ

ตารางที่ 13 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานคะแนนความคาดหวังของสถานประกอบการที่มีต่อคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกงานระบบทวิภาคีด้านสมรรถนะวิชาชีพ

คุณลักษณะ (n=37)	$\bar{X}$	SD	ระดับความคาดหวัง	อันดับที่
1. สามารถแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้	4.22	.750	มาก	5
2. สามารถใช้ความรู้ในสาขาวิชาชีพไปประยุกต์ใช้ในการทำงาน	4.38	.828	มาก	4
3. ประยุกต์ใช้เหตุและผลในการฝึกฝนทักษะให้มีความชำนาญ	4.41	.832	มาก	3
4. มีความรู้และทักษะในการใช้เครื่องมือและอุปกรณ์	4.43	.728	มาก	2
5. สามารถจัดระบบการทำงานให้เกิดความคล่องตัวและรวดเร็ว	4.43	.728	มาก	2
6. ประยุกต์ใช้ความรู้และทักษะในการปฏิบัติงานจริง	4.38	.794	มาก	4
7. สามารถวางแผนสร้างอาชีพของตนเองได้อย่างเหมาะสมในอนาคต	4.41	.725	มาก	3
8. วิเคราะห์ความเป็นไปได้ในการประกอบอาชีพให้ประสบความสำเร็จ	4.19	.877	มาก	6
9. ปรับเปลี่ยนแผนการทำงานที่หลากหลาย	4.22	.854	มาก	5
10. นำความรู้ ทักษะ ประสบการณ์จากการฝึกงานมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการประกอบอาชีพในอนาคต	4.54	.691	มากที่สุด	1
รวม	4.36	.678	มาก	

จากตารางที่ 13 ในด้านสมรรถนะวิชาชีพ มีค่าระดับความคาดหวัง เฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.36$) เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อของระดับความคาดหวังของสมรรถนะวิชาชีพ 10 ลำดับ ได้ดังนี้ นำความรู้

ทักษะ ประสบการณ์จากการฝึกงานมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการประกอบอาชีพในอนาคต ($\bar{X} = 4.54$) มีความรู้และทักษะในการใช้เครื่องมือและอุปกรณ์ สามารถจัดระบบการทำงานให้เกิดความคล่องตัว และรวดเร็ว ($\bar{X} = 4.43$) ประยุกต์ใช้เหตุและผลในการฝึกฝนทักษะให้มีความชำนาญ สามารถวางแผนสร้างอาชีพของตนเองได้อย่างเหมาะสมในอนาคต ($\bar{X} = 4.41$) สามารถใช้ความรู้ในสาขาวิชาชีพไปประยุกต์ใช้ในการทำงาน ประยุกต์ใช้ความรู้และทักษะในการปฏิบัติงานจริง ($\bar{X} = 4.38$) สามารถแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้ ปรับเปลี่ยนแผนการทำงานที่หลากหลาย ($\bar{X} = 4.22$) และวิเคราะห์ความเป็นไปได้ในการประกอบอาชีพให้ประสบความสำเร็จ ($\bar{X} = 4.19$) ตามลำดับ

ตารางที่ 14 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานคะแนนสภาพปัญหาที่เกิดจากการฝึกงานในสถานประกอบการของนักศึกษาฝึกงานระบบทวิภาคีของสถาบันอาชีวศึกษาในจังหวัดฉะเชิงเทรา

สภาพปัญหา (n=37)	$\bar{X}$	SD	ระดับสภาพปัญหา
1. สถานประกอบการไม่มีความพร้อมในการรับนักศึกษาฝึกงาน	2.41	1.092	น้อย
2. นักศึกษาฝึกงานยังขาดความพร้อมในการฝึกงาน	2.59	1.066	น้อย
3. นักศึกษามีทัศนคติที่ไม่ดีต่อการฝึกงานและสถานประกอบการที่เข้าฝึกงาน	2.30	1.175	น้อย
4. สถานศึกษา นักศึกษาฝึกงาน และสถานประกอบการขาดการประสานงานที่ดี	2.70	1.222	น้อย
5. นักศึกษาขาดความเข้าใจ ขาดความตระหนักเรื่อง การฝึกงาน	2.76	1.234	น้อย
6. สถานประกอบการไม่มีครูฝึกที่จะคอยสั่งสอนนักศึกษาฝึกงาน	2.27	1.018	น้อย
7. นักศึกษาไม่มีทักษะทางด้านภาษาที่จะสื่อสารกับชาวต่างชาติ	3.24	1.234	ปานกลาง
8. นักศึกษาขาดทักษะในการใช้เครื่องมือและอุปกรณ์ที่ทันสมัย	2.78	1.205	น้อย

ตารางที่ 14 (ต่อ)

สภาพปัญหา (n=37)	$\bar{X}$	SD	ระดับสภาพปัญหา
9. สถานศึกษาไม่ได้ให้ความสนใจการออกฝึกงานของนักศึกษา	2.49	1.096	น้อย
10. ปัญหาอื่น ๆ	1.46	1.043	น้อยที่สุด
รวม	2.47	1.139	น้อย
รวมทั้งหมด 3 ด้าน	4.36	0.771	มาก

จากตารางที่ 14 ในด้านสภาพปัญหาที่เกิดจากการฝึกงานในสถานประกอบการของนักศึกษาฝึกงานระบบทวิภาคีของสถาบันการอาชีวศึกษาในจังหวัดฉะเชิงเทรา มีค่าระดับสภาพปัญหา เฉลี่ยอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.47$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อของระดับสภาพปัญหา 10 ลำดับได้ดังนี้ นักศึกษาไม่มีทักษะทางด้านภาษาที่จะสื่อสารกับชาวต่างชาติ ($\bar{X} = 3.24$) นักศึกษาขาดทักษะในการใช้เครื่องมือและอุปกรณ์ที่ทันสมัย ($\bar{X} = 2.78$) นักศึกษาขาดความเข้าใจ ขาดความตระหนักของการฝึกงาน ($\bar{X} = 2.76$) สถานศึกษา นักศึกษาฝึกงาน และสถานประกอบการขาดการประสานงานที่ดี ($\bar{X} = 2.70$) นักศึกษาฝึกงานยังขาดความพร้อมในการฝึกงาน ($\bar{X} = 2.59$) สถานศึกษาไม่ได้ให้ความสนใจการออกฝึกงานของนักศึกษา ($\bar{X} = 2.49$) สถานประกอบการไม่มีความพร้อมในการรับนักศึกษาฝึกงาน ($\bar{X} = 2.41$) นักศึกษามีทัศนคติที่ไม่ดีต่อการฝึกงานและสถานประกอบการที่เข้าฝึกงาน ($\bar{X} = 2.30$) สถานประกอบการไม่มีครูฝึกที่จะคอยสั่งสอนนักศึกษาฝึกงาน ($\bar{X} = 2.27$) และปัญหาอื่น ๆ ($\bar{X} = 1.46$) ตามลำดับ และพบว่า ค่าระดับความคาดหวังของสถานประกอบการที่มีต่อคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกงานระบบทวิภาคีของสถาบันการอาชีวศึกษาในจังหวัดฉะเชิงเทราในภาพรวมหมดทุกด้านมีค่าระดับความสำคัญเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.36$)

4.3 วิเคราะห์ระดับความคาดหวังของสถานประกอบการที่มีต่อคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกงานระบบทวิภาคี ของสถาบันอาชีวศึกษาในจังหวัดฉะเชิงเทราสภาพที่เป็นจริง

ตารางที่ 15 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานคะแนนสภาพที่เป็นจริงของสถานประกอบการที่มีต่อคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกงานระบบทวิภาคีด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์

คุณลักษณะ (n=37)	$\bar{X}$	SD	ระดับสภาพจริง	อันดับที่
1. มีทัศนคติที่ดีต่อสถานประกอบการ	3.43	1.094	ปานกลาง	8
2. มีความเคารพและยอมรับคำสั่งสอนของครูฝึกหรือหัวหน้างาน	3.73	0.871	มาก	2
3. มีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่	3.68	0.915	มาก	3
4. ตรงต่อเวลา	3.57	0.987	มาก	5
5. มีความกระตือรือร้นในการทำงาน	3.51	0.989	มาก	6
6. มีอธยาศัยดี สุภาพเรียบร้อย	3.76	0.895	มาก	1
7. มีความอดทน เอาใจใส่ต่อการทำงาน	3.65	1.033	มาก	4
8. มีไหวพริบและสติปัญญา	3.46	0.960	ปานกลาง	7
9. มีความรอบคอบในการทำงาน	3.41	0.896	ปานกลาง	9
10. ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับของสถานประกอบการ	3.73	0.962	มาก	2
รวม	3.59	0.787	มาก	

จากตารางที่ 15 ในด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ พบว่า มีค่าระดับสภาพจริงเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.59$) เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อของระดับความคาดหวังของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ 10 ลำดับได้ดังนี้ มีอธยาศัยดี สุภาพเรียบร้อย ($\bar{X} = 3.76$) มีความเคารพและยอมรับคำสั่งสอนของครูฝึกหรือหัวหน้างาน ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับของสถานประกอบการ ($\bar{X} = 3.73$) มีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ ($\bar{X} = 3.68$) มีความอดทน เอาใจใส่ต่อการทำงาน ($\bar{X} = 3.65$) ตรงต่อเวลา ($\bar{X} = 3.57$) มีความกระตือรือร้นในการทำงาน ($\bar{X} = 3.51$) มีไหวพริบและสติปัญญา ($\bar{X} = 3.46$) มีทัศนคติที่ดีต่อสถานประกอบการ ($\bar{X} = 3.43$) และมีความรอบคอบในการทำงาน ($\bar{X} = 3.41$) ตามลำดับ

ตารางที่ 16 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานคะแนนสภาพที่เป็นจริงของสถานประกอบการที่มีต่อคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกงานระบบทวิภาคีด้านสมรรถนะหลักและสมรรถนะทั่วไป

คุณลักษณะ (n=37)	$\bar{X}$	SD	ระดับสภาพจริง	อันดับที่
1. มีความรู้ในงานที่ได้รับมอบหมาย	3.54	0.960	มาก	2
2. สามารถใช้ศัพท์เทคนิคในวิชาชีพเพื่อการสื่อสารกับผู้อื่นให้เข้าใจ	3.32	1.029	ปานกลาง	7
3. ขวนขวายหาความรู้ทางวิชาชีพเพิ่มเติมให้ทันสมัย	3.49	1.070	ปานกลาง	3
4. มีความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศ	3.41	0.896	ปานกลาง	4
5. สามารถคิด วิเคราะห์เสนอแนวทางการแก้ไขปัญหา	3.38	0.953	ปานกลาง	5
6. พัฒนาตนเองให้มีความรู้ด้านวิทยาศาสตร์เป็นนักประดิษฐ์	3.14	0.887	ปานกลาง	9
7. สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้	4.11	0.936	มาก	1
8. มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนร่วมงานและหัวหน้างาน	4.11	0.906	มาก	1
9. มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ สร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ	3.27	0.990	ปานกลาง	8
10. มีความสามารถเรียนรู้จัดการและพัฒนางานให้ผลงานมีประสิทธิภาพ	3.35	1.006	ปานกลาง	6
รวม	3.51	0.822	มาก	

จากตารางที่ 16 ในด้านสมรรถนะหลักและสมรรถนะทั่วไป มีค่าระดับสภาพจริงเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.51$) เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อของระดับความคาดหวังของสมรรถนะหลักและสมรรถนะทั่วไป 10 ลำดับ ได้ดังนี้ สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนร่วมงานและหัวหน้างาน ($\bar{X} = 4.11$) มีความรู้ในงานที่ได้รับมอบหมาย ($\bar{X} = 3.54$) ขวนขวายหาความรู้ทางวิชาชีพเพิ่มเติมให้ทันสมัย ($\bar{X} = 3.49$) มีความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศ ($\bar{X} = 3.41$) สามารถคิด วิเคราะห์เสนอแนวทางการแก้ไขปัญหา ($\bar{X} = 3.38$) มีความสามารถเรียนรู้จัดการและพัฒนางานให้ผลงานมีประสิทธิภาพ ($\bar{X} = 3.35$) สามารถใช้ศัพท์เทคนิคในวิชาชีพเพื่อการสื่อสารกับผู้อื่นให้เข้าใจ ($\bar{X} = 3.32$) มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ สร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ ($\bar{X} = 3.27$) และพัฒนาตนเองให้มีความรู้ด้านวิทยาศาสตร์เป็นนักประดิษฐ์ ($\bar{X} = 3.14$) ตามลำดับ

ตารางที่ 17 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานคะแนนสภาพที่เป็นจริงของสถานประกอบการที่มีต่อคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกงานระบบทวิภาคีด้านสมรรถนะวิชาชีพ

คุณลักษณะ (n=37)	$\bar{X}$	SD	ระดับสภาพจริง	อันดับที่
1. สามารถแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้	3.43	0.987	ปานกลาง	5
2. สามารถใช้ความรู้ในสาขาวิชาชีพไปประยุกต์ใช้ในการทำงาน	3.49	1.017	ปานกลาง	3
3. ประยุกต์ใช้เหตุและผลในการฝึกฝนทักษะให้มีความชำนาญ	3.41	0.927	ปานกลาง	6
4. มีความรู้และทักษะในการใช้เครื่องมือและอุปกรณ์	3.68	1.002	มาก	1
5. สามารถจัดระบบการทำงานให้เกิดความคล่องตัวและรวดเร็ว	3.46	0.960	ปานกลาง	4
6. ประยุกต์ใช้ความรู้และทักษะในการปฏิบัติงานจริง	3.51	0.961	มาก	2
7. สามารถวางแผนสร้างอาชีพของตนเองได้อย่างเหมาะสมในอนาคต	3.49	0.870	ปานกลาง	3
8. วิเคราะห์ความเป็นไปได้ในการประกอบอาชีพให้ประสบความสำเร็จ	3.38	0.828	ปานกลาง	7
9. ปรับเปลี่ยนแผนการทำงานที่หลากหลาย	3.38	0.924	ปานกลาง	7
10. นำความรู้ ทักษะ ประสบการณ์จากการฝึกงานมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการประกอบอาชีพในอนาคต	3.43	1.015	ปานกลาง	5
รวม	3.46	0.828	ปานกลาง	

จากตารางที่ 17 ในด้านสมรรถนะวิชาชีพ มีค่าระดับสภาพจริง เฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.46$) เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อของระดับความคาดหวังของสมรรถนะวิชาชีพ 10 ลำดับ ได้ดังนี้ มีความรู้และทักษะในการใช้เครื่องมือและอุปกรณ์ ($\bar{X} = 3.68$) ประยุกต์ใช้ความรู้และทักษะในการปฏิบัติงานจริง ($\bar{X} = 3.51$) สามารถใช้ความรู้ในสาขาวิชาชีพไปประยุกต์ใช้ในการทำงาน สามารถวางแผนสร้างอาชีพของตนเองได้อย่างเหมาะสมในอนาคต ($\bar{X} = 3.49$) สามารถจัดระบบการทำงาน

ให้เกิดความคล่องตัวและรวดเร็ว ($\bar{X} = 3.46$) สามารถแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้ นำความรู้ ทักษะ ประสบการณ์จากการฝึกงานมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการประกอบอาชีพในอนาคต ($\bar{X} = 3.43$) ประยุกต์ใช้เหตุผลและผลในการฝึกฝนทักษะให้มีความชำนาญ ($\bar{X} = 3.41$) และวิเคราะห์ความเป็นไปได้ ในการประกอบอาชีพให้ประสบความสำเร็จ ปรับเปลี่ยนแผนการทำงานที่หลากหลาย ($\bar{X} = 3.38$) ตามลำดับ

4.4 ข้อมูลเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคาดหวังของสถานประกอบการ ที่มีต่อคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกงานระบบทวิภาคี ของสถาบันอาชีวศึกษาในจังหวัดฉะเชิงเทรา กับสภาพที่เป็นจริง

ตารางที่ 18 การเปรียบเทียบข้อมูลความคาดหวังของสถานประกอบการที่มีต่อคุณลักษณะของ นักศึกษาฝึกงานระบบทวิภาคี ทั้ง 3 ด้านกับสภาพที่เป็นจริง

คุณลักษณะ		ความคาดหวัง	สภาพที่เป็นจริง
ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์	$\bar{X}$	4.49	3.59
	<i>SD</i>	0.704	0.787
ด้านสมรรถนะหลักและสมรรถนะทั่วไป	$\bar{X}$	4.24	3.51
	<i>SD</i>	0.643	0.822
ด้านสมรรถนะวิชาชีพ	$\bar{X}$	4.36	3.46
	<i>SD</i>	0.678	0.828
รวมทั้ง 3 ด้าน	ระดับมาก	4.36	3.52

ตารางที่ 18 ข้อมูลเปรียบเทียบความคาดหวังของสถานประกอบการที่มีต่อคุณลักษณะของ นักศึกษาฝึกงานระบบทวิภาคีด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ด้านสมรรถนะหลักและสมรรถนะทั่วไป และด้านสมรรถนะวิชาชีพ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยโดยรวมทั้ง 3 ด้าน 4.36 และสภาพที่เป็นจริง อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยโดยรวมทั้ง 3 ด้าน 3.52

4.5 สรุปผลการสนทนากลุ่มย่อย

จากการสนทนากลุ่มย่อย จำนวนผู้เข้าร่วมการสนทนา 14 ท่าน พบว่า สถานประกอบการ มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกงานระบบทวิภาคีและมีความคาดหวังโดยสามารถสรุป ประเด็นต่าง ๆ ได้ 5 ประเด็นดังนี้

ประเด็นที่ 1 ท่านมีความเข้าใจและมีทัศนคติ ความเห็นในการที่สถานศึกษาส่งนักศึกษาฝึกงานระบบทวิภาคีของสถาบันอาชีวศึกษาในจังหวัดฉะเชิงเทราหรือไม่ เป็นอย่างไร

จากการสนทนากลุ่มย่อย พบว่า สถานประกอบการและหัวหน้างานมีความเข้าใจและมีความพึงพอใจต่อระบบการศึกษาทวิภาคี และสถานประกอบการมีความต้องการนักศึกษาเข้าฝึกงานในระบบทวิภาคีมากกว่าระบบการฝึกงานแบบปกติ ในการส่งตัวนักศึกษาระบบทวิภาคีออกไปฝึกประสบการณ์สถานศึกษาควรจะมีการแนะนำสั่งสอน อบรมการปฏิบัติตัวในการทำงาน การเรียนรู้ทักษะ การทำงานเป็นทีมเพื่อที่จะทำงานร่วมกับผู้อื่น มีทัศนคติที่ดีต่อการทำงาน สามารถเก็บเกี่ยวความรู้และทักษะประสบการณ์ให้ได้มากที่สุด ตัวแทนครูนิเทศ ตัวแทนนักศึกษาฝึกงานระบบทวิภาคี และตัวแทนศิษย์เก่ามีความเข้าใจและมีทัศนคติที่ดีในการส่งนักศึกษาระบบทวิภาคีออกไปฝึกประสบการณ์เช่นเดียวกัน ด้วยเหตุผลสำคัญ คือ การให้นักศึกษาได้ประสบการณ์ในการทำงานจริง การทำงานร่วมกับผู้อื่น เรียนรู้สภาพจริงในการทำงานและเตรียมความพร้อมในการประกอบอาชีพในอนาคต

ประเด็นที่ 2 ท่านมีความคิดและมีความคาดหวังต่อคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกงานระบบทวิภาคีอย่างไร

จากการสนทนากลุ่มย่อย พบว่า สถานประกอบการต้องการนักศึกษาเรื่องการใช้ภาษาที่ค่อนข้างดี มีความขยันและกระตือรือร้นในการทำงานและสามารถที่จะแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้ดี นอกจากนี้สถานประกอบการ หัวหน้างาน ยังต้องการให้สถานศึกษาสอนความรู้พื้นฐานที่จำเป็นในสาขาวิชาที่เรียนในหลักสูตร เพื่อสถานประกอบการจะได้ไปต่อยอดในเรื่องทักษะ ความรู้อื่น ๆ ได้ง่ายยิ่งขึ้น นอกจากนี้ยังต้องการให้นักศึกษามีวุฒิภาวะการควบคุมอารมณ์ ความมีระเบียบวินัยต่อตนเอง ซื่อสัตย์ มีความอดทนในการทำงาน ใฝ่เรียนรู้ รู้จักปรับตัวเข้ากับเพื่อนร่วมงานและหัวหน้างานในสภาพแวดล้อมของการทำงานในสถานประกอบการจริง

ประเด็นที่ 3 ท่านเกี่ยวข้องกับนักศึกษาฝึกงานระบบทวิภาคีจะสามารถช่วยอบรมสั่งสอน เสริมสร้างให้นักศึกษาฝึกงานมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีสมรรถนะหลักสมรรถนะทั่วไปและมีสมรรถนะวิชาชีพได้อย่างไร

จากการสนทนากลุ่มย่อย พบว่า สถานประกอบการต้องการเรื่องความซื่อสัตย์ ตรงต่อเวลา สิ่งที่ต้องแก้ไขปรับปรุง คือ ควรปฏิบัติงานไม่ตรงต่อเวลาของนักศึกษาฝึกงาน และการขาดงานโดยไม่มีเหตุอันควร ขาดความมีระเบียบวินัย ดังนั้น สิ่งที่สถานประกอบการ สถานศึกษา ครูนิเทศ หัวหน้างานต้องร่วมมือกันในการอบรมสั่งสอน เสริมสร้างความเข้าใจแก่นักศึกษาก่อนออกไปฝึกงาน สถานศึกษาต้องคัดเลือกสถานประกอบการที่ตรงกับสาขาวิชาของนักศึกษาให้มากที่สุด ครูนิเทศต้องเข้ามาร่วมอบรมสัมมนา แนะนำ ตรวจสอบบันทึกการฝึกงาน ให้คำปรึกษาแก่นักศึกษาในระหว่างการออกฝึกงานตลอดปีการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งทุกภาคส่วนต้องร่วมมือกันในการส่งนักศึกษา

ออกไปฝึกงานเพื่อให้นักศึกษาได้รับความรู้ ทักษะ ประสบการณ์และมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีสมรรถนะหลักและสมรรถนะทั่วไป สมรรถนะวิชาชีพตรงตามที่สถานประกอบการต้องการและ สถานประกอบการต้องการรับเข้าทำงานหลังจากฝึกงานเสร็จสิ้น

ประเด็นที่ 4 จากการที่สถานศึกษาส่งนักศึกษาาระบบทวิภาคีออกไปฝึกประสบการณ์ได้ เกิดปัญหาระหว่างออกฝึกงาน และมีการส่งตัวกลับของสถานประกอบการ ท่านจะมีแนวทางในการป้องกันปัญหาอย่างไร รวมถึงจะมีวิธีการแก้ไขปัญหาที่เคยเกิดขึ้น และอาจจะเกิดขึ้นในอนาคตได้อย่างไร

จากการสนทนากลุ่มย่อย พบว่า สถานศึกษาควรมีการคัดกรองนักศึกษา ก่อนเข้ารับ การฝึกงาน ทางแผนกวิชาเข้ามาพิจารณา การทดสอบทางด้านความพร้อมก่อนออกฝึกงาน พิจารณา ด้านวุฒิภาวะของนักศึกษา ปลูกฝังระเบียบวินัยและความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ ซึ่งปัญหาส่วนใหญ่ ที่เกิดขึ้นในการออกไปฝึกงานและสถานประกอบการส่งตัวกลับ คือ ปัญหาการขาดงาน การเข้า ทำงานสาย ขาดความกระตือรือร้น ขาดระเบียบวินัย การทะเลาะวิวาท ตัวแทนสถานประกอบการ แนะนำว่าให้นักศึกษาที่จะออกฝึกงานต้องทำข้อตกลงในการฝึกงานกับสถานประกอบการเหมือน การปฏิบัติงานจริง มีการกรอกใบสมัครงานตามแบบฟอร์มของบริษัท มีการศึกษาข้อบังคับและ กฎระเบียบในการทำงาน มีค่าตอบแทนและสวัสดิการให้เพื่อเป็นสิ่งจูงใจแต่อาจจะไม่ได้ในอัตรา เท่ากับพนักงานของบริษัท

และในอนาคตสิ่งที่ควรพยายามปรับปรุงมากที่สุด คือ ความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ ความ มีระเบียบวินัยของนักศึกษาฝึกงานระบบทวิภาคี

ประเด็นที่ 5 สรุปผลสะท้อนความคิดและการสื่อสารระหว่างผู้เข้าร่วมการสนทนาทั้ง 14 ท่าน และการสังเกตพฤติกรรมกรรมการมีปฏิสัมพันธ์ของผู้เข้าร่วมสนทนา ข้อเสนอแนะ ข้อค้นพบ และแนวคิดที่มีต่อความคาดหวัง ความพึงพอใจ ทิศนคติกับนักศึกษาฝึกงานระบบ ทวิภาคีไปในแนวทางใด

สรุปการสนทนากลุ่มย่อย พบว่า ตัวแทนสถานประกอบการมีทัศนคติที่ดีและมีความ พึงพอใจในระบบการศึกษาแบบทวิภาคี และมีความต้องการนักศึกษาฝึกงานระบบทวิภาคีเข้าไป ฝึกงานเป็นอย่างมาก เพื่อจะได้รับนักศึกษาเข้าทำงานได้เลยหลังจากฝึกประสบการณ์เสร็จแล้ว ซึ่งสถานประกอบการจะได้ไม่ต้องสอนงานอีก นอกจากนี้ยังมีความต้องการให้สถานศึกษาสอน ความรู้ขั้นพื้นฐานให้กับนักศึกษาในสาขาวิชาต่าง ๆ ก่อนให้นักศึกษาออกไปฝึกงาน เพื่อให้มี ฐานความรู้ในการไปฝึกงานว่าควรอยู่ในส่วนใดแผนกไหน ตัวแทนนักศึกษาระบบทวิภาคีมีมุมมอง ที่ดีต่อสถานประกอบการและต้องการฝึกงานให้ได้ความรู้และทักษะมากที่สุด

ตัวแทนนักศึกษาอยากได้คำตอบแทนหรือมีสวัสดิการด้านอื่น ๆ ให้บ้าง เพื่อเป็นแรงจูงใจในการฝึกงาน และสร้างความมุ่งมั่นในการฝึกงาน นักศึกษามีความเข้าใจในระบบทวิภาคีเป็นอย่างดี แต่ยังคงขาดความรู้พื้นฐาน การใช้ภาษาในการสื่อสาร ขาดความพร้อมในการทำงาน และขาดวุฒิภาวะ

ตัวแทนครูนิเทศและหัวหน้างานทวิภาคี มีความเข้าใจในระบบทวิภาคีเป็นอย่างดีและจะช่วยกันอบรมสั่งสอน เสริมสร้างให้คำแนะนำ ให้คำปรึกษาที่ดีเพื่อให้นักศึกษามีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีสมรรถนะหลัก สมรรถนะทั่วไป และสมรรถนะวิชาชีพในการทำงานและร่วมแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นกับนักศึกษาฝึกงานอย่างสม่ำเสมอต่อไป

สรุปผลสะท้อนความคิดและการสื่อสารระหว่างผู้ร่วมสนทนากลุ่มย่อยและการมีปฏิสัมพันธ์ของผู้ร่วมสนทนาเป็นไปด้วยดีร่วมกันเสนอแนะ แลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดเห็นในประเด็นต่าง ๆ แต่บรรยากาศค่อนข้างเป็นทางการอาจทำให้ตัวแทนนักศึกษาบางท่านไม่กล้าแสดงความคิดเห็นมากนัก

สรุปผลการสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group) จากกลุ่มสนทนาจำนวน 14 ราย มีความสอดคล้องกับผลการวิเคราะห์แบบสอบถามเพื่อการวิจัย โดยด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ คือ สถานประกอบการต้องการคุณลักษณะให้นักศึกษามีความตรงต่อเวลา มีความรับผิดชอบ ด้านสมรรถนะหลัก และสมรรถนะทั่วไป มีความต้องการให้นักศึกษามีความรู้ พัฒนาตนเอง มีมนุษยสัมพันธ์ และด้านสมรรถนะวิชาชีพ มีความรู้และทักษะในการใช้เครื่องมือ จากการสนทนากลุ่มย่อย พบว่า มีบางเรื่องที่สถานศึกษาควรนำไปปรับปรุง คือ ควรเพิ่มความรู้พื้นฐานด้านทักษะวิชาชีพให้นักศึกษา ก่อนส่งนักศึกษาไปฝึกงาน สถานประกอบการที่มีการให้คำตอบแทนและมีสวัสดิการดีจะสามารถทำให้นักศึกษาเกิดแรงจูงใจในการฝึกงานทำให้ไม่ขาดงาน ไม่ลา ไม่มาสาย และก่อนออกฝึกงานในสถานประกอบการควรมีการคัดกรองนักศึกษา และมีการคัดเลือกสถานประกอบการให้ตรงกับสาขาวิชาที่นักศึกษาเรียนจะทำให้ลดปัญหาการส่งตัวกลับของสถานประกอบการได้เป็นอย่างดี

ข้อค้นพบจากการสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group)

1. สถานประกอบการมีความต้องการนักศึกษาฝึกงานระบบทวิภาคีเข้าไปฝึกงานในสถานประกอบการเป็นจำนวนมาก เนื่องจากการฝึกงานใช้ระยะเวลาในการฝึก 1 ปี ทำให้มีความต่อเนื่องในการฝึกฝนทักษะความรู้และประสบการณ์มากกว่าการฝึกงานในระบบปกติ

2. สถานประกอบการต้องการจะรับสมัครนักศึกษาฝึกงานระบบทวิภาคีเข้าปฏิบัติงานเลยหลังจากที่ฝึกงานเสร็จแล้ว นักศึกษาจะได้มีงานทำและสถานประกอบการก็ไม่ต้องฝึกทักษะหรือสอนงานกันใหม่ ทำให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างต่อเนื่องซึ่งส่งผลดีทั้งนักศึกษาเองและสถานประกอบการ

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่อง “ความคาดหวังของสถานประกอบการที่มีต่อคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกงานระบบทวิภาคีของสถาบันอาชีวศึกษาในจังหวัดฉะเชิงเทรา” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคาดหวังของสถานประกอบการที่มีต่อคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกงานระบบทวิภาคีของสถาบันอาชีวศึกษาในจังหวัดฉะเชิงเทรา เพื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบความคาดหวังของสถานประกอบการที่มีต่อคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกงานระบบทวิภาคีของสถาบันอาชีวศึกษาในจังหวัดฉะเชิงเทรากับคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกงานระบบทวิภาคีตามสภาพจริง จำแนกตามข้อมูลส่วนบุคคลของสถานประกอบการที่ตอบแบบสอบถาม เป็นการศึกษาเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพเก็บข้อมูลเชิงลึก กลุ่มตัวอย่างของการศึกษา คือ สถานประกอบการ จำนวน 37 แห่ง (กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามมาจากเจ้าของสถานประกอบการ ตัวแทนสถานประกอบการ ฝ่ายทรัพยากรมนุษย์ หรือหัวหน้างานที่ส่งตัวนักศึกษา กลับเนื่องจากนักศึกษาฝึกงานมีปัญหาขาดงานติดต่อกันโดยไม่มีเหตุอันควร มาสาย ไม่เข้าฝึกงาน ทะเลาะวิวาท ไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบของบริษัทในปีการศึกษา 2559 จำนวน 22 แห่ง และปีการศึกษา 2560 จำนวน 15 แห่ง) โดยเครื่องมือในการศึกษา คือ แบบสอบถาม และการสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group) ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มย่อย จำนวน 14 ท่าน การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป เพื่อวิเคราะห์หาค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA)

5.1 สรุปผลการวิจัย

ในการศึกษาเรื่องความคาดหวังของสถานประกอบการที่มีต่อคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกงานระบบทวิภาคีของสถาบันอาชีวศึกษาในจังหวัดฉะเชิงเทรา จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 37 แห่ง จากผลการศึกษา พบว่า ค่าระดับความคาดหวังเฉลี่ยของความคาดหวังของสถานประกอบการที่มีต่อคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกงานระบบทวิภาคีของสถาบันอาชีวศึกษาในจังหวัดฉะเชิงเทรา พบว่าคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกงานระบบทวิภาคี ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิอาชีวศึกษาแห่งชาติ 3 ด้าน ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีระดับค่าเฉลี่ย 4.49 เป็นอันดับที่ 1 ด้านสมรรถนะวิชาชีพ มีระดับค่าเฉลี่ย 4.36 เป็นอันดับที่ 2 และด้านสมรรถนะหลักและสมรรถนะทั่วไป มีค่าเฉลี่ย 4.24 เป็นอันดับที่ 3 รวมทั้ง 3 ด้านมีค่าเฉลี่ย 4.36 อยู่ในระดับมาก

และผลการเปรียบเทียบความคาดหวังของสถานประกอบการที่มีต่อคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกงานระบบทวิภาคี พบว่า ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาที่แตกต่างกันส่งผลต่อความคาดหวังของสถานประกอบการไม่แตกต่างกัน ด้านสมรรถนะหลักและสมรรถนะทั่วไปของนักศึกษาที่แตกต่างกันส่งผล

ต่อความคาดหวังของสถานประกอบการแตกต่างกัน และด้านสมรรถนะวิชาชีพของนักศึกษาแตกต่างกัน ส่งผลต่อความคาดหวังของสถานประกอบการไม่แตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

สรุปผลการสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group) จากกลุ่มสนทนา จำนวน 14 ราย มีความสอดคล้องกับผลการวิเคราะห์แบบสอบถามเพื่อการวิจัย โดยด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ คือ สถานประกอบการต้องการคุณลักษณะให้นักศึกษามีความตรงต่อเวลา มีความรับผิดชอบ ด้านสมรรถนะหลัก และสมรรถนะทั่วไป มีความต้องการให้นักศึกษามีความรู้ พัฒนาตนเอง มีมนุษยสัมพันธ์ และด้านสมรรถนะวิชาชีพ มีความรู้และทักษะในการใช้เครื่องมือ จากการสนทนากลุ่มย่อย พบว่า มีบางเรื่อง ที่สถานศึกษาควรนำไปปรับปรุง คือ ควรเพิ่มความรู้พื้นฐานด้านทักษะวิชาชีพให้นักศึกษา ก่อนส่งนักศึกษาไปฝึกงาน ข้อค้นพบ คือ สถานประกอบการที่มีการให้ค่าตอบแทนและมีสวัสดิการดีจะสามารถทำให้นักศึกษาเกิดแรงจูงใจในการฝึกงานทำให้ไม่ขาดงาน ไม่ลา ไม่มาสาย และก่อนออกฝึกงานในสถานประกอบการควรมีการคัดกรองนักศึกษาและมีการคัดเลือกสถานประกอบการให้ตรงกับสาขาวิชา ที่นักศึกษาเรียนจะทำให้ลดปัญหาการส่งตัวกลับของสถานประกอบการได้เป็นอย่างดี

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยครั้งนี้ พบว่า มีประเด็นที่น่าสนใจนำมาอภิปรายดังนี้

1. ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ สถานประกอบการมีความคาดหวังต่อคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกงานระบบทวิภาคีด้าน ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับของสถานประกอบการมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.57 รองลงมา คือ มีความเคารพและยอมรับคำสั่งสอนของครูฝึกหรือหัวหน้างาน มีค่าเฉลี่ย 4.46 และตรงต่อเวลา มีความกระตือรือร้นในการทำงาน มีความอดทน เอาใจใส่ต่อการทำงาน มีค่าเฉลี่ย 4.43 ตามลำดับ

2. ด้านสมรรถนะหลักและสมรรถนะทั่วไป สถานประกอบการมีความคาดหวังต่อคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกงานระบบทวิภาคีด้าน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้มากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.59 รองลงมา คือ มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนร่วมงานและหัวหน้างาน มีค่าเฉลี่ย 4.57 และสามารถใช้อำนาจทางเทคนิคในวิชาชีพเพื่อการสื่อสารกับผู้อื่นให้เข้าใจ มีค่าเฉลี่ย 4.32 ตามลำดับ

3. ด้านสมรรถนะวิชาชีพ สถานประกอบการมีความคาดหวังต่อคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกงานระบบทวิภาคีด้าน นำความรู้ ทักษะ ประสบการณ์จากการฝึกงานมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการประกอบอาชีพในอนาคตมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.54 รองลงมา คือ มีความรู้และทักษะในการใช้เครื่องมือและอุปกรณ์ มีค่าเฉลี่ย 4.43 และประยุกต์ใช้เหตุผลในการฝึกฝนทักษะให้มีความชำนาญ มีค่าเฉลี่ย 4.41 ตามลำดับ เป็นเพราะในปัจจุบันสถานประกอบการต้องการคนที่ มีระเบียบวินัย ตรงต่อเวลา มีบุคลิกภาพที่เหมาะสม ตามความหมายราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2546 บุคลิกภาพ หมายถึง สภาพนิสัยจำเพาะคน ลักษณะจำเพาะตัวของแต่ละคน เพื่อเข้ารับการคัดเลือกเป็นพนักงาน

ต่อไป ซึ่งจากการศึกษาความคาดหวังของสถานประกอบการที่มีต่อคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกงานระบบ
 ทวิภาคีของสถาบันอาชีวศึกษาในจังหวัดฉะเชิงเทรา ผลการวิจัย พบว่า ความคาดหวังของสถาน
 ประกอบการที่มีต่อคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกงานระบบทวิภาคีมีความคาดหวังแตกต่างกันในด้าน
 สมรรถนะหลักและสมรรถนะทั่วไป ซึ่งได้แก่ ความรู้และทักษะการสื่อสาร การใช้เทคโนโลยี
 สารสนเทศ การทำงานร่วมกับผู้อื่น ส่วนในด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ได้แก่ คุณธรรม จริยธรรม
 จรรยาบรรณวิชาชีพ พฤติกรรมลักษณะนิสัย และทักษะทางปัญญาและด้านสมรรถนะวิชาชีพ มีความ
 คาดหวังไม่แตกต่างกัน มีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชยพล โปธิ (2548) ศึกษาเรื่อง “การศึกษา
 ความต้องการจำเป็นของสถานประกอบการที่มีต่อคุณลักษณะของนักศึกษาสาขาการโรงแรมที่เข้ารับ
 การฝึกอาชีพในระบบทวิภาคี” ผลการศึกษา พบว่า ความต้องการจำเป็นของสถานประกอบการที่มี
 ต่อคุณลักษณะของนักศึกษา สาขาการโรงแรม ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ที่เข้ารับ
 การฝึกอาชีพในระบบทวิภาคี ในฝ่ายห้องพัก ฝ่ายบริการอาหารและเครื่องดื่ม 4 ด้าน ได้แก่ ด้าน
 ความรู้ คือ ประเพณีสากล และไวยากรณ์ภาษาอังกฤษตามลำดับ ด้านทักษะ การแก้ปัญหาแขก
 ไม่พอใจด้วยความสุภาพ การแนะนำบริการต่าง ๆ ของทางโรงแรมให้กับแขกที่มาใช้บริการได้
 และสื่อสารภาษาอังกฤษกับแขกชาวต่างชาติ ด้านทัศนคติและพฤติกรรม การปรับตัวเข้ากับ
 สถานการณ์ องค์กรและผู้อื่น และการตรงต่อเวลาตามลำดับ และด้านบุคลิกภาพ คือ มีความ
 สุขภาพ อ่อนนุ่มและอัธยาศัยดี และสามารถดูแลตนเองให้ดูดีอยู่เสมอ นอกจากนี้ยังพบว่า ความ
 ต้องการจำเป็นของสถานประกอบการที่มีต่อคุณลักษณะของนักศึกษา สาขาการโรงแรมด้าน
 ทัศนคติและพฤติกรรมรวมทั้งบุคลิกภาพมีสูงกว่าด้านความรู้และทักษะ สอดคล้องกับงานวิจัยของ
 ธีรวัฒน์ อิมประคองศิลป์ (2552) ศึกษาเรื่อง “การศึกษาความต้องการคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ
 นักศึกษาฝึกงานแผนกอาหารและเครื่องดื่มของโรงแรม ในเขตกรุงเทพมหานคร” ผลการศึกษา พบว่า
 ความคิดเห็นที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาฝึกงาน คุณลักษณะด้านมนุษยสัมพันธ์และ
 คุณธรรมจริยธรรมมีความสำคัญมากที่สุด รองลงมา ด้านความรู้ทางวิชาชีพและความสามารถในการ
 ปฏิบัติงานแผนกอาหารและเครื่องดื่ม และด้านความรู้ทางวิชาพื้นฐาน การเปรียบเทียบคุณลักษณะ
 ที่พึงประสงค์ของนักศึกษาฝึกงาน พบว่า ด้านความรู้ทางวิชาพื้นฐาน พบว่า โดยรวมแตกต่างกัน
 ส่วนด้านความรู้ทางวิชาชีพและความสามารถในการปฏิบัติงานแผนกอาหารและเครื่องดื่ม และด้าน
 มนุษยสัมพันธ์และคุณธรรมจริยธรรม พบว่า โดยรวมไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ
 Gisela Dybowski (อ้างถึงใน นวลอนงค์ ธรรมเจริญ, 2558) สถาบัน BIBB : Federal Institute for
 Vocational Education and Training ได้ศึกษาเรื่อง “การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีและ
 ระบบการฝึกอบรมในเยอรมัน The Dual Vocational Education and Training System in
 Germany” ผลการวิจัย พบว่า ขอบเขตความรับผิดชอบที่จะประสบความสำเร็จในการจัดการ
 อาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ต้องคำนึงถึง 1) ความสามารถของบุคคลที่มีทักษะการตัดสินใจ ทำงานเป็น

ทีมร่วมกับผู้อื่นได้ สร้างแรงจูงใจ รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี 2) สมรรถนะของการปฏิบัติงาน ต้องมีเหตุผลในการตัดสินใจและมีเทคนิคในการแก้ไขปัญหา และ 3) สมรรถนะอาชีพต้องเชื่อมั่นในทักษะฝีมือของตนเองและเข้าใจสมรรถนะของอาชีพนั้น

5.3 ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

การศึกษาเรื่อง “ความคาดหวังของสถานประกอบการที่มีต่อคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกงานระบบทวิภาคีของสถาบันอาชีวศึกษาในจังหวัดฉะเชิงเทรา” ทำให้ผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะดังนี้

1. จากผลการศึกษาและการจัดสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group) ควรให้สถานศึกษาจัดอบรมและให้ความรู้ด้านคุณธรรมจริยธรรมแก่ครู-อาจารย์ บุคลากรทางการศึกษา เพื่อนำไปอบรมสั่งสอนนักเรียน-นักศึกษา ให้มีคุณธรรมและจริยธรรม มีระเบียบวินัย ตรงต่อเวลา มีความรับผิดชอบ

2. นำผลการศึกษาไปวางแผนพัฒนาปรับปรุงเพื่อเชิญสถานประกอบการต่าง ๆ เข้าร่วมหารือถึงแนวทางและวิธีการแก้ไขปัญหาการส่งนัักศึกษาระบบทวิภาคีออกไปฝึกงานจะก่อให้เกิดผลดีต่อนักศึกษาฝึกงาน สถานศึกษา และสถานประกอบการต่อไป

ข้อเสนอแนะเพื่อศึกษาครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาแนวทางและปัจจัยที่ช่วยแก้ไขปัญหาการส่งนัักศึกษาระบบทวิภาคีออกไปฝึกงานในสถานประกอบการเกี่ยวกับคุณลักษณะของนักศึกษาและพฤติกรรมของนักศึกษา

2. ควรศึกษาแนวทางในการสร้างความร่วมมือกับสถานประกอบการในการคัดเลือกนัักศึกษาระบบทวิภาคีออกไปฝึกงานในสถานประกอบการให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2556) **กรอบมาตรฐานคุณวุฒิอาชีวศึกษาแห่งชาติ**. ประกาศ
กระทรวงศึกษาธิการ. กรุงเทพมหานคร : กระทรวงศึกษาธิการ.
- กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน. (2547) **การจัดทดสอบมาตรฐานฝีมือเครื่องหลักสูตร และปลายหลักสูตร
ระบบทวิภาคี**. ตีพิมพ์ : วิทยาลัยเทคนิคตรัง.
- กองแผนงาน กรมอาชีวศึกษา. (2545) **สรุปรายงานการประเมินผลการดำเนินงานอาชีวศึกษา
ระบบทวิภาคี ประจำปีงบประมาณ 2545**. กรุงเทพมหานคร : พิมพ์สวย.
- กัลยา วาณิชย์ปัญญา. (2545) **การวิเคราะห์เชิงปริมาณ**. กรุงเทพมหานคร : ธรรมสาร.
- กรพิรัช ปันรอด. (2542) **สภาพและปัญหาการฝึกงานของนักเรียน แผนกวิชาช่างอิเล็กทรอนิกส์
วิทยาลัยเทคนิคลำพูน**. ค้นคว้าอิสระ ศศ.ม. (สาขาวิชาอาชีวศึกษา) เชียงใหม่ :
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- เกชา ลาวัลวัฒน์. (2536) **รูปแบบความร่วมมือระหว่างภาครัฐเอกชนในการผลิตบุคลากร**.
กรุงเทพมหานคร : สำนักที่ปรึกษาเศรษฐกิจเครือเจริญโภคภัณฑ์.
- เกวรินทร์ ฉันทนะสุขศิลป์ และคณะ. (2558) **การศึกษาปัญหาในการฝึกปฏิบัติงานและปัจจัย
ซึ่งส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษา สาขาวิชาภาษาจีนธุรกิจ
สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์**. งานวิจัย คณะศิลปศาสตร์และคณะบริหารธุรกิจ.
กรุงเทพมหานคร : สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์.
- โครงการสหกิจศึกษาและพัฒนาอาชีพ. (2543) **คู่มือสหกิจศึกษา**. นครราชสีมา : มหาวิทยาลัย
เทคโนโลยีสุรนารี.
- จรรยา ชูลาภ. (2535) **การจัดการศึกษาระบบทวิภาคี**. กรุงเทพมหานคร : กรมอาชีวศึกษา.
- จตุพร อัสวโสภณ. (2544) **บทบาทที่คาดหวังกับบทบาทที่ปฏิบัติจริงในการปฏิบัติงานของ
อาจารย์สถาบันราชภัฏนครศรีธรรมราช ตามการรับรู้ของอาจารย์และนักศึกษา**. งานวิจัย
ทุนสนับสนุนจากเงินบำรุงการศึกษา. นครศรีธรรมราช : สถาบันราชภัฏนครศรีธรรมราช.
- ชยพล โพธิ. (2548) **การศึกษาความต้องการความจำเป็นของสถานประกอบการที่มีต่อ
คุณลักษณะของนักศึกษาสาขาการโรงแรมที่เข้ารับการฝึกอาชีพในระบบทวิภาคี**.
วิทยานิพนธ์ คอ.ม. (สาขาวิชาบริหารอาชีวะและเทคนิคศึกษา) กรุงเทพมหานคร
: บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- ณรงค์ ฤทธิเดช. (2552) **การพัฒนารูปแบบการดำเนินการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ระดับอาชีวศึกษาจังหวัด โดยใช้กระบวนการเครือข่ายศูนย์กำลังคนอาชีวศึกษาจังหวัด.** วิทยานิพนธ์ ปร.ด. ภาควิชาครุศาสตร์เครื่องกล (สาขาวิชาวิจัยและพัฒนาการสอนเทคนิคศึกษา) กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- ดำรง ชื่อสัตย์. (2546) **การจัดการอาชีวศึกษาโดยความร่วมมือระหว่างสถาบันการอาชีวศึกษากับสถานประกอบการในภาคตะวันออก.** วิทยานิพนธ์ คอ.ม. (สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา) กรุงเทพมหานคร : สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- ดำรงค์ ชัยสนิทธิ. (2536) **การบริหารการค้าปลีก.** กรุงเทพมหานคร : สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตพณิชยการพระนคร.
- ทวีชัย ยงทัศนีย์. (2544) **คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพตามความต้องการของสถานประกอบการในเขตพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก.** ปริญญาโท กศ.ม. (การบริหารการศึกษา) ชลบุรี : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ทรงสิริ วิชิรานนท์. (2556) **คุณลักษณะพลเมืองดีของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร.** กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร วิทยาเขตโชติเวช.
- ธีรรัตน์ กิจจาร์กำษ์. (2542) **คุณธรรมสำหรับผู้บริหารโครงการตำราวิชาการราชภัฏเฉลิมพระเกียรติ เนื่องในวโรกาส พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเจริญพระชนมพรรษา 6 รอบ.** เพชรบูรณ์ : คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏเพชรบูรณ์.
- ธีรวัฒน์ อิมประคองศิลป์. (2552) **การศึกษาความต้องการคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาฝึกงานแผนกอาหารและเครื่องดื่มของโรงแรม ในเขตกรุงเทพมหานคร.** งานวิจัย กรุงเทพมหานคร : คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- นงลักษณ์ สุทธิวัฒน์พันธ์. (2545) **พัฒนาบุคลิกผู้นำและนักบริหาร.** กรุงเทพมหานคร : เอมี เทรตติ้ง.
- นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์. (2534) **ก้าวเข้าสู่ผู้บริหาร.** กรุงเทพมหานคร : บัณฑิตวิทยาลัย คณะครุศาสตร์ ภาควิชาบริหารการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นวลอนงค์ ธรรมเจริญ. (2558) **การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีโรงเรียนในโรงงานแบบบูรณาการ.** วิทยานิพนธ์ ปร.ด. (สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษาและเทคนิคศึกษา) กรุงเทพมหานคร : บัณฑิตวิทยาลัย ภาควิชาบริหารเทคนิคศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- บันลือ พฤกษ์วัน. (2535) การนิเทศภายในโรงเรียน. กรุงเทพมหานคร : พี.เอ็น.
- พิทยา ชินะจิตพันธ์. (2553) รูปแบบการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี สาขาช่างอุตสาหกรรม. วิทยานิพนธ์ ปร.ด. ภาควิชาบริหารเทคนิคศึกษา (สาขาวิชาการบริหารอาชีวและเทคนิคศึกษา) กรุงเทพมหานคร : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- พรพิมล รียาย และคณะ. (2555) ความคาดหวังของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 2555 ที่มีต่อเนื้อหารายวิชาการศึกษาระดับอุดมศึกษา. เชียงใหม่ : สถาบันวิจัยมหาวิทยาลัยนอร์ท-เชียงใหม่.
- มยุรี บุญบัง. (2554) ความคาดหวัง และการรับรู้จริงของพนักงานต่อคุณภาพการให้บริการ การจ้างงานบุคคลภายนอก ของ ธนาคารธนาชาติ จำกัด (มหาชน) สำนักงานใน กรุงเทพมหานคร. สารนิพนธ์ บธ.ม. (สาขาวิชาการจัดการ) กรุงเทพมหานคร : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- มงคล วานิก. (2539) ความคิดเห็นของสถานประกอบการที่มีต่อการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี. ปรียญานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา) เชียงใหม่ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ยุคลธร เขตพงษ์. (2546) ปัญหาและอุปสรรคในการรับนักศึกษาเข้าฝึกงาน ตามแนวคิดของสถานประกอบการ : กรณีศึกษา นักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะบริหารธุรกิจ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตพณิชยการพระนคร. งานวิจัย กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร วิทยาเขตพณิชยการพระนคร.
- ยนต์ ชุ่มจิต. (2541) ความเป็นครู. กรุงเทพมหานคร : โอ.เอส.พรีนติ้งเฮ้าส์.
- รวีวรรณ ชินะตระกูล. (2549) การวางแผนการศึกษาทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ในระดับอาชีวศึกษาและอุดมศึกษา. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานการอาชีวศึกษา.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2546) พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542. กรุงเทพมหานคร : นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์.
- รุ่งทิwa มุสิทธิ์มณี. (2558) ความคาดหวังของผู้บริโภคชาวไทยต่อการใช้บริการฟิตเนสเซ็นเตอร์. วิทยานิพนธ์ นศ.ม. (สาขาวิชาการสื่อสารการตลาด) ชลบุรี : คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- วรรณมา สุขสำราญ. (2549) การศึกษาสภาพปัญหาของสถานประกอบการที่มีต่อการจัดฝึก
ประสบการณ์วิชาชีพ ของสถาบันอาชีวศึกษาในจังหวัดจันทบุรี. วิทยานิพนธ์ คอ.ม.
 (สาขาการบริหารการศึกษา) จันทบุรี : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- วิจิตร อวาทกุล. (2535) **เทคนิคคุณลักษณะผู้นำ.** กรุงเทพมหานคร : บพิธ.
- วิทยา จันทรคล้าย. (2546) **การพัฒนาความร่วมมือระหว่างสถานประกอบการกับสถานศึกษาใน
 การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ของวิทยาลัยการอาชีพวารินชำราบ.** วิทยานิพนธ์
 กศ.ม. (สาขาวิชาการบริหารการศึกษา) มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
 มหาสารคาม.
- วีรพันธ์ สติพิงศ์. (2542) **ความหมายอาชีวศึกษา.** [ออนไลน์] แหล่งที่มา : matichon.co.th/
 yvoth/yvoth.php? tagsub. (31 พฤษภาคม 2560)
- สินชัย เก่งนำชัยตระกูล. (2547) **รูปแบบการพัฒนาอาจารย์ผู้สอนวิชาช่างกลโรงงานและ/หรือ
 เทคนิคการผลิตโดยความร่วมมือระหว่างสถาบันการอาชีวศึกษากับสถานประกอบการ.**
 วิทยานิพนธ์ ปร.ด. (สาขาวิชาวิจัยและพัฒนาหลักสูตร) กรุงเทพมหานคร : ภาควิชาบริหาร
 เทคนิคศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- สิริชัย นัยกองศิริ. (2554) **การพัฒนาารูปแบบการจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี
 โดยบูรณาการการสอนในสถานประกอบการ.** วิทยานิพนธ์ ปร.ด. (สาขาวิชาวิจัยและ
 พัฒนาการสอนเทคนิคศึกษา) ภาควิชาครุศาสตร์เครื่องกล กรุงเทพมหานคร :
 บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- สง่า ภูสีฤทธิ์. (2550) **การศึกษาความคาดหวังและความพึงพอใจของสถานประกอบการใน
 จังหวัดมหาสารคามที่มีต่อนักศึกษาฝึกงานวิทยาลัยเทคนิคมหาสารคาม.** วิทยานิพนธ์
 คอ.ม. มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัย
 ราชภัฏมหาสารคาม.
- สงวน ศรีราม. (2548) **การศึกษาปัญหาและแนวทางการฝึกงานของนักศึกษาระบบทวิภาคี สาขา
 เครื่องมือกล และซ่อมบำรุง สถาบันการอาชีวศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 6.**
 วิทยานิพนธ์ ปร.ด. (สาขาวิชาวิจัยและพัฒนารสอนเทคนิคศึกษา) กรุงเทพมหานคร :
 ภาควิชาครุศาสตร์เครื่องกล บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- สนอง โลหิตวิเศษ. (2549) **ภารกิจอาชีวศึกษากับการฝึกอบรมวิชาชีพ.** [ออนไลน์] แหล่งที่มา :
<http://www.edu.swu.ac.th/ae2websnong2web012web451/vocational2.htm>.
 (5 พฤษภาคม 2560)

บรรณานุกรม (ต่อ)

- สมจันทร์ ปัญญาทิพย์. (2549) การศึกษาปัญหาการส่งนักศึกษาออกฝึกงานในสถานประกอบการ
ของสถาบันอาชีวศึกษา จังหวัดหนองคาย. วิทยานิพนธ์ คอ.ม. (สาขาการบริหารการศึกษา)
มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- สมชาติ กิจยรรยง. (2544) ความฉลาดรู้ของผู้นำ. กรุงเทพมหานคร : เอ็กซ์เปอร์เน็ท.
- สมนิต พนมยงค์. (2547) สภาพและปัญหาของสถานประกอบการในการจัดการอาชีวศึกษา
ร่วมกับสถานศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 5. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม.
(สาขาการบริหารการศึกษา) กรุงเทพมหานคร : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2560) สรุปสาระสำคัญแผนพัฒนา
เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12. [ออนไลน์] แหล่งที่มา :
<http://www.nesdb.go.th/download/plan12/.pdf> (4 เมษายน 2561)
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ
พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. ม.ป.ท. : ป.ม.พ.
- สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. (2551) พระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2551.
ม.ป.ท. : ป.ม.พ.
- _____. (2556) แนวปฏิบัติการจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษาทวิภาคี ตามประกาศ
กระทรวงศึกษาธิการ เรื่องมาตรฐานการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี พ.ศ. 2556.
กรุงเทพมหานคร : ศูนย์อาชีวศึกษาระบบทวิภาคี.
- _____. (2549) “รายงานผลการศึกษาความต้องการกำลังคนของกลุ่มอุตสาหกรรม”
กรุงเทพมหานคร : สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา. (2554) แนวทางการปฏิบัติตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ
ระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2554. กรุงเทพมหานคร : กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานโครงการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี. (2541) เอกสารประกอบการจัดการอาชีวศึกษาระบบ
ทวิภาคี. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานโครงการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี.
- สำนักงานมาตรฐานอาชีวศึกษาและวิชาชีพ. (2550) แนวปฏิบัติการดำเนินการฝึกงาน พ.ศ.
2550. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2552) ข้อเสนอการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง
(พ.ศ. 2552-2561). กรุงเทพมหานคร : กระทรวงศึกษาธิการ.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- อรัญ บัวสุวรรณ. (2543) **คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของแรงงานระบบกลางตามทัศนะของผู้จัดการฝ่ายบุคคลโรงแรมในเขตพื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออก**. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา) ชลบุรี : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- อริยา คูหา. (2546) **แรงจูงใจและอารมณ์**. ปัตตานี : ภาควิชาจิตวิทยาและการแนะแนว มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี.
- อังสุมาลิน จำนงชอบ และ รชตวัน ลิ้มกาญจนานา. (2553) **การรับรู้ ความคาดหวัง ความพึงพอใจ ของแหล่งฝึกงานต่อการปฏิบัติงานของนิสิตสาขาการจัดการท่องเที่ยว วิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยนเรศวร**. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- อิทธิศักดิ์ อีสรานุกุลเดช. (2546) **การศึกษาความคิดเห็นของสถานประกอบการที่มีผลต่อการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยเทคนิคจันทบุรีและวิทยาลัยเทคนิคระยอง**. ปรินญาณินพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา) จันทบุรี : บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏรำไพพรรณี.
- อรทัย ชุ่มเย็น และ รยวดี ผดุงกาญจน์. (2557) **การศึกษาระดับความคาดหวังและความพึงพอใจของหัวหน้างานที่มีต่อคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกงานสาขาวิชาการโรงแรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ**. สารนิพนธ์ กรุงเทพมหานคร : คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ.
- Best, (1981) **Reserch in Education**. New Delhi : Prentice-Hall of India Private Limited.
- Carson, R.S. (1971) "Actual ideal role Perceptions of the Elementary Principals as Seen by Superintendents, Teachers and elementary Principals"
Dissertation Abstracts International. 32 (7) page 2333 A.
- Good, Carter V. (1973) **Dictionary of Education**. New York : McGraw-Hill Book Company.
- Mason, R.E.; Haines, P.G., and Furtado, L.T. (1981) **Cooperative occupational education**. Danville : The Inter-State Printers & Publishers, Inc.
- Munch, Joachim. (1991) **Vocational Education and Training in Germany**. Third Edition Landham : UNIPUB, Assembly Drive.
- Sandler, Steven J. (1968) "Perceptions of the Actual and Role of Public School Superintendents in Texas"
Dissertation Abstracts International. 29 (6) page 196.

บรรณานุกรม (ต่อ)

Theodorakis, A. & Nassis, P. (2005) “Customer’ expectation of service in greek fitness centers” **Managing Service Quality : ABI/INFORM Complete**. 15 (3) page 245-257.

UNESCO. (1992) **Curriculum Development in Technical and Vocational Education**. N.pl : Paris.

Vroom, V.H. (1964) **Work and Motivation**. New York : John Wiley & Sons.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

เอกสารรับรองจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัย

เรียนรู้เพื่อรับใช้สังคม

เอกสารรับรอง

(Certificate of Exemption)

คณะกรรมการจริยธรรมการวิจัย

มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

วันที่ 25 มิถุนายน 2561

ชื่อเรื่อง ความคาดหวังของสถานประกอบการที่มีต่อคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกงาน
ระบบทวิภาคีของสถาบันอาชีวศึกษาในจังหวัดฉะเชิงเทรา

ชื่อนักวิจัย/หัวหน้าโครงการ นางสาวสวิตา บุญประคอง
คณะวิชา/หลักสูตร หลักสูตรการจัดการมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการจัดการอุตสาหกรรม

มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

ขอรับรองว่า งานวิจัยดังกล่าวข้างต้นได้ผ่านการพิจารณาเห็นชอบโดยสอดคล้องกับ
ประกาศเขตสงวนสิทธิ จากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัย มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

ลงนาม

(รองศาสตราจารย์ ดร.จริยาวัตร คมพัยค์ม์)
ประธานคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัย
มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

วันที่รับรอง

วันที่ 25 มิถุนายน 2561

เลขที่รับรอง

อ.674/2561

วันที่ให้การรับรอง: 25 มิถุนายน 2561

วันหมดอายุใบรับรอง: 24 มิถุนายน 2563

ภาคผนวก ข

หนังสือขอความอนุเคราะห์ตรวจเครื่องมือวิจัย

 วิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี	มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ บันทึกข้อความ
หน่วยงาน คณะบริหารธุรกิจ ที่ มฉก.0103/ว.344 เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตรวจเครื่องมือวิจัย เรียน อาจารย์ ดร.วิรัตน์ ทองรอด	โทร. 1522,1514 วันที่ 3 เมษายน 2561

ด้วย นางสาวสรริดา บุญประคอง นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรการจัดการมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการอุตสาหกรรม คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ อยู่ระหว่างการเก็บข้อมูลเพื่อทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ความคาดหวังของสถานประกอบการที่มีต่อนักศึกษามีงานระบบทวิภาคีของสถาบันอาชีวศึกษาในจังหวัดฉะเชิงเทรา” เพื่อนำไปเป็นหลักฐานประกอบในการศึกษาวิชา IM8996 วิทยานิพนธ์ 2

หลักสูตรการจัดการมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการอุตสาหกรรม คณะบริหารธุรกิจ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิ ตรวจเครื่องมือวิจัยแบบสอบถามและ/หรือแบบสัมภาษณ์ ตามที่แนบมาพร้อมกันนี้ จักขอบคุณยิ่ง

คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์จรรยา ยอดตันิต)
 รองคณบดี ปฏิบัติการแทน
 คณบดีคณะบริหารธุรกิจ

เรียนรู้ออนไลน์ได้ทุกวัน

มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

บันทึกข้อความ

หน่วยงาน คณะบริหารธุรกิจ

โทร. 1522,1514

ที่ มฉก.0103/ว.344

วันที่ 3 เมษายน 2561

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตรวจเครื่องมือวิจัย

เรียน อาจารย์ ดร.สิทธิโชค สิ้นรัตน์

ด้วย นางสาวสริตา บุญประคอง นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรการจัดการมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการอุตสาหกรรม คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ อยู่ระหว่างการเก็บข้อมูลเพื่อทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "ความคาดหวังของสถานประกอบการที่มีต่อนักศึกษามิถิงานระบบทวิภาคีของสถาบันอาชีวศึกษาในจังหวัดฉะเชิงเทรา" เพื่อนำไปเป็นหลักฐานประกอบในการศึกษาวิชา IM8996 วิทยานิพนธ์ 2

หลักสูตรการจัดการมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการอุตสาหกรรม คณะบริหารธุรกิจ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิ ตรวจเครื่องมือวิจัยแบบสอบถามและ/หรือแบบสัมภาษณ์ ตามที่แนบมาพร้อมกันนี้ จักขอบคุณยิ่ง

คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์จรรยา ยอดนิล)

รองคณบดี ปฏิบัติการแทน

คณบดีคณะบริหารธุรกิจ

มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

HUICHIEW CHALERMPRAKIET UNIVERSITY

18/18 ถนนพหลโยธิน กม.18 (บางนา-ตราด) อ.บางพลี จ.สมุทรปราการ 10540

18/18 Debaratana Road, k.m. 18 (Bangna-Trat) Banglee District, Samutprakarn 10540, THAILAND

โทร. 0-2312-6300 โทรสาร 0-2312-6237 Tel. (662) 312-6300-75 Fax. (662) 312-6237

เรียนรู้ออนไลน์เพื่อรับใช้สังคม <http://www.hcu.ac.th>

มจก.ก.016

ที่ มจก.0103/ว.568

10 กรกฎาคม 2561

เรื่อง ขอบขออนุญาตตรวจเครื่องมือวิจัย

เรียน คุณประมิน อินทร์ชู

ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ บริษัท เอส.พี.เอส.อินเตอร์เทค จำกัด

ด้วย นางสาวสรिता บุญประคอง นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรการจัดการมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการอุตสาหกรรม คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ อยู่ระหว่างการเก็บข้อมูลเพื่อทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ความคาดหวังของสถานประกอบการที่มีต่อคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกงานระบบวิภาติของสถาบันอาชีวศึกษาในจังหวัดฉะเชิงเทรา” เพื่อนำไปเป็นหลักฐานประกอบในการศึกษาวิชา IM8996 วิทยานิพนธ์ 2

หลักสูตรการจัดการมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการอุตสาหกรรม คณะบริหารธุรกิจ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิ ตรวจสอบเครื่องมือวิจัยแบบสอบถามและ/หรือแบบสัมภาษณ์ ตามที่แนบมาพร้อมกันนี้

คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านในครั้งนี้ และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ หากท่านต้องการข้อมูลเพิ่มเติมโปรดติดต่อ นางสาวสรिता บุญประคอง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์จรยา ยอดทนีส)

รองคณบดี ปฏิบัติการแทน

คณบดีคณะบริหารธุรกิจ

คณะบริหารธุรกิจ

โทร. 0 - 2312 - 6300 ต่อ 1484,1522 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จตุระ ระบอบ)

ภาคผนวก ค

แบบฟอร์มการตรวจสอบข้อคำถามกับความสอดคล้องของเครื่องมือโดยผู้เชี่ยวชาญ

ชื่อผู้เชี่ยวชาญ .....

คำชี้แจง

ขอให้ท่านพิจารณาแบบสอบถามแต่ละข้อมีความสอดคล้องกับเนื้อหาที่ต้องการวัดหรือไม่ มากน้อยเพียงใด กำหนดให้

- +1 หมายถึง ข้อคำถามที่มีความสอดคล้องกับเนื้อหา
 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามมีความสอดคล้องกับเนื้อหา
 -1 หมายถึง ข้อคำถามไม่สอดคล้องกับเนื้อหา

ข้อที่	ข้อคำถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ความคิดเห็นเพิ่มเติม
		+1	0	-1	
	ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์				
1.	มีทัศนคติที่ดีต่อสถานประกอบการ				
2.	มีความเคารพและยอมรับคำสั่งสอนของครูฝึกหรือหัวหน้างาน				
3.	มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่				
4.	ตรงต่อเวลา				
5.	มีความกระตือรือร้นในการทำงาน				
6.	มีอัธยาศัยดี สุภาพเรียบร้อย				
7.	มีความอดทน เอาใจใส่ต่อการทำงาน				
8.	มีไหวพริบและสติปัญญา				
9.	มีความรอบคอบในการทำงาน				
10.	ปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับของสถานประกอบการ				

ข้อที่	ข้อความ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ความคิดเห็นเพิ่มเติม
		+1	0	-1	
	ด้านสมรรถนะหลักและสมรรถนะทั่วไป				
1.	มีความรู้ในงานที่ได้รับมอบหมาย				
2.	สามารถใช้ศัพท์เทคนิคในวิชาชีพเพื่อสื่อสารกับผู้อื่นให้เข้าใจ				
3.	ชวนขวยหาความรู้ทางวิชาชีพเพิ่มเติมให้ทันสมัย				
4.	มีความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศ				
5.	สามารถคิดคำนวณ วิเคราะห์เสนอแนวทางการแก้ไขปัญหา				
6.	พัฒนาตนเองให้มีความรู้ด้านวิทยาศาสตร์เป็นนักประดิษฐ์				
7.	สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้				
8.	มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนร่วมงานและหัวหน้างาน				
9.	มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ สร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ				
10.	มีความสามารถเรียนรู้จัดการและพัฒนางานให้ผลงานมีประสิทธิภาพ				

ข้อที่	ข้อความ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ความคิดเห็นเพิ่มเติม
		+1	0	-1	
	ด้านสมรรถนะวิชาชีพ				
1.	สามารถแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้				
2.	สามารถใช้ความรู้ในสาขาวิชาชีพไปประยุกต์ใช้ในการทำงาน				
3.	ประยุกต์ใช้เหตุและผลในการฝึกฝนทักษะให้มีความชำนาญ				
4.	มีความรู้และทักษะในการใช้เครื่องมือและอุปกรณ์ต่าง ๆ				
5.	สามารถจัดระบบการทำงานให้เกิดความคล่องตัวและรวดเร็ว				
6.	ประยุกต์ใช้ความรู้และทักษะในการปฏิบัติงานจริง				
7.	สามารถวางแผนสร้างอาชีพของตนเองได้อย่างเหมาะสมในอนาคต				
8.	วิเคราะห์ความเป็นไปได้ในการประกอบอาชีพให้ประสบความสำเร็จ				
9.	ปรับเปลี่ยนแผนการทำงานที่หลากหลาย				
10.	นำความรู้ทักษะประสบการณ์จากการฝึกงานมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการประกอบอาชีพในอนาคตได้เป็นอย่างดี				

ข้อที่	ข้อความ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ความคิดเห็นเพิ่มเติม
		+1	0	-1	
	ด้านสภาพปัญหาที่เกิดจากการฝึกงานในสถานประกอบการ				
1.	สถานประกอบการไม่มีความพร้อมในการรับนักศึกษาฝึกงาน				
2.	นักศึกษาฝึกงานยังขาดความพร้อมในการฝึกงาน				
3.	นักศึกษามีทัศนคติที่ไม่ดีต่อการฝึกงานและสถานประกอบการที่เข้าฝึกงาน				
4.	สถานศึกษา นักศึกษาฝึกงาน และสถานประกอบการขาดการประสานงานที่ดี				
5.	นักศึกษาขาดความเข้าใจ ขาดความตระหนักของการฝึกงาน				
6.	สถานประกอบการไม่มีครูฝึกที่จะคอยสั่งสอนนักศึกษาฝึกงาน				
7.	นักศึกษาไม่มีทักษะทางด้านภาษาที่จะสื่อสารกับชาวต่างชาติ				
8.	นักศึกษาขาดทักษะในการใช้เครื่องมือและอุปกรณ์ที่ทันสมัย				
9.	สถานศึกษาไม่ได้ให้ความสนใจการออกฝึกงานของนักศึกษา				
10.	ปัญหาอื่น ๆ โปรดระบุ				

ภาคผนวก ง
หนังสือขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม

	<p>มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ HUACHEW CHALERM PRAKIET UNIVERSITY 18/18 ถนนพหลโยธิน กม.ที่ 18 (บางปะนน) บางเขน กรุงเทพฯ 10240 18/18 Chulalongkorn Road, km. 18 (Bangpra-Nad) Bangkok District, Samutprakan 10240, THAILAND Tel. 0-2312-6300 โทรสาร 0-2312-4231 Fax. (0662) 312-6300-73 Fax. (0662) 312-4237 เว็บไซต์: http://www.hcu.ac.th</p>	มฉก.016
เขียนขึ้นเพื่อรับใช้สังคม		
ที่	มฉก.0103/ว.591	
16 กรกฎาคม 2561		
เรื่อง	ขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม	
เรียน	เจ้าของสถานประกอบการ /ผู้จัดการฝ่ายทรัพยากรมนุษย์ / หัวหน้างาน	
<p>ด้วย นางสาวสรีดา บุญประคอง นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรการจัดการมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการอุตสาหกรรม คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ อยู่ระหว่างการเก็บข้อมูลเพื่อทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "ความคาดหวังของสถานประกอบการที่มีต่อคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกงานระบบวิภาคิของสถาบันอาชีวศึกษาในจังหวัดฉะเชิงเทรา" เพื่อนำไปเป็นหลักฐานประกอบในการศึกษาวิชา IM8996 วิทยานิพนธ์ 2</p>		
<p>หลักสูตรการจัดการมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการอุตสาหกรรม คณะบริหารธุรกิจ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม ตามที่แนบมาพร้อมกันนี้</p>		
<p>คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านในครั้งนี้ และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ หากท่านต้องการข้อมูลเพิ่มเติมโปรดติดต่อ นางสาวสรีดา บุญประคอง เบอร์โทรฯ 089-6040689</p>		
ขอแสดงความนับถือ		
		
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์จรรยา ยอดนิล)		
รองคณบดี ปฏิบัติการแทน		
คณบดีคณะบริหารธุรกิจ		
คณะบริหารธุรกิจ		
โทร. 0 - 2312 - 6300 ต่อ 1484,1522 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชุตินะ ระบอบ)		

ภาคผนวก จ

แบบสอบถาม

การวิจัยเรื่อง : เรื่อง ความคาดหวังของสถานประกอบการที่มีต่อคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกงาน
ระบบทวิภาคีของสถาบันการอาชีวศึกษาในจังหวัดฉะเชิงเทรา

แบบสอบถามชุดนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษาวิจัยเรื่อง ความคาดหวังของสถานประกอบการที่มีต่อคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกงานระบบทวิภาคีของสถาบันการอาชีวศึกษาในจังหวัดฉะเชิงเทรา เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการทำวิทยานิพนธ์ในระดับปริญญาโท หลักสูตรการจัดการมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

ดังนั้น จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริง ซึ่งผู้วิจัยจะเก็บข้อมูลจากแบบสอบถามไว้เป็นความลับ โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 4 ตอน ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลสภาพทั่วไปของเจ้าของสถานประกอบการหรือตัวแทนสถานประกอบการที่ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับความคาดหวังของสถานประกอบการที่มีต่อคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกงานระบบทวิภาคี ของสถาบันการอาชีวศึกษาในจังหวัดฉะเชิงเทรา

ตอนที่ 3 สภาพปัญหาที่เกิดจากการฝึกงานในสถานประกอบการของนักศึกษาฝึกงานระบบทวิภาคีของสถาบันการอาชีวศึกษาในจังหวัดฉะเชิงเทรา

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของสถานประกอบการ (ทั้งที่คาดหวังและสภาพที่เป็นจริง)

สรिता บุญประคอง

ผู้วิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง ความคาดหวังของสถานประกอบการที่มีต่อคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกงานระบบทวิภาคี
ของสถาบันการอาชีวศึกษาในจังหวัดฉะเชิงเทรา

ตอนที่ 1 ข้อมูลสภาพทั่วไปของเจ้าของสถานประกอบการหรือตัวแทนสถานประกอบการที่ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง หน้าคำตอบที่ตรงกับสภาพความเป็นจริง แต่ละข้อเลือกได้เพียง 1 ตัวเลือก กรุณาตอบทุกข้อคำถาม

1. เพศ

1. ชาย 2. หญิง

2. วุฒิการศึกษาสูงสุดของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. ต่ำกว่าปริญญาตรี 2. ปริญญาตรี
 3. สูงกว่าปริญญาตรี

3. ตำแหน่งหน้าที่ในปัจจุบัน

1. เจ้าของกิจการ 2. ผู้บริหาร
 3. หัวหน้างาน 4. อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

4. ประสบการณ์การทำงาน

1. น้อยกว่า 5 ปี 2. 5 ปี ไม่เกิน 10 ปี
 3. 10 ปี ไม่เกิน 15 ปี 4. 15 ปีขึ้นไป

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับความคาดหวังของสถานประกอบการที่มีต่อคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกงานระบบทวิภาคี ของสถาบันการอาชีวศึกษาในจังหวัดฉะเชิงเทรา

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ระดับความคาดหวังท้ายข้อความแต่ละข้อ เพียง 1 ระดับ โดยถือเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

5 คะแนน	หมายถึง	คาดหวังมากที่สุด
4 คะแนน	หมายถึง	คาดหวังมาก
3 คะแนน	หมายถึง	คาดหวังปานกลาง
2 คะแนน	หมายถึง	คาดหวังน้อย
1 คะแนน	หมายถึง	คาดหวังน้อยที่สุดควรปรับปรุง

และทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ระดับสภาพที่เป็นจริง เพียง 1 ระดับ ดังนี้

มากที่สุด	หมายถึง	ระดับสภาพที่เป็นจริงมากที่สุด
มาก	หมายถึง	ระดับสภาพที่เป็นจริงมาก
ปานกลาง	หมายถึง	ระดับสภาพที่เป็นจริงปานกลาง
น้อย	หมายถึง	ระดับสภาพที่เป็นจริงน้อย
น้อยที่สุด	หมายถึง	ระดับสภาพที่เป็นจริงน้อยที่สุด

ตัวอย่าง

ความคาดหวัง					สภาพที่เป็นจริง					
มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุดควรปรับปรุง	ความคาดหวังของสถานประกอบการที่มีต่อคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกงานระบบทวิภาคี	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
					ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ได้แก่ คุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพ พฤติกรรมลักษณะนิสัย และทักษะทางปัญญา					
✓					1. มีทัศนคติที่ดีต่อการฝึกงาน				✓	

คำอธิบายการตอบแบบสอบถาม

ข้อ 1 ความคาดหวัง หมายความว่า สถานประกอบการคาดหวังในตัวนักศึกษาฝึกงานระบบทวิภาคี มีทัศนคติที่ดีต่อการฝึกงาน ในระดับมากที่สุด

สภาพที่เป็นจริง หมายความว่า นักศึกษาฝึกงานระบบทวิภาคี มีทัศนคติที่ดีต่อการฝึกงาน อยู่ในระดับน้อย

ตอนที่ 2

ความคาดหวัง					ความคาดหวังของ สถานประกอบการที่มีต่อ คุณลักษณะของนักศึกษา ฝึกงานระบบทวิภาคี	สภาพที่เป็นจริง				
(5) มากที่สุด	(4) มาก	(3) ปานกลาง	(2) น้อย	(1) น้อยที่สุดควรปรับปรุง		(5) มากที่สุด	(4) มาก	(3) ปานกลาง	(2) น้อย	(1) น้อยที่สุด
					ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ได้แก่ คุณธรรมจริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพ พฤติกรรม ลักษณะนิสัย และทักษะทางปัญญา					
					1. มีทัศนคติที่ดีต่อ สถานประกอบการ					
					2. มีความเคารพและยอมรับ คำสั่งสอนของครูฝึกหรือ หัวหน้างาน					
					3. มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่					
					4. ตรงต่อเวลา					
					5. มีความกระตือรือร้นในการ ทำงาน					
					6. มีอัธยาศัยดี สุภาพเรียบร้อย					
					7. มีความอดทน เอาใจใส่ต่อ การทำงาน					
					8. มีไหวพริบและสติปัญญา					
					9. มีความรอบคอบในการ ทำงาน					
					10. ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับของสถาน ประกอบการ					

ความคาดหวัง					ความคาดหวังของ สถานประกอบการที่มีต่อ คุณลักษณะของนักศึกษา ฝึกงานระบบทวิภาคี	สภาพที่เป็นจริง				
(5) มากที่สุด	(4) มาก	(3) ปานกลาง	(2) น้อย	(1) น้อยที่สุดควรปรับปรุง		(5) มากที่สุด	(4) มาก	(3) ปานกลาง	(2) น้อย	(1) น้อยที่สุด
					ด้านสมรรถนะหลักและสมรรถนะ ทั่วไป ได้แก่ ความรู้และทักษะการ สื่อสาร การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ การพัฒนาการเรียนรู้และการ ปฏิบัติงาน การทำงานร่วมกับผู้อื่น การใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ การประยุกต์ใช้ตัวเลข การจัดการและ การพัฒนางาน					
					1. มีความรู้ในงานที่ได้รับ มอบหมาย					
					2. สามารถใช้ศัพท์เทคนิค ในวิชาชีพ เพื่อการสื่อสาร กับผู้อื่นให้เข้าใจ					
					3. ขวนขวายหาความรู้ทาง วิชาชีพเพิ่มเติมให้ทันสมัย					
					4. มีความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยี สารสนเทศ					
					5. สามารถคิดคำนวณ วิเคราะห์เสนอแนวทาง การแก้ไขปัญหา					
					6. พัฒนาตนเองให้มีความรู้ด้าน วิทยาศาสตร์เป็นนักประดิษฐ์					
					7. สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้					
					8. มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อน ร่วมงานและหัวหน้างาน					

ความคาดหวัง					ความคาดหวังของ สถานประกอบการที่มีต่อ คุณลักษณะของนักศึกษา ฝึกงานระบบทวิภาคี	สภาพที่เป็นจริง				
(5) มากที่สุด	(4) มาก	(3) ปานกลาง	(2) น้อย	(1) น้อยที่สุดควรปรับปรุง		(5) มากที่สุด	(4) มาก	(3) ปานกลาง	(2) น้อย	(1) น้อยที่สุด
					ด้านสมรรถนะหลักและ สมรรถนะทั่วไป ได้แก่ ความรู้และทักษะการสื่อสาร การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ การพัฒนาการเรียนรู้และการ ปฏิบัติงาน การทำงานร่วมกับ ผู้อื่น การใช้กระบวนการทาง วิทยาศาสตร์ การประยุกต์ใช้ ตัวเลข การจัดการและการ พัฒนางาน					
					9. มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ สร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ					
					10. มีความสามารถเรียนรู้ จัดการ และพัฒนางานให้ ผลงานมีประสิทธิภาพ					

ความคาดหวัง					ความคาดหวังของ สถานประกอบการที่มีต่อ คุณลักษณะของนักศึกษา ฝึกงานระบบทวิภาคี	สภาพที่เป็นจริง				
(5) มากที่สุด	(4) มาก	(3) ปานกลาง	(2) น้อย	(1) น้อยที่สุดควรปรับปรุง		(5) มากที่สุด	(4) มาก	(3) ปานกลาง	(2) น้อย	(1) น้อยที่สุด
					ด้านสมรรถนะวิชาชีพ ได้แก่ ความสามารถในการประยุกต์ใช้ ความรู้และทักษะในสาขา วิชาชีพสู่การปฏิบัติจริง รวมทั้ง ประยุกต์สู่อาชีพ					
					1. สามารถแก้ไขปัญหา เฉพาะหน้าได้					
					2. สามารถใช้ความรู้ในสาขา วิชาชีพไปประยุกต์ใช้ ในการทำงาน					
					3. ประยุกต์ใช้เหตุและผลในการ ฝึกฝนทักษะให้มีความ ชำนาญ					
					4. มีความรู้และทักษะในการใช้ เครื่องมือและอุปกรณ์ต่าง ๆ					
					5. สามารถจัดระบบการทำงาน ให้เกิดความคล่องตัวและ รวดเร็ว					
					6. ประยุกต์ใช้ความรู้และทักษะ ในการปฏิบัติงานจริง					
					7. สามารถวางแผนสร้างอาชีพ ของตนเองได้อย่างเหมาะสม ในอนาคต					
					8. วิเคราะห์ความเป็นไปได้ใน การประกอบอาชีพให้ประสบ ความสำเร็จ					
					9. ปรับเปลี่ยนแผนการทำงาน ที่หลากหลาย					

ความคาดหวัง					ความคาดหวังของ สถานประกอบการที่มีต่อ คุณลักษณะของนักศึกษา ฝึกงานระบบทวิภาคี	สภาพที่เป็นจริง				
(5) มากที่สุด	(4) มาก	(3) ปานกลาง	(2) น้อย	(1) น้อยที่สุดควรปรับปรุง		(5) มากที่สุด	(4) มาก	(3) ปานกลาง	(2) น้อย	(1) น้อยที่สุด
					ด้านสมรรถนะวิชาชีพ ได้แก่ ความสามารถในการ ประยุกต์ใช้ความรู้และทักษะ ในสาขาวิชาชีพสู่การปฏิบัติ จริง รวมทั้งประยุกต์สู่อาชีพ					
					10. นำความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ จากการฝึกงานมาใช้ให้ เกิดประโยชน์สูงสุดต่อ การประกอบอาชีพใน อนาคตได้เป็นอย่างดี					

ตอนที่ 3 สภาพปัญหาที่เกิดจากการฝึกงานในสถานประกอบการของนักศึกษาฝึกงานระบบทวิภาคี
ของสถาบันการอาชีวศึกษาในจังหวัดฉะเชิงเทรา

สภาพปัญหาที่เกิดจากการฝึกงานในสถานประกอบการ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. สถานประกอบการไม่มีความพร้อมในการรับนักศึกษาฝึกงาน					
2. นักศึกษาฝึกงานยังขาดความพร้อมในการฝึกงาน					
3. นักศึกษามีทัศนคติที่ไม่ดีต่อการฝึกงานและสถานประกอบการที่เข้าฝึกงาน					
4. สถานศึกษา นักศึกษาฝึกงาน และสถานประกอบการขาดการประสานงานที่ดี					
5. นักศึกษาขาดความเข้าใจ ขาดความตระหนักของการฝึกงาน					
6. สถานประกอบการไม่มีครูฝึกที่จะคอยสั่งสอนนักศึกษาฝึกงาน					
7. นักศึกษาไม่มีทักษะทางด้านภาษาที่จะสื่อสารกับชาวต่างชาติ					
8. นักศึกษาขาดทักษะในการใช้เครื่องมือและอุปกรณ์ที่ทันสมัย					
9. สถานศึกษาไม่ได้ให้ความสนใจการออกฝึกงานของนักศึกษา					
10. ปัญหาอื่น ๆ โปรดระบุ.....					

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของสถานประกอบการ (ทั้งที่คาดหวังและสภาพที่เป็นจริง)

1. ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์

เรื่อง.....

.....

.....

2. ด้านสมรรถนะหลักและสมรรถนะทั่วไป

เรื่อง.....

.....

.....

3. ด้านสมรรถนะวิชาชีพ

เรื่อง.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

.....

.....

*** ขอขอบพระคุณทุกท่านที่สละเวลาเพื่อตอบแบบสอบถามในครั้งนี้ ***

ภาคผนวก ฉ
หนังสือขอเชิญสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group)

มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทบุรี
RAJABHAT CHONBURI UNIVERSITY
18/12 ถนนพหลโยธิน ซ.พ.18 (ท่าอากาศยาน) อ.พนมทูล ๙.เขตเมืองจันทบุรี 20880
18/18 Gelatikamu Road, S.P. 18 (Bangkok-Tra) Bangpakong District, Samutprakan 10540, THAILAND
Tel. 0-2312-4300 Telex 115-2112-0237 Tel. (662) 312-6300-75 Fax (662) 312-6237
เว็บไซต์: <http://www.rbu.ac.th>

มธก.กท.015

ที่ มธก.0103/ว.654

16 สิงหาคม 2561

เรื่อง ขอเชิญเข้าร่วมสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group)
เรียน คุณวราวิทย์ เขียนประสิทธิ์

ด้วย นางสาวสรีดา บุญประคอง นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรการจัดการมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการอุตสาหกรรม คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ อยู่ระหว่างการเก็บข้อมูลเพื่อทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ความคาดหวังของสถานประกอบการที่มีต่อคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกงานระบบสหภาคของสถาบันอาชีวศึกษาในจังหวัดฉะเชิงเทรา” เพื่อนำไปเป็นหลักฐานประกอบในการศึกษาวิชา ๓๘8996 วิทยานิพนธ์ 2

หลักสูตรการจัดการมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการอุตสาหกรรม คณะบริหารธุรกิจ จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเข้าร่วมสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group) ตามหัวข้อ 5 ประเด็นที่แนบมาพร้อมกันนี้

คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านในครั้งนี และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ หากท่านต้องการข้อมูลเพิ่มเติมโปรดติดต่อ นางสาวสรีดา บุญประคอง เบอร์โทรฯ 089-6040689

ขอแสดงความนับถือ

 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์จรรยา ยอดนง)
 รองคณบดี ปฏิบัติการแทน
 คณบดีคณะบริหารธุรกิจ

คณะบริหารธุรกิจ
โทร. 0 - 2312 - 6300 ต่อ 1484,1522 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชุติระ ระบอบ)
โทรสาร 0 - 2312 - 6409

121 ถนนพหลโยธิน เขตป้อมปราบฯ กรุงเทพฯ 10100 โทร.0-2621-7070-4 โทรสาร 0-2621-7075 <http://www.hcu.ac.th>

มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ
HJACHIEW CHALERM PRAKIET UNIVERSITY

18/18 ถนนเทพรัตน กม.ที่18 (บางนา-ตราด) อ.บางพลี จ.สมุทรปราการ 10540
18/18 Debaratana Road, Km. 18 (Bangna-Trat) Bangplee District, Samutprakarn 10540, THAILAND
โทร. 0-2312-6300 โทรสาร 0-2312-6237 Tel. (662) 312-6300-73 Fax. (662) 312-6237
<http://www.hcu.ac.th>

เรียนรู้เพื่อรับใช้สังคม

มฉก.ภก.016

ที่ มฉก.0103/ว.654

16 สิงหาคม 2561

เรื่อง ขอเชิญเข้าร่วมสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group)

เรียน คุณประมิน อินทร์ชู บริษัท เอส.พี.เอส อินเตอร์เทค จำกัด

ด้วย นางสาวสรีตา บุญประคอง นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรการจัดการมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการอุตสาหกรรม คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ อยู่ระหว่างการเก็บข้อมูลเพื่อทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ความคาดหวังของสถานประกอบการที่มีต่อคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกงานระบบทวิภาคีของสถาบันอาชีวศึกษาในจังหวัดฉะเชิงเทรา” เพื่อนำไปเป็นหลักฐานประกอบในการศึกษาวิชา IM8996 วิทยานิพนธ์ 2

หลักสูตรการจัดการมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการอุตสาหกรรม คณะบริหารธุรกิจ จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเข้าร่วมสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group) ตามหัวข้อ 5 ประเด็นที่แนบมาพร้อมกันนี้

คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านในครั้งนี้ และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ หากท่านต้องการข้อมูลเพิ่มเติมโปรดติดต่อ นางสาวสรีตา บุญประคอง เบอร์โทรฯ 089-6040689

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์จรรยา ยอดนิล)

รองคณบดี ปฏิบัติการแทน

คณบดีคณะบริหารธุรกิจ

คณะบริหารธุรกิจ

โทร. 0 - 2312 - 6300 ต่อ 1484,1522 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชุตีระ ระบุบอบ)

โทรสาร 0 - 2312 - 6409

วิทยาเขตคลองเตย 121 ถนนอินทนิลาภิเษก ป้อมปราบฯ กรุงเทพฯ 10100 โทร.0-2621-7070-4 โทรสาร 0-2621-7075 <http://www.hcu.ac.th>

มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

HUACHEW CHALERM PRAKIET UNIVERSITY

18/18 ถนนเชียงใหม่ ๓.๓13 (ถนนพหลโยธิน) แขวง ๖ เขตจตุจักร 10540

18/18 Debsathena Road, Km. 18 (Bangkok-Traut) Bangkooe District, Samutprakarn 10540, THAILAND

โทร. 0-2312-4300 โทรสาร 0-2312-6257 Tel. (662) 312-4300-73 Fax. (662) 312-6257

เว็บไซต์: <http://www.hcu.ac.th>

มคอ.ค.016

ที่ มคอ.0103/ว.654

16 สิงหาคม 2561

เรื่อง ขอเชิญเข้าร่วมสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group)

เรียน คุณวีระพงศ์ ต้นตะรวงคา บริษัท AZ PRODUCT AND DEVELOPMENT CO.,LTD

ด้วย นางสาวสริดา บุญประคอง นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรการจัดการมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการอุตสาหกรรม คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ อยู่ระหว่างการเก็บข้อมูลเพื่อทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "ความคาดหวังของสถานประกอบการที่มีต่อคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกงานระบบวิภาคีของสถาบันอาชีวศึกษาในจังหวัดฉะเชิงเทรา" เพื่อนำไปเป็นหลักฐานประกอบในการศึกษาวิชา IM8996 วิทยานิพนธ์ 2

หลักสูตรการจัดการมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการอุตสาหกรรม คณะบริหารธุรกิจ จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเข้าร่วมสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group) ตามหัวข้อ 5 ประเด็นที่แนบมาพร้อมกันนี้

คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านในครั้งนี และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ หากท่านต้องการข้อมูลเพิ่มเติมโปรดติดต่อ นางสาวสริดา บุญประคอง เบอร์โทรฯ 089-6040689

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์จรรยา ยอดนิล)

รองคณบดี ปฏิบัติการแทน

คณบดีคณะบริหารธุรกิจ

คณะบริหารธุรกิจ

โทร. 0 - 2312 - 6300 ต่อ 1484,1522 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชุตีระ ระบอบ)

โทรสาร 0 - 2312 - 6409

วิทยาเขตศาลเจ้า 121 ถนนอินทนิล ตำบลเขาค้อ อำเภอป่าโมกข์ กรุงเทพฯ 10100 โทร.0-2621-7070-4 โทรสาร 0-2621-7075 <http://www.hcu.ac.th>

มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

HUACHEW CHALERM PRAKIET UNIVERSITY

18/18 ถนนพหลโยธิน กม.ที่ 18 (บางเขน-บางนา) แขวงคลองจั่น เขตคลองจั่น กรุงเทพฯ 10110

18/18 Debarakha Road, Km. 18 (Bangna-Trad) Bangpakdi District, Samutprakan 10540, THAILAND

โทร. 0-2312-4300 โทรสาร 0-2312-4327 Tel. (662) 312-4300-75 Fax. (662) 312-4327

เว็บไซต์: <http://www.hcu.ac.th><http://www.hcu.ac.th>

มฉก.ก.016

ที่ มฉก.0103/ว.654

16 สิงหาคม 2561

เรื่อง ขอเชิญเข้าร่วมสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group)

เรียน คุณวินัย นาคเจือทอง

ด้วย นางสาวสรีดา บุญประคอง นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรการจัดการมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการอุตสาหกรรม คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ อยู่ระหว่างการเก็บข้อมูลเพื่อวิทยานิพนธ์ เรื่อง "ความคาดหวังของสถานประกอบการที่มีต่อคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกงานระบบบริหารกิจของสถาบันอาชีวศึกษาในจังหวัดฉะเชิงเทรา" เพื่อนำไปเป็นหลักฐานประกอบในการศึกษาวิชา IM8996 วิทยานิพนธ์ 2

หลักสูตรการจัดการมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการอุตสาหกรรม คณะบริหารธุรกิจ จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเข้าร่วมสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group) ตามหัวข้อ 5 ประเด็นที่แนบมาพร้อมกันนี้

คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านในครั้งนี้ และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ หากท่านต้องการข้อมูลเพิ่มเติมโปรดติดต่อ นางสาวสรีดา บุญประคอง เบอร์โทรฯ 089-6040689

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์จรยา ยอดนิล)

รองคณบดี ปฏิบัติการแทน

คณบดีคณะบริหารธุรกิจ

คณะบริหารธุรกิจ

โทร. 0 - 2312 - 6300 ต่อ 1484,1522 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชุตีระ ระบอบ)

โทรสาร 0 - 2312 - 6409

วิทยาเขตคลอง 121 ซอยอินทนนท์ เขตป้อมปราบฯ กรุงเทพฯ 10100 โทร.0-2621-7070-4 โทรสาร 0-2621-7075 <http://www.hcu.ac.th>

เว็บไซต์เพื่อรับใช้สังคม

มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

RAJACHIEW CHALERMPRAKIE UNIVERSITY

16/18 หมู่ 6 ต.เมืองใหม่ อ.เมือง จ.สมุทรสาคร 10540

16/18 Debanetana Road, A.M. 16 (Bangkok-Traut) Bangklee District, Samutprakan 10540, THAILAND

โทร. 0-2312-6300 โทรสาร 0-2312-6237 Fax. (662) 312-6309-73 Fax. (662) 312-6237

<http://www.hcu.ac.th>

มจร.กค.016

ที่ มจร.0103/ว.654

16 สิงหาคม 2561

เรื่อง ขอเชิญเข้าร่วมสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group)

เรียน คุณเชาวลิต ปิงไผ่

ด้วย นางสาวสรिता บุญประคอง นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรการจัดการมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการอุตสาหกรรม คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ อยู่ระหว่างการเก็บข้อมูลเพื่อทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "ความคาดหวังของสถานประกอบการที่มีต่อคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกงานระบบทวิภาคีของสถาบันอาชีวศึกษาในจังหวัดฉะเชิงเทรา" เพื่อนำไปเป็นหลักฐานประกอบในการศึกษาวิชา IM8996 วิทยานิพนธ์ 2

หลักสูตรการจัดการมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการอุตสาหกรรม คณะบริหารธุรกิจ จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเข้าร่วมสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group) ความหัวข้อ 5 ประเด็นที่แนบมาพร้อมกันนี้

คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านในครั้งนี้ และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ หากท่านต้องการขอข้อมูลเพิ่มเติมโปรดติดต่อ นางสาวสรिता บุญประคอง เบอร์โทรฯ 089-6040689

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์จรรยา ยอดนิล)

รองคณบดี ปฏิบัติการแทน

คณบดีคณะบริหารธุรกิจ

คณะบริหารธุรกิจ

โทร. 0 - 2312 - 6300 ต่อ 1484,1522 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชุตินะ ระบอบ)

โทรสาร 0 - 2312 - 6409

เว็บไซต์เพื่อรับใช้สังคม 121 ถนนอินนิทมาศ เขตป้อมปราบฯ กรุงเทพฯ 10100 โทร.0-2621-7070-4 โทรสาร 0-2621-7075 <http://www.hcu.ac.th>

มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

RAJACHIEW CHALERPRAKIET UNIVERSITY

18/18 ถนนเทพรัตน กม.18 (บางนา-ตราด) อ.บางพลี จ.สมุทรปราการ 10540

18/18 Debaratana Road, Km. 18 (Bangna-Trat) Bangsee District, Samutprakarn 10540, THAILAND

โทร. 0-2312-4300 โทรสาร 0-2312-6237 Tel. (662) 312-4300-73 Fax. (662) 512-6237

เว็บไซต์เพื่อรับใช้สังคม <http://www.hcu.ac.th>

มจก.ก.016

ที่ มจก.0103/ว.654

16 สิงหาคม 2561

เรื่อง ขอเชิญเข้าร่วมสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group)
เรียน คุณรัตนพงษ์ พงษ์สุวรรณ บริษัท QUICK SPACE จำกัด

ด้วย นางสาวสริตา บุญประคอง นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรการจัดการมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการอุตสาหกรรม คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ อยู่ระหว่างการเก็บข้อมูลเพื่อทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ความคาดหวังของสถานประกอบการที่มีต่อคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกงานระบบทวีภาคีของสถาบันอาชีวศึกษาในจังหวัดฉะเชิงเทรา” เพื่อนำไปเป็นหลักฐานประกอบในการศึกษาวิชา IM8996 วิทยานิพนธ์ 2

หลักสูตรการจัดการมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการอุตสาหกรรม คณะบริหารธุรกิจ จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเข้าร่วมสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group) ตามหัวข้อ 5 ประเด็นที่แนบมาพร้อมกันนี้

คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านในครั้งนี้ และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ หากท่านต้องการข้อมูลเพิ่มเติมโปรดติดต่อ นางสาวสริตา บุญประคอง เบอร์โทรฯ 089-6040689

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์จรยา ยอดนิล)

รองคณบดี ปฏิบัติการแทน

คณบดีคณะบริหารธุรกิจ

คณะบริหารธุรกิจ

โทร. 0 - 2312 - 6300 ต่อ 1484,1522 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชุตีระ ระบอบ)

มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

RAJACHIEW CHALERMPRAKIET UNIVERSITY

18/18 ถนนพหลโยธิน กม.18 (บางนา-ตราด) อ.บางพลี จ.สมุทรปราการ 10540

18/18 Debaratana Road, km. 18 (Bangna-Trad) Bangplee District, Samutprakarn 10540, THAILAND

โทร. 0-2312-6300 โทรสาร 0-2312-6237 Tel. (662) 312-6300-73 Fax. (662) 312-6237

เรียนผู้เกี่ยวข้องใช้สัปดาห์

http://www.hcu.ac.th

มอก.กค.016

ที่ มอก.0103/ว.654

16 สิงหาคม 2561

เรื่อง ขอเชิญเข้าร่วมสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group)

เรียน คุณวิวัฒน์ นีวัฒน์

ด้วย นางสาวสรिता บุญประคอง นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรการจัดการมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการอุตสาหกรรม คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ อยู่ระหว่างการเก็บข้อมูลเพื่อทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "ความคาดหวังของสถานประกอบการที่มีต่อคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกงานระบบทวิภาคีของสถาบันอาชีวศึกษาในจังหวัดฉะเชิงเทรา" เพื่อนำไปเป็นหลักฐานประกอบในการศึกษาวิชา IM8996 วิทยานิพนธ์ 2

หลักสูตรการจัดการมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการอุตสาหกรรม คณะบริหารธุรกิจ จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเข้าร่วมสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group) ตามหัวข้อ 5 ประเด็นที่แนบมาพร้อมกันนี้

คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านในครั้งนี้ และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ หากท่านต้องการข้อมูลเพิ่มเติมโปรดติดต่อ นางสาวสรिता บุญประคอง เบอร์โทรฯ 089-6040689

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์จรรยา ยอดนิล)

รองคณบดี ปฏิบัติการแทน

คณบดีคณะบริหารธุรกิจ

คณะบริหารธุรกิจ

โทร. 0 - 2312 - 6300 ต่อ 1484,1522 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชุตีระ ระบอบ)

มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

HUACHEW CHALERM PRAKIET UNIVERSITY

18/18 ถนนสหเจริญ กม.ที่ 18 (บางขุนเทียน) อ.บางหว้า จ.สมุทรปราการ 10540

18/18 Debaratane Road, k.m. 18 (Bangna-Trad) Bangplae District, Samutprakarn 10540, THAILAND

โทร. 0-2312-4300 โทรสาร 0-2312-6237 Tel. (662) 312-6300-75 Fax. (662) 312-6237

<http://www.hcu.ac.th>

มฉก.ก.016

เขียนไว้เพื่อรับใช้สังคม

ที่ มฉก.0103/ว.654

16 สิงหาคม 2561

เรื่อง ขอบเชิญเข้าร่วมสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group)

เรียน คุณณัฐพงษ์ เอี่ยมสะอาด

ด้วย นางสาวสริตา บุญประคอง นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรการจัดการมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการอุตสาหกรรม คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ อยู่ระหว่างการเก็บข้อมูลเพื่อทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ความคาดหวังของสถานประกอบการที่มีต่อคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกงานระบบวิภาคิของสถาบันอาชีวศึกษาในจังหวัดฉะเชิงเทรา” เพื่อนำไปเป็นหลักฐานประกอบในการศึกษาวิชา IM8996 วิทยานิพนธ์ 2

หลักสูตรการจัดการมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการอุตสาหกรรม คณะบริหารธุรกิจ จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเข้าร่วมสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group) ตามหัวข้อ 5 ประเด็นที่แนบมาพร้อมกันนี้

คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านในครั้งนี้ และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ หากท่านต้องการข้อมูลเพิ่มเติมโปรดติดต่อ นางสาวสริตา บุญประคอง เบอร์โทรฯ 089-6040689

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์จรรยา ยอดนิล)

รองคณบดี ปฏิบัติการแทน

คณบดีคณะบริหารธุรกิจ

คณะบริหารธุรกิจ

โทร. 0 - 2312 - 6300 ต่อ 1484,1522 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชุตินะ ระบอบ)

มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

HUACHIEW CHALERPRAKIET UNIVERSITY

18/18 ถนนพหลโยธิน กม.18 (บางนา-ตราด) อ.บางพลี จ.สมุทรปราการ 10540

18/18 Debaratana Road, k.m. 18 (Bangna-Trad) Bangplee District, Samutprakarn 10540, THAILAND

โทร. 0-2312-6300 โทรสาร 0-2312-6237 Tel. (662) 312-6300-73 Fax. (662) 312-6237

เขียนรู้เพื่อรับใช้สังคม

<http://www.hcu.ac.th>

มฉก.กท.016

ที่ มฉก.0103/ว.654

16 สิงหาคม 2561

เรื่อง ขอเชิญเข้าร่วมสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group)

เรียน คุณภรทิพย์ ตันเต็ง

ด้วย นางสาวสรिता บุญประคอง นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรการจัดการมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการอุตสาหกรรม คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ อยู่ระหว่างการเก็บข้อมูลเพื่อทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ความคาดหวังของสถานประกอบการที่มีต่อคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกงานระบบทวิภาคีของสถาบันอาชีวศึกษาในจังหวัดฉะเชิงเทรา” เพื่อนำไปเป็นหลักฐานประกอบในการศึกษาวิชา IM8996 วิทยานิพนธ์ 2

หลักสูตรการจัดการมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการอุตสาหกรรม คณะบริหารธุรกิจ จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเข้าร่วมสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group) ตามหัวข้อ 5 ประเด็นที่แนบมาพร้อมกันนี้

คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านในครั้งนี้ และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ หากท่านต้องการข้อมูลเพิ่มเติมโปรดติดต่อ นางสาวสรिता บุญประคอง เบอร์โทรฯ 089-6040689

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์จรรยา ยอดนิล)

รองคณบดี ปฏิบัติการแทน

คณบดีคณะบริหารธุรกิจ

คณะบริหารธุรกิจ

โทร. 0 - 2312 - 6300 ต่อ 1484,1522 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชุตีระ ระบอบ)

มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

HUJACHEW CHALERM PRAKIET UNIVERSITY

18/28 ถนนศรีนครินทร์ กม.ที่ 18 (บางนา-ตราด) อ.บางเสาธง จ.สมุทรปราการ 10540

18/28 Debaratana Road, km. 18 (Bangna-Trad) Bangplee District, Samutprakarn 10540, THAILAND

โทร. 0-2312-4300 โทรสาร 0-2312-6237 Tel. (662) 312-6300-73 Fax (662) 312-6237

เรียนรู้อื่นๆเพื่อรับใช้สังคม

http://www.hcu.ac.th

มก.ภค.016

ที่ มก.0103/ว.654

16 สิงหาคม 2561

เรื่อง ขอเชิญเข้าร่วมสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group)

เรียน คุณชลธิชา เทพขร

ด้วย นางสาวสรिता บุญประคอง นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรการจัดการมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการอุตสาหกรรม คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ อยู่ระหว่างการเก็บข้อมูลเพื่อทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ความคาดหวังของสถานประกอบการที่มีต่อคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกงานระบบวิภาติของสถาบันอาชีวศึกษาในจังหวัดฉะเชิงเทรา” เพื่อนำไปเป็นหลักฐานประกอบในการศึกษาวิชา IM8996 วิทยานิพนธ์ 2

หลักสูตรการจัดการมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการอุตสาหกรรม คณะบริหารธุรกิจ จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเข้าร่วมสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group) ตามหัวข้อ 5 ประเด็นที่แนบมาพร้อมกันนี้

คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านในครั้งนี้ และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ หากท่านต้องการขอข้อมูลเพิ่มเติมโปรดติดต่อ นางสาวสรिता บุญประคอง เบอร์โทรฯ 089-6040689

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์จรยา ยอดนิล)

รองคณบดี ปฏิบัติการแทน

คณบดีคณะบริหารธุรกิจ

คณะบริหารธุรกิจ

โทร. 0 - 2312 - 6300 ต่อ 1484,1522 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชุตีระ ระบอบ)

โทรสาร 0 2312 6400

เรียนรู้อะไรก็ได้ที่นี่

มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

HUACHEW CHALERM PRAKIET UNIVERSITY

18/18 ถนนพหลโยธิน กม.ที่ 18 (บางนา-ตราด) แขวงคลองเตย เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร 10540

18/18 Debaratana Road, km. 18 (Bangna-Trad) Bangplee District, Samutprakarn 10540, THAILAND

โทร. 0-2312-6300 โทรสาร 0-2312-6237 Tel. (662) 312-6300-73 Fax. (662) 312-6237

http://www.hcu.ac.th

มฉก.กท.016

ที่ มฉก.0103/ว.654

16 สิงหาคม 2561

เรื่อง ขอเชิญเข้าร่วมสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group)

เรียน ตัวแทนนักศึกษาฝึกงานแผนกช่างยนต์

ด้วย นางสาวสรिता บุญประคอง นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรการจัดการมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการอุตสาหกรรม คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ อยู่ระหว่างการเก็บข้อมูลเพื่อทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ความคาดหวังของสถานประกอบการที่มีต่อคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกงานระบบวิภาคของสถาบันอาชีวศึกษาในจังหวัดฉะเชิงเทรา” เพื่อนำไปเป็นหลักฐานประกอบในการศึกษาวิชา IM8996 วิทยานิพนธ์ 2

หลักสูตรการจัดการมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการอุตสาหกรรม คณะบริหารธุรกิจ จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเข้าร่วมสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group) ตามหัวข้อ 5 ประเด็นที่แนบมาพร้อมกันนี้

คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านในครั้งนี้ และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ หากท่านต้องการขอข้อมูลเพิ่มเติมโปรดติดต่อ นางสาวสรिता บุญประคอง เบอร์โทรฯ 089-6040689

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์จรรยา ยอดนิล)

รองคณบดี ปฏิบัติการแทน

คณบดีคณะบริหารธุรกิจ

คณะบริหารธุรกิจ

โทร. 0 - 2312 - 6300 ต่อ 1484,1522 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชุตินะ ระบอบ)

โทรสาร 0 - 2312 - 6409

เรียนรู้เพื่อรับใช้สังคม

มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

HUACHIEW CHALERM PRAKIET UNIVERSITY

18/18 ถนนนเรศวร กม.ที่ 18 (บางนา-ตราด) อ.บางพลี จ.สมุทรปราการ 10540

18/18 Debaratana Road, km. 18 (Bangna-Trat) Bangpalee District, Samutprakarn 10540, THAILAND

โทร. 0-2312-6300 โทรสาร 0-2312-6237 Tel. (662) 312-6300-73 Fax (662) 312-6237

<http://www.hcu.ac.th>

มฉก.ก.016

ที่ มฉก.0103/ว.654

16 สิงหาคม 2561

เรื่อง ขอเชิญเข้าร่วมสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group)

เรียน ตัวแทนนักศึกษาฝึกงานแผนกช่างเทคนิคโลหะ

ด้วย นางสาวสรिता บุญประคอง นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรการจัดการมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการอุตสาหกรรม คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ อยู่ระหว่างการเก็บข้อมูลเพื่อทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ความคาดหวังของสถานประกอบการที่มีต่อคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกงานระบบวิภาคีของสถาบันอาชีวศึกษาในจังหวัดฉะเชิงเทรา” เพื่อนำไปเป็นหลักฐานประกอบในการศึกษาวิชา IM8996 วิทยานิพนธ์ 2

หลักสูตรการจัดการมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการอุตสาหกรรม คณะบริหารธุรกิจ จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเข้าร่วมสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group) ตามหัวข้อ 5 ประเด็นที่แนบมาพร้อมกันนี้

คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านในครั้งนี้ และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ หากท่านต้องการขอข้อมูลเพิ่มเติมโปรดติดต่อ นางสาวสรिता บุญประคอง เบอร์โทรฯ 089-6040689

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์จรรยา ยอดนิล)

รองคณบดี ปฏิบัติการแทน

คณบดีคณะบริหารธุรกิจ

คณะบริหารธุรกิจ

โทร. 0 - 2312 - 6300 ต่อ 1484,1522 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชุตีระ ระบอบ)

มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ
HUACHEW CHALERM PRAKIET UNIVERSITY
18/18 ถนนสหกรณ์ กม.ที่ 18 (บางนา-ตราด) อ.บางพลี จ.สมุทรปราการ 10540
18/18 Debaratana Road, k.m. 18 (Bangna-Trat) Bangplee District, Samutprakarn 10540, THAILAND
โทร. 0-2312-6300 โทรสาร 0-2312-6237 Tel. (662) 312-6300-73 Fax. (662) 312-6237
เรียนรู้อะไรก็ได้กับเรา <http://www.hcu.ac.th>

มฉก.ก.016

ที่ มฉก.0103/ว.654

16 สิงหาคม 2561

เรื่อง ขอเชิญเข้าร่วมสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group)

เรียน ตัวแทนนักศึกษาฝึกงานแผนกช่างกลโรงงาน

ด้วย นางสาวสรिता บุญประคอง นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรการจัดการมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการอุตสาหกรรม คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ อยู่ระหว่างการเก็บข้อมูลเพื่อทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ความคาดหวังของสถานประกอบการที่มีต่อคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกงานระบบทวิภาคีของสถาบันอาชีวศึกษาในจังหวัดฉะเชิงเทรา” เพื่อนำไปเป็นหลักฐานประกอบในการศึกษาวิชา IM8996 วิทยานิพนธ์ 2

หลักสูตรการจัดการมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการอุตสาหกรรม คณะบริหารธุรกิจ จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเข้าร่วมสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group) ตามหัวข้อ 5 ประเด็นที่แนบมาพร้อมกันนี้

คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านในครั้งนี้ และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ หากท่านต้องการขอข้อมูลเพิ่มเติมโปรดติดต่อ นางสาวสรिता บุญประคอง เบอร์โทรฯ 089-6040689

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์จรรยา ยอดนิล)

รองคณบดี ปฏิบัติการแทน

คณบดีคณะบริหารธุรกิจ

คณะบริหารธุรกิจ

โทร. 0 - 2312 - 6300 ต่อ 1484,1522 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชุตีระ ระบอบ)

โทรสาร 0 2312 6400

มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

HUJACHIEW CHALERM PRAKIET UNIVERSITY

18/18 ถนนพหลโยธิน กม.18 (บางนา-ตราด) อ.บางพลี จ.สมุทรปราการ 10540

18/18 Debaratana Road, Km. 18 (Bangna-Trad) Bangplee District, Samutprakarn 10540, THAILAND

โทร. 0-2312-6300 โทรสาร 0-2312-6237 Tel. (662) 312-6300-73 Fax. (662) 312-6237

เรียนรู้ออนไลน์

http://www.hcu.ac.th

มท.ก.ก.016

ที่ มทก.0103/ว.654

16 สิงหาคม 2561

เรื่อง ขอเชิญเข้าร่วมสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group)

เรียน ตัวแทนนักศึกษาฝึกงานแผนกช่างไฟฟ้ากำลัง

ด้วย นางสาวสรिता บุญประคอง นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรการจัดการมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการอุตสาหกรรม คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ อยู่ระหว่างการเก็บข้อมูลเพื่อทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "ความคาดหวังของสถานประกอบการที่มีต่อคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกงานระบบวิภาคีของสถาบันอาชีวศึกษาในจังหวัดฉะเชิงเทรา" เพื่อนำไปเป็นหลักฐานประกอบในการศึกษาวิชา IM8996 วิทยานิพนธ์ 2

หลักสูตรการจัดการมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการอุตสาหกรรม คณะบริหารธุรกิจ จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเข้าร่วมสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group) ตามหัวข้อ 5 ประเด็นที่แนบมาพร้อมกันนี้

คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านในครั้งนี้ และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ หากท่านต้องการข้อมูลเพิ่มเติมโปรดติดต่อ นางสาวสรिता บุญประคอง เบอร์โทรฯ 089-6040689

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์จรรยา ขอนนิล)

รองคณบดี ปฏิบัติการแทน

คณบดีคณะบริหารธุรกิจ

คณะบริหารธุรกิจ

โทร. 0 - 2312 - 6300 ต่อ 1484,1522 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชุตีระ ระบอบ)

ภาคผนวก ข

แบบสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group)

วัตถุประสงค์ของการสนทนากลุ่มย่อย คือ การทำความเข้าใจและตีความในสิ่งที่ผู้เข้าร่วมสนทนาแสดงออก เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกที่แตกต่างจากเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถาม ที่เราทำได้เพียงการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ การทำสนทนากลุ่มเป็นการสร้างกลุ่มการสนทนาแบบไม่เป็นทางการ เพื่อมุ่งให้เกิดการสร้าง ความเข้าใจ การแลกเปลี่ยนแนวคิด ข้อค้นพบ แนวทางป้องกันปัญหา และวิธีการแก้ไขปัญหานักศึกษาฝึกงานระบบทวิภาคีจากทุกภาคส่วนมาสนทนาร่วมกัน ใช้เวลาในการจัดสนทนา 90 นาที โดยแบ่งเป็น 5 ประเด็นในการสนทนากลุ่มย่อย

ประเด็นที่ 1 ท่านมีความเข้าใจและมีทัศนคติ ความเห็นในประเด็นที่สถานศึกษาส่งนักศึกษาฝึกงานระบบทวิภาคีของสถาบันอาชีวศึกษาในจังหวัดฉะเชิงเทราหรือไม่ เป็นอย่างไร

.....

.....

ประเด็นที่ 2 ท่านมีความคิดและมีความคาดหวังต่อคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกงานระบบทวิภาคีอย่างไร

.....

.....

ประเด็นที่ 3 ท่านเกี่ยวข้องกับนักศึกษาฝึกงานระบบทวิภาคีจะสามารถช่วยอบรมสั่งสอน เสริมสร้างให้นักศึกษาฝึกงานมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีสมรรถนะหลักสมรรถนะทั่วไป และมีสมรรถนะวิชาชีพได้อย่างไร

.....

.....

ประเด็นที่ 4 จากการที่สถานศึกษาส่งนักศึกษาระบบทวิภาคีออกไปฝึกประสบการณ์ได้เกิดปัญหา ระหว่างออกฝึกงาน และมีการส่งตัวกลับของสถานประกอบการ ท่านจะมีแนวทางในการป้องกันปัญหาอย่างไร รวมถึงจะมีวิธีการแก้ไขปัญหาที่เคยเกิดขึ้น และอาจจะเกิดขึ้นในอนาคตได้อย่างไร

.....

.....

ประเด็นที่ 5 สรุปผลสะท้อนความคิดและการสื่อสารระหว่างผู้เข้าร่วมการสนทนาทั้ง 14 ท่าน และการสังเกต พฤติกรรมการมีปฏิสัมพันธ์ของผู้เข้าร่วมสนทนา ข้อเสนอแนะ ข้อค้นพบและแนวคิดที่มีต่อความคาดหวัง ความพึงพอใจ ทัศนคติกับนักศึกษาฝึกงานระบบทวิภาคีไปในแนวทางใดบ้าง

.....

.....

ภาคผนวก ช
รูปภาพการสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group)

ภาคผนวก ฅ

ตัวอย่างแบบสอบถามที่สถานประกอบการกรอกแล้ว

บริษัทเอส. พีเอส อินเตอร์เทค จำกัด

แบบสอบถาม

การวิจัยเรื่อง : เรื่อง ความคาดหวังของสถานประกอบการที่มีต่อคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกงาน
ระบบทวิภาคีของสถาบันการอาชีวศึกษาในจังหวัดฉะเชิงเทรา

แบบสอบถามชุดนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษาวิจัย เรื่อง ความคาดหวังของสถานประกอบการที่มีต่อคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกงานระบบทวิภาคีของสถาบันการอาชีวศึกษาในจังหวัดฉะเชิงเทรา เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการทำวิทยานิพนธ์ในระดับปริญญาโท หลักสูตรการจัดการมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

ดังนั้น จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริง ซึ่งผู้วิจัยจะเก็บข้อมูลจากแบบสอบถามไว้เป็นความลับ โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 4 ตอน ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลสภาพทั่วไปของสถานประกอบการที่ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับความคาดหวังของสถานประกอบการที่มีต่อคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกงานระบบทวิภาคี ของสถาบันการอาชีวศึกษาในจังหวัดฉะเชิงเทรา

ตอนที่ 3 สภาพปัญหาที่เกิดจากการฝึกงานในสถานประกอบการของนักศึกษาฝึกงานระบบทวิภาคีของสถาบันการอาชีวศึกษาในจังหวัดฉะเชิงเทรา

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของสถานประกอบการ (ทั้งที่คาดหวังและสภาพที่เป็นจริง)

สรिता บุญประคอง
ผู้วิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง ความคาดหวังของสถานประกอบการที่มีต่อคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกงานระบบทวิภาคี
ของสถาบันการอาชีวศึกษาในจังหวัดฉะเชิงเทรา

ตอนที่ 1 ข้อมูลสภาพทั่วไปของสถานประกอบการที่ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง หน้าคำตอบที่ตรงกับสภาพความเป็นจริง แต่ละ
ข้อเลือกได้เพียง 1 ตัวเลือก กรุณาตอบทุกข้อคำถาม

1. เพศ

1. ชาย 2. หญิง

2. วุฒิการศึกษาสูงสุด

1. ต่ำกว่าปริญญาตรี 2. ปริญญาตรี
 3. สูงกว่าปริญญาตรี

3. ประสบการณ์การทำงาน

1. น้อยกว่า 5 ปี 2. 5 ปี ไม่เกิน 10 ปี
 3. 10 ปี ไม่เกิน 15 ปี 4. 15 ปีขึ้นไป

4. ตำแหน่งหน้าที่ในปัจจุบัน

1. เจ้าของกิจการ 2. ผู้บริหาร
 3. หัวหน้างาน 4. อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับความคาดหวังของสถานประกอบการที่มีต่อคุณลักษณะของนักศึกษา
ฝึกงานระบบทวิภาคี ของสถาบันการอาชีวศึกษาในจังหวัดฉะเชิงเทรา

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ระดับความคาดหวังท้ายข้อความแต่ละข้อ เพียง 1 ระดับ
โดยถือเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

5 คะแนน	หมายถึง	คาดหวังมากที่สุด
4 คะแนน	หมายถึง	คาดหวังมาก
3 คะแนน	หมายถึง	คาดหวังปานกลาง
2 คะแนน	หมายถึง	คาดหวังน้อย
1 คะแนน	หมายถึง	คาดหวังน้อยที่สุดควรปรับปรุง

ตอนที่ 2

ความคาดหวัง					ความคาดหวังของ สถานประกอบการที่มีต่อ คุณลักษณะของนักศึกษาฝึกงาน ระบบทวิภาคี	สภาพที่เป็นจริง				
(5) มากที่สุด	(4) มาก	(3) ปานกลาง	(2) น้อย	(1) น้อยที่สุดควรปรับปรุง		(5) มากที่สุด	(4) มาก	(3) ปานกลาง	(2) น้อย	(1) น้อยที่สุด
					ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ได้แก่ คุณธรรมจริยธรรม จรรยาบรรณ วิชาชีพ พฤติกรรมลักษณะนิสัย และ ทักษะทางปัญญา					
	✓				1. มีทัศนคติที่ดีต่อสถานประกอบการ				✓	
	✓				2. มีความเคารพและยอมรับคำสั่ง สอนของครูฝึกหรือหัวหน้างาน			✓		
		✓			3. มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่				✓	
	✓				4. ตรงต่อเวลา				✓	
	✓				5. มีความกระตือรือร้นในการทำงาน				✓	
		✓			6. มีอัธยาศัยดี สุภาพเรียบร้อย			✓		
	✓				7. มีความอดทน เอาใจใส่ต่อการ ทำงาน			✓		
	✓				8. มีไหวพริบและสติปัญญา			✓		
	✓				9. มีความรอบคอบในการทำงาน			✓		
		✓			10. ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับของสถานประกอบการ			✓		

ความคาดหวัง					ความคาดหวังของ สถานประกอบการที่มีต่อ คุณลักษณะของนักศึกษาฝึกงาน ระบบทวิภาคี	สภาพที่เป็นจริง				
(5) มากที่สุด	(4) มาก	(3) ปานกลาง	(2) น้อย	(1) น้อยที่สุดควรปรับปรุง		(5) มากที่สุด	(4) มาก	(3) ปานกลาง	(2) น้อย	(1) น้อยที่สุด
					ด้านสมรรถนะหลักและสมรรถนะ ทั่วไป ได้แก่ ความรู้และทักษะการ สื่อสาร การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ การพัฒนาการเรียนรู้และการ ปฏิบัติงาน การทำงานร่วมกับผู้อื่น การใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ การประยุกต์ใช้ตัวเลข การจัดการ และการพัฒนางาน					
	✓				1. มีความรู้ในงานที่ได้รับมอบหมาย				✓	
	✓				2. สามารถใช้ศัพท์เทคนิคในวิชาชีพ เพื่อการสื่อสารกับผู้อื่นให้เข้าใจ				✓	
	✓				3. ขวนขวายหาความรู้ทางวิชาชีพ เพิ่มเติมให้ทันสมัย			✓		
	✓				4. มีความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยี สารสนเทศ				✓	
✓					5. สามารถคิดคำนวณ วิเคราะห์ เสนอแนวทางการแก้ไขปัญหา				✓	
✓					6. พัฒนาตนเองให้มีความรู้ด้าน วิทยาศาสตร์เป็นนักประดิษฐ์				✓	
	✓				7. สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้			✓		
	✓				8. มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อน ร่วมงานและหัวหน้างาน			✓		

ความคาดหวัง					ความคาดหวังของ สถานประกอบการที่มีต่อ คุณลักษณะของนักศึกษาฝึกงาน ระบบทวิภาคี	สภาพที่เป็นจริง				
(5) มากที่สุด	(4) มาก	(3) ปานกลาง	(2) น้อย	(1) น้อยที่สุดควรปรับปรุง		(5) มากที่สุด	(4) มาก	(3) ปานกลาง	(2) น้อย	(1) น้อยที่สุด
					ด้านสมรรถนะหลักและสมรรถนะ ทั่วไป ได้แก่ ความรู้และทักษะการ สื่อสาร การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ การพัฒนาการเรียนรู้และการ ปฏิบัติงาน การทำงานร่วมกับผู้อื่น การใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ การประยุกต์ใช้ตัวเลข การจัดการ และการพัฒนางาน					
	✓				9. มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ สร้าง นวัตกรรมใหม่ ๆ				✓	
	✓				10. มีความสามารถเรียนรู้จัดการ และพัฒนางานให้ผลงานมี ประสิทธิภาพ				✓	

ความคาดหวัง					ความคาดหวังของ สถานประกอบการที่มีต่อ คุณลักษณะของนักศึกษาฝึกงาน ระบบทวิภาคี	สภาพที่เป็นจริง				
(5) มากที่สุด	(4) มาก	(3) ปานกลาง	(2) น้อย	(1) น้อยที่สุดควรปรับปรุง		(5) มากที่สุด	(4) มาก	(3) ปานกลาง	(2) น้อย	(1) น้อยที่สุด
					ด้านสมรรถนะวิชาชีพ ได้แก่ ความสามารถในการประยุกต์ใช้ ความรู้และทักษะในสาขาวิชาชีพสู่ การปฏิบัติงานจริง รวมทั้งประยุกต์สู่ อาชีพ					
	✓				1. สามารถแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้				✓	
✓					2. สามารถใช้ความรู้ในสาขาวิชาชีพ ไปประยุกต์ใช้ในการทำงาน				✓	
✓					3. ประยุกต์ใช้เหตุผลและผลในการ ฝึกฝนทักษะให้มีความชำนาญ				✓	
	✓				4. มีความรู้และทักษะในการใช้ เครื่องมือและอุปกรณ์ต่าง ๆ				✓	
	✓				5. สามารถจัดระบบการทำงานให้ เกิดความคล่องตัวและรวดเร็ว				✓	
✓					6. ประยุกต์ใช้ความรู้และทักษะใน การปฏิบัติงานจริง			✓		
	✓				7. สามารถวางแผนสร้างอาชีพของ ตนเองได้อย่างเหมาะสมในอนาคต			✓		
	✓				8. วิเคราะห์ความเป็นไปได้ในการ ประกอบอาชีพให้ประสบความสำเร็จ			✓		
		✓			9. ปรับเปลี่ยนแผนการทำงานที่ หลากหลาย			✓		

ตอนที่ 3 สภาพปัญหาที่เกิดจากการฝึกงานในสถานประกอบการของนักศึกษาฝึกงานระบบทวิภาคี
ของสถาบันการอาชีวศึกษาในจังหวัดฉะเชิงเทรา

สภาพปัญหาที่เกิดจากการฝึกงานในสถานประกอบการ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. สถานประกอบการไม่มีความพร้อมในการรับนักศึกษาฝึกงาน			✓		
2. นักศึกษาฝึกงานยังขาดความพร้อมในการฝึกงาน				✓	
3. นักศึกษามีทัศนคติที่ไม่ดีต่อการฝึกงานและสถานประกอบการที่เข้าฝึกงาน				✓	
4. สถานศึกษา นักศึกษาฝึกงาน และสถานประกอบการขาดการประสานงานที่ดี			✓		
5. นักศึกษาขาดความเข้าใจ ขาดความตระหนักของการฝึกงาน				✓	
6. สถานประกอบการไม่มีครูฝึกที่จะคอยสั่งสอนนักศึกษาฝึกงาน			✓		
7. นักศึกษาไม่มีทักษะทางด้านภาษาที่จะสื่อสารกับชาวต่างชาติ		✓			
8. นักศึกษาขาดทักษะในการใช้เครื่องมือและอุปกรณ์ที่ทันสมัย		✓			
9. สถานศึกษาไม่ได้ให้ความสนใจการออกฝึกงานของนักศึกษา				✓	
10. ปัญหาอื่น ๆ โปรดระบุ			✓		
.....					

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของสถานประกอบการ (ทั้งที่คาดหวังและสภาพที่เป็นจริง)

1. ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์

เรื่อง... ความมุ่งมั่นในหน้าที่งาน รับผิดชอบ ใฝ่หาความรู้
และสามารถปรับตัว

2. ด้านสมรรถนะหลักและสมรรถนะทั่วไป

เรื่อง... การทำงานเร็ว รับผิดชอบงาน

3. ด้านสมรรถนะวิชาชีพ

เรื่อง... การสื่อสารกับเพื่อนร่วมงาน / การทำงาน ด้วยงาน
ตามที่ได้รับมอบหมาย สามารถแก้ไขปัญหาได้เร็ว ใฝ่เรียน

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

การจัดทำแบบทดสอบ อบรม อบรม อบรม
WIL (work in learn) โดยพิจารณาจากเกณฑ์ ๒ ครั้ง
ตามที่ได้รับแจ้ง ๑๐ วัน / ๑๕ วัน ในอนาคต

*** ขอขอบพระคุณทุกท่านที่สละเวลาเพื่อตอบแบบสอบถามในครั้งนี้ ***

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ - สกุล	นางสาวสรिता บุญประคอง
วัน เดือน ปีเกิด	11 สิงหาคม 2517
ที่อยู่ปัจจุบัน	12 วิทยาลัยเทคนิคฉะเชิงเทรา ตำบลหน้าเมือง อำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2540 - 2543	คณะศิลปศาสตร์ สถาบันราชภัฏธนบุรี ศิลปศาสตรบัณฑิต (สาขาวิชาการจัดการทั่วไปบริหารทรัพยากรมนุษย์)
พ.ศ. 2550 - 2552	คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ศิลปศาสตรบัณฑิต (สาขาวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศธุรกิจ)
พ.ศ. 2555 - 2559	คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ศิลปศาสตรบัณฑิต (สาขาวิชาไทยคดีศึกษา)
ประวัติการทำงาน	
พ.ศ. 2540 - 2545	บริษัทบางจากกรีนเนท จำกัด
พ.ศ. 2547 - ปัจจุบัน	พนักงานราชการครู วิทยาลัยเทคนิคฉะเชิงเทรา